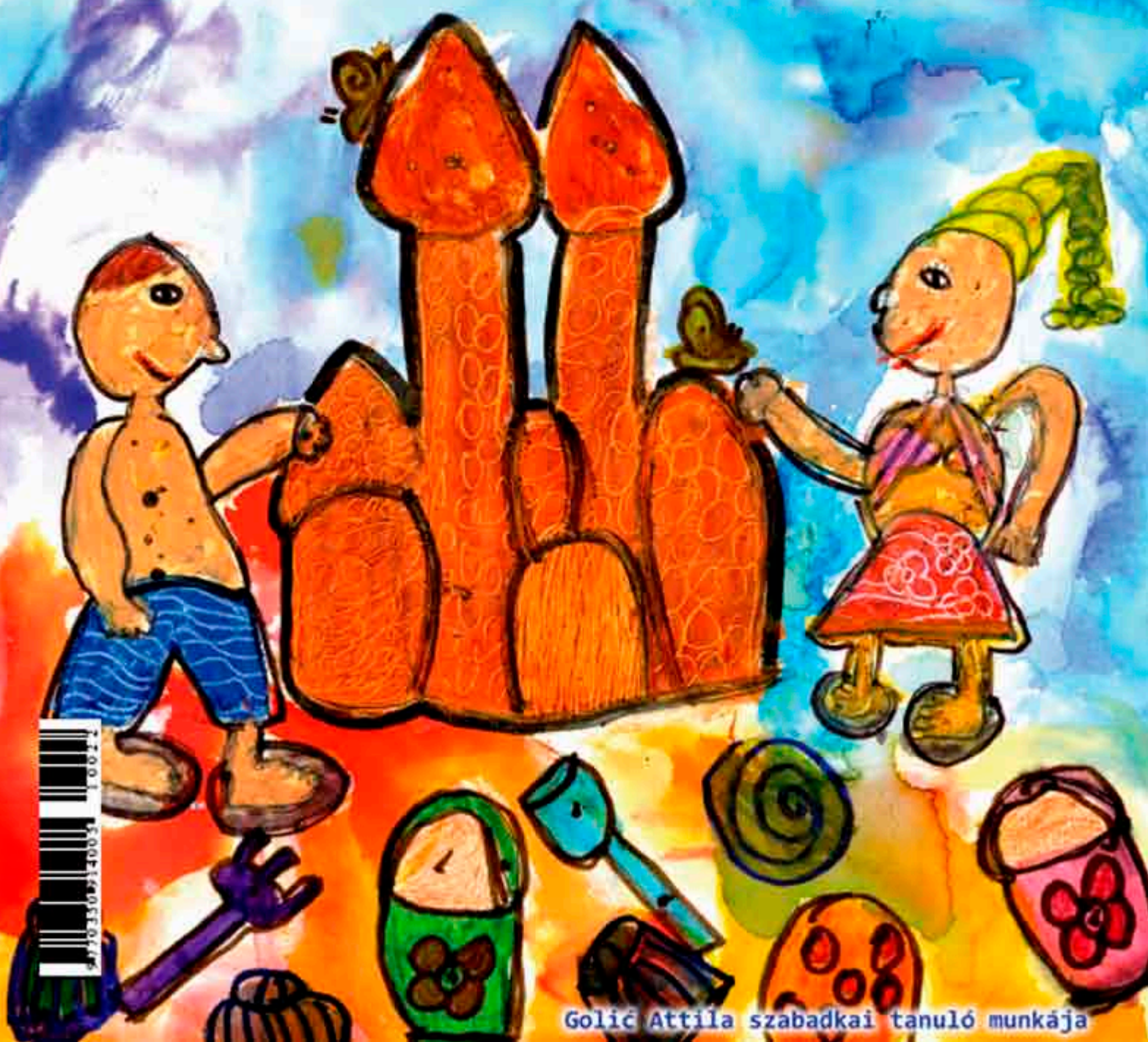

64. évf., 2010. VI. 10., ára 100 dinár

22-23

Jó Pajtás

Kellemes vakációt!

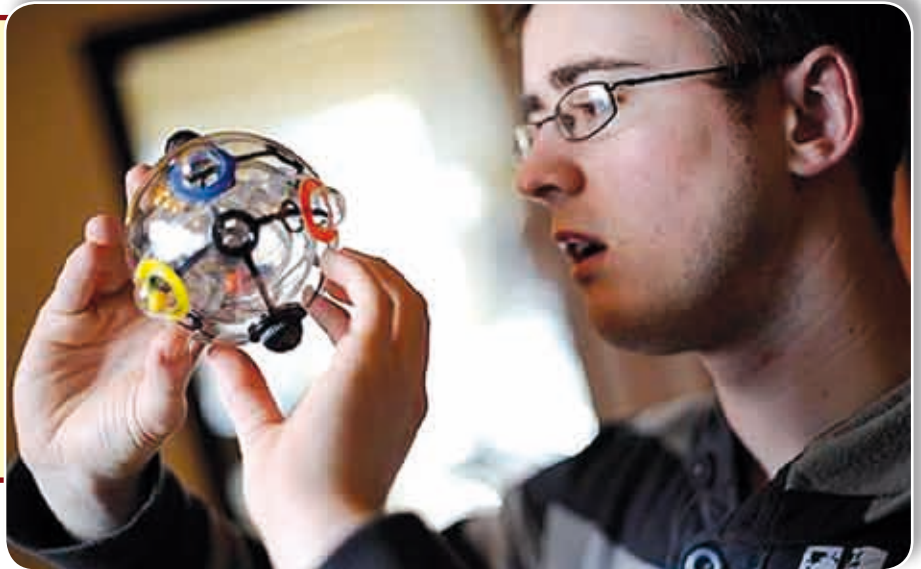

Golic Attila szabadkai tanuló munkája

**A szeptemberi
vizontlátásig kellemes és
eseménydús nyári pihenőt
kívánunk a tiniknek,
a pedagógusoknak,
a Jó Pajtást
olvasó szülőknek,
nagyszülőknek, továbbá
a lap valamennyi
barátjának, pártolójának!
A Jó Pajtás következő
száma szeptember 9-én
jelenik meg.**

Két Rubik-kocka-bajnok tesztelte Rubik Ernő új játékát, a Rubik's 360-at. Egyikük azt mondta, hogy a megoldás nem a matematikáról szól, hanem inkább a fizikáról – súlyról és egyensúlyról. A lényeg, hogy a színes golyókat a megfelelő helyekre kell begurítani. Persze a nehézség abban van, hogy közben vigyázni kell, hogy a már helyére tett labda ne essen ki. A tesztelő tíz másodperc alatt rakja ki a Rubik-kockát, a Rubik's 360-nal első alkalommal két napig tartott, míg megtalálta a megoldást.

Betűsorrend

Acmadbrigde-i etegyemen
A kéüszlt eikgy tnuamálny
áítlása sznreeit a szvkaon
bleül nnics jlneestögée an-
nak, mkénit rdeözndenk el
a btűek: együdel az a fntoos,
hgoy az esló és az uolstó bteű
a hlyéen lygeen; ha a tböbrie
a lgnoeayabb özeássivazsg a
jleezmló, a szöveg aokkr is
tleejs mrtébéekn ovasalthó
mraad. A jnleeésg mgáayzra-
taa az, hgoly az erbemi agy
nem eyedgi btűeket, hneam
tjeajs szakvat ovals. Íme a
bzoínytéik.

Úghygy tneseseek mkneit
bkébeén hyagni a hleysersáii
fminisáokgkal!

Szeretem...

*Szeretem a nyár éji muzsikát,
A kék tengerek moraját.
Szeretem a tücskök énekét,
Úgy érzem, mintha álomba csöppennék.*

*Szeretem a tavasz rügyező fáit,
A növények illatos virágait.
Szeretem a tavasz természetét,
A szellőben hallom a fák susogó beszédét.*

*Szeretem az ősz pompázó színeit,
Az avar recsegő leveleit.
Szeretem az ősz illatát,
A sötét színű táját.*

*Szeretem a téli hideg havat,
Napsütésben élete nem maradhat.
Nagy hókupac a hóember feje,
Belefeledkeznek a mókába örök életemre!*

**Samu Ágnes 6. osztály,
Miroslav Antić iskola, Palics**

Vár ránk a táborozás: a pihenés, a szórakozás

Vége elérkezett a megérdemelt szünidő, a nagy hajrá után bizony jólesik majd a kikapcsolódás. Nagyon hasznos időtöltés a nyári szünidő alatt táborba menni. A Jó Pajtásban olvashattátok már, milyen táborokat szerveznek az idén. A kishegyesi Kátai-tanyán már biztosan jártatok. A nyáron is lesz Firka, Zöld, Kézműves, Nyelvi tábor. Jövőre már sokan középiskolások lesznek, nekik Neuman informatikai tábort szerveznek... A bácsfeketehegyi Szép Szó táborról is hallottatok biztosan... S a természetismereti gyermektábor, mely Hajdújárás, a Róka-tanyán lesz, ahol a növény- és állatismeret, a kézműves foglalkozások mellett nem marad el a játék s a fürdés sem. A Ludasi-tóban mindennap fürödhetek...

Aki volt Pacséron, a Játék-, Kamasz- vagy Ifjúsági táborban, azután Péterrévén a Tisza néptánc-táborban, az idén is elmegy. Ugyanis az előbbi helyszíne a pacséri Moša Pijade iskola parkosított udvara és korszerű tantermei. Nyugis környezet, állandó egészségügyi felügyelet, zuhanyozási lehetőség. Ami a legfontosabb, sátrakban lehet aludni... A péterrévei táborban viszont ott a Csík-ér, ahol fürödni, csónakázni, pecáznai is lehet.

Minderről és még sok mindenről az óbcei Petőfi Sándor iskola tanulói mesélnek: az ötödikes **Bús Balcer Alíz**, a hatodikos **Odri Levente**, **Acsai Balázs**, **Torma Ramóna**, **Fehér Nikolette**, a nyolcadikos **Horvát Barbara** és **Beretka Csaba**.

Levente föl szokott lépni az ünnepeken, találkoztam már vele szavalóversenyeken, tehát nem is csoda, hogy az idén ismét a Szép Szó táborba megy.

– Szeretem a verseket – kezd a mesélésbe Levente –, s azért megyek ismét ebbe a tábor-

ba, hogy még jobban megtanuljak szavalni. Tavaly is ott voltam, Hajvert Ákos foglalkozott velünk. Sokat játszottunk, szerepeltünk. A csoportvezetőnk járt Budapesten drámapedagógiai táborban, s az ott tanult játékokat játszottuk. Szerepeltünk is, s a szerepeket mi írtuk.

– A táborban töltött időszakot mutattuk be – veszi át a szót Balázs, aki szintén ott volt tavaly ebben a táborban. – Például, mikor verset tanultunk vagy a beszédgyakorlatot tartott a csoportvezető, vagy légzésgyakorlatokat végeztünk, ezt mind el is játszottuk. Szavalóverseny is volt, s a legjobbak fölléptek az utolsó napon, ahova a szülők is eljöttek. Természetesen a szülőknek is előadtuk a darabot.

– Tavaly jól éreztük magunkat, megismerkedtünk a bácsfeketehegyi, újvidéki, temerini és a magyarországi táborlakókkal. A Jó Pajtás olvasóinak azt üzenjük, jöjjenek el, mert jól szórakoztunk, meg sok mindent megtanultunk – fejezi be Levente.

Alíz is volt már több táborban. Mivel szeret szavalni, néhány évvel ezelőtt a Szép Szó táborban járt, de jól érezte magát a Kátai-tanyán is.

– Voltam már több táborban, s most olyan helyre megyek, ahol még nem voltam – jelenti ki Alíz. – Főleg a szórakozás vonz, de nem árt, ha valamit meg is tanulok. Az informatika érdekel, s valószínű olyan táborba megyek, ahol, majd sok mindent megtanulok a képzéssel kapcsolatban, mivel erről még az iskolában nem tanultunk.

Sok jót mesélnek a péterrévei Tisza táborról. Barbara tavaly ott nyaralt, mert nyaralásnak is mondható, ugyanis mindennap fürödtek, csónakáztak.

– Nagyon jól éreztam magamat – meséli Barbara –, a gyöngyfüzést, kosárfonást is meg lehetett tanulni, meg hangszeren játszani.

A péterréveiek néptáncoltak, hegedültek, sokan ott tanultak meg gitározni. A negyvenfokos melegben sokat fürödünk, csónakáztunk. Száz dinárért csónakot bérelhettünk. Aki akart, ismerkedhetett az íjászzal. Futball- és kosárlabda-mérkőzések is voltak. Mi, lányok szurkoltunk... Utolsó napon műsorral kedveskedtünk a szülőknek. Aki egyszer eljön ebbe a táborba, újra visszakíváncozik.

– Én is ebben a táborban nyaraltam – mondja Csaba –, voltunk vagy háromszázan. Tényleg úgy van, ahogyan Barbara mondja, hogyha egyszer elmész, utána újra oda kívánczol. Az idén is újra oda megyek, mert tavaly nagyon jól éreztam magamat. Jól jön egy kis pihenés a tanulás után. Tavaly megtanultam íjjal lőni, kosarat fogni. Különösen a fagaragás tetszett. Egy zászlót faragtam. Sátrakban aludtunk, sokat szórakoztunk, ismerkedtünk. Sok szép lány volt, lehetett válogatni... A Jó Pajtás olvasóinak ajánlom, ha még nem döntöttek, jöjjenek ide, itt igazán jó a hangulat, jól lehet szórakozni, és az ellátás is tetszett. Repetázni is lehetett, meg háromszor görögdinnyét is kaptunk.

Ramóna és Nikolette barátnők. Ők mindenhova együtt mennek, még táborba is. Azt tervezik, hogy ezúttal a tengerpartra mennek, mégpedig Söltára, az Eurocampba.

– A Super Infóban olvastuk a hirdetést – mondják szinte egyszerre –, hogy Horvátországban van angol nyelvtábor, ahol egybe lehetne kötni a tengerparti nyaralást a nyelvtanulással. Ott 8–16 éves korig fogadnak diákokat. Most verbuváljuk a társaságot, mert nem mindegy, hogy kivel nyaralsz. Mi már szinte minden táborban voltunk, s most jól jönne egy kis változatosság. Tetszett a Kátai-tanyán, a Játék, a Tisza táborban...

Koncz Erzsébet

Mi leszek, ha nagy leszek?

Nagy feladat előtt állnak a nyolcadikosok, hiszen közeledik a már-már sorsdöntőnek mondható felvételi. Bizony nem mindegy, sikerül-e bekerülni a kiválasztott középiskolába, hogy ott és azt tanulhassák-e, amit szeretnének, míg a pótfelvételi gondolata rémisztő, mert az az egész nyarat megpecsételi, ráadásul kérdéses, hová lehet még bejutni a második körben. Tehát nagy kihívás ez minden végzős tanulónak, melyet az újtól és ismeretlentől való félelem, és a régítől, megszokottól való elszakadás tovább nehezít. A szabadkai Sonja Marinkóvić iskola nyolcadikosával a pályaválasztással kapcsolatos dolgokról beszélgettünk, vagyis hogy melyik középiskolába szeretnének bekerülni, milyen szakra iratkoznának legszívesebben, terveznek-e a nem túl távoli jövőben egyetemre menni, és milyen szakmában szeretnének majd dolgozni.

Lőrinc Szebaszián a közgazdasági középiskolába szeretne bejutni szakács szakra, de egyelőre még ez sem biztos.

– Azt tudom, hogy hároméves középiskolába iratkozom. A felvételit meg sem próbálom, mert nem biztos, hogy sikerülne, egyébként legszívesebben olyan iskolába járnék, ami a számítógépekkel van kapcsolatban. De a szakács szakma is tetszik, már tudok is főzni, sokat megtanultam a bátyámtól, aki úgyszintén szakácsnak tanult. Szívesen dolgoznék egy étteremben, sőt lehet, hogy saját éttermet nyitok egyszer Palicson, és lesz valamilyen specialitásom. Például a tyúkhúsleves nagyon jól el tudom készíteni, bár majd kiderül, milyen szakács lesz belőlem – bizonytalankodik Szebaszián.

– Én gimibe készülök, természeti szakra, de nem tudom, sikerül-e a felvételim. Voltam nyílt napon is, és sok jót hallottam a gimiről, de az az igazság, hogy félek is az egészszől, az új tanároktól, osztálytársaktól. Másodiknak a közgazdasági iskolát, pontosabban a pénzügyi adminisztrátor szakot írtam be. Eredetileg gyógyszerészetre mentem volna, de az az idén nem nyílik. Majd, ha befejezem a középiskolát és még mindig a gyógyszerészet vonz, beírom a főiskolát, vagy ha valami más érdekel, akkor valamilyen egyetemet, de szerintem addigra már valami más fog érdekelni, és az is elképzelhető, hogy Magyarországon tanulok majd tovább – mondja **Csabai Bettina**.

Ágoston Judit a vegyészeti szakközépiskolába készül gyógyszeripari technikusnak.

– Engem a gyógyszerek előállítása érdekel, itt pedig arról tanulnék, míg az egészségügyi középiskolában, ha nyílt volna ilyen szak, ott azt tanultam volna, hogy melyik gyógyszer mire való. Még nem tudom, hol és mit fogok dolgozni. Lehet, hogy valamelyik itteni gyógyszerháznak készítek majd gyógyszereket. Az is lehet, hogy külföldön dolgozom, ugyanis úgy tervezem, hogy az egyetemet Magyarországon végzem majd el, mert Újvidéken csak szerb nyelven tanulhatok. Megtörténhet, hogy a középiskola alatt megváltozik a véleményem, és más szakmát választok.

Most az a lényeg, hogy sikerüljön a felvételeim. A másodiknak a környezetvédelmi technikus szakot írtam be, de oda is kell a felvételi, így remélem, sikerül bejutnom valamelyikre.

– Én a pénzügyi adminisztrátori szakot írtam be elsőnek, második a számítógépes elektrotechnikai szak vagy a telekommu-

nikáció, a harmadik pedig az egészségügyi középiskolában a gyógytornász szak, de a turizmus is érdekel – tudjuk meg **Novák Attilától**. – Legszívesebben talán számítógépes játékokat terveznék, így inkább számítógépes elektrotechnikusnak kellene mennem, de mivel a közgazdaságiba nehezebb bejutni, ezt tettem első helyre. Persze, ha bejutok, végigcsinálom. A középiskola után viszont szeretnék sportegyetemre menni, és edzőként vagy tornatanárként dolgoznék, mert úgy érzem, ez olyasmis, amit szívesen csinálnék, és szerintem nem fog megváltozni a véleményem.

Rózsa Fiona is a pénzügyi adminisztrátor és a közgazdász-technikusi szakon próbál szerencsét, és Attilához hasonlóan még a gyógytornász szak jöhet számításba.

– Igazság szerint nem nagyon érdekel, hogy gyógytornász legyek, de egy olyan szak sem nyílt, amire szívesen beiratkoztam volna. Elsősorban sportgimibe szerettem volna járni, érdekel még a fényképészet, meg banktisztviselőként tudom elképzelni még magam, de egyiket sem indítják az idén, illetve nem lesz magyarul, ez pedig nagyonban befolyásolja, hová megyünk tovább. Elsősorban sporttal szeretnék foglalkozni, és talán karate- vagy asztalitenisz-edzőként dolgoznék, de a fényképészet is része lehet az életnek, mert művészi képeket szeretnék csinálni, és ahhoz nem kell mindenáron az iskola. A sportról viszont nehéz lenne lemondanom, mert mindig arról álmodtam, hogy a kicsiket tanítom karatézni. Sajnálánám, ha ez nem valósulna meg, bár ki tudja, lehet, hogy egy irodában is jól érezném magam. Majd kiderül.

Sztojánovity Livia

A XVI. Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny vajdasági döntőjének díjazottjai

Óvodás korcsoport:

Minden mesemondó díjazott lett, közülük kiemelten díjazott:

Bajtai Kira Anna a muzslyai Hófehérke Óvodából, Kovács Valéria tanítványa;

Pék Sára Borbála a zentai Bóbita Óvodából, Süveg Melinda tanítványa;

Wolland Gergő a zentai Bóbita Óvodából, Hajnal Erzsébet tanítványa.

A többi óvodás mesemondó a következő volt: Benák Krisztián muzslyai, Doszkocs Szandra zentaganarasi, Kómúves Emese és Lévai Balázs ludasi, Körösi Violetta felsőhegyi, Majoros Konor temerini és Szalai Violetta hajdújárási óvodás.

A szervezők köszönettel illeték a zentai Hófehérke Óvoda vezetőjét az óvodások nagyszámú részvételéért a Tisza menti elődöntőn.

Kisiskolás korcsoport:

1. Nagy György János, a hajdújárási Petőfi Sándor Á. I. tanulója (Szalai Eszter tanítványa)

2. Lukácsi Balázs oroszlámosi kisdíák, aki néprajzi gyűjtéssel szerepelt (Molnár Rózsa tanítványa)

3. Szemerédi Krisztián törökkanizsai kisdíák (Mómic Éva tanítványa).

Különdíjban részesült:

Erdélyi Lenke és Horák László a temerini Kókai Imre Á. I. tanuló (Morvai Szilvia és Hornyik Mária tanítványai), Fenyvesi Janka a zentai November 11. Á. I. tanulója (Ágó Katalin tanítványa), Márton Róbert a magyarcsernyei Petőfi Sándor Á. I. tanulója (Nyári Angéla tanítványa).

Felsőss tanulók korcsoportja 1 első, 2 második, 2 harmadik és különdíj:

1. Molnár Márk, a bácskerteszi József Attila Á. I. tanulója (Bauer Laura tanítványa)

2. Baracska Vidor, a szabadkai Jovan Mikić Á. I. tanulója (Horváth Rice Valéria tanítványa)

2. Lévai Tamás, a ludasi Ludas Matyi ME mesemondója (Zemkó Ilona tanítványa)

3. Szurap Adolf, a bácskerteszi József Attila Á. I. tanulója (Bauer Laura tanítványa)

3. Vukov Anita, az óbecsei Petőfi Sándor Á. I. tanulója (Benák Erzsébet tanítványa).

Jelenet a versenyről

Különdíjban részesült:

Szitás Anita, a bácskerteszi József Attila Á. I. tanulója (Bauer Laura tanítványa) és László Attila, a zentai Thurzó Lajos Á. I. tanulója (Pék Domonkos Ibolya tanítványa).

Középiskolások korcsoportja:

Első Szabó Réka, a ludasi Ludas Matyi ME mesemondója (Zemkó Ilona tanítványa). Ő utazhat a Vendégségben Budapesten rendezvényre.

Felnőttek korcsoportja 2 első, 2 második, 2 harmadik díj:

1. Toldi István, a bácskerteszi Petőfi Sándor ME mesemondója

1. Vermes János, a péterrévei Karinthy Frigyes Színjátszó Kör mesemondója

2. Pátrik Attila, a péterrévei Karinthy Frigyes Színjátszó Kör mesemondója.

2. Pátrik Eszter, a péterrévei Karinthy Frigyes Színjátszó Kör mesemondója

3. Kónya-Kovács Otília a muzslyai Petőfi Sándor MME mesemondója

3. Martinek Imre torontálvásárhelyi mesemondó.

Az óvodások és kisiskolások zsűrije volt: Beszédes Valéria magiszter, néprajzkutató; Kónya Lívია lapszerkesztő, lektor; Krnács Erika előadóművész és Silling Léda néprajzkutató.

A felsős tanulók, a középiskolások és a felnőttek zsűrije volt: Molnár Rózsa költő, néprajzi gyűjtő; dr. Raffai Judit néprajzkutató és Vukosavljev Iván színművész.

A mesemondó versenyt Širková Anikó polgármester asszony, Zenta Község elnöke nyitotta meg.

A rendezvény támogatója a Tartományi Művelődési Titkárság, a Szekeres László Alapítvány, az Égtájak Iroda, Budapest és Zenta Község önkormányzata.

Könyvadománnyal segítette a versenyt még a Magyar Szó Lapkiadó Vállalat. Kedvezményes va-

sárlási lehetőséggel a Timp Könyvkiadó, a Forum Könyvkiadó, a Kiss Lajos Néprajzkutató Társaság és az Irisz könyvesbolt. Adománnyal az Árok pékség és a Sentkafe-Zenta kávépörkölő.

Az elődöntőre 114 mesemondó nevezett be 23 helységről. A zentai döntőn 59 mesemondó mérte össze rátermettségét.

A meseillusztráció-kiállításon két mesét illusztráltak a gyerekek: a Félig nyüzött bakkecske és a Róka a kútban (A sajtnak nézett hold) című állatmeséket.

A 113 illusztrációból 83 került bemutatásra. A díjazottak a következők:

Az óvodások korcsoportjában: 1. díjazott Baranyi Bálint, a zentai Szivárvány Óvoda óvodása, Recskó Diana és Újházi Etelka tanítványa; 2. díjazott Molnár Sz. Szintia, a zentai Szászorszép Óvoda óvodása, Szorcsik Lívia tanítványa; 3. díjazott Szabó Adrián, a nagykindai Dragoljub Udicki Iskoláskor Előtti Intézmény óvodása, Gyurcsik Valéria tanítványa.

A kisiskolások közt 1. díjazott Varga Zita, a hajdújárási Petőfi Sándor Á. I. tanulója, Szalai Eszter tanítványa; 1. díjazott még Kertész Zsuzsanna is, a felsőhegyi Csokonai Vitéz Mihály Á. I. tanulója, Csonti Melinda tanítványa; 2. díjazott Besny Botond a szabadkai J. J. Zmaj Á. I. tanulója, Grubanov Martinek Emília tanítványa; 3. díjazott Takarics Edvárd, a szabadkai Hold sugár Gyermekközpont rajzolója, Süli Lídia tanítványa. Különdíjas Kothai Nikolett a temerini Kókai Imre Á. I. tanulója, Hornyik Mária tanítványa.

A felsősök korcsoportjában 1. díjazott Kovács Rebeka a hajdújárási Petőfi Sándor Á. I. tanulója, Szalai Eszter tanítványa; 2. díjazott Kállai Kitti a tornyosi Tömörkény István Á. I. tanulója, Sárközi Ibolya tanítványa, 3. díjazott Kozma Réka, a hajdújárási Petőfi Sándor Á. I. tanulója, Szalai Eszter tanítványa. Dícséretben részesült a hajdújárási Petőfi Sándor Á. I.

A zsűri: Arsenović Bencz Gabriella és Kókai Eléna képzőművészszakos tanárok és Nagy Abonyi Ágnes néprajzkutató.

Minden versenyző névre szóló emléklapot és könyvet kapott, a díjazottak könyvcsomagot.

Kállai Kitti: Róka a kútban című munkája

Nyaralásra fel!

Küszöbön a nyár meg a várva várt nyári szünidő. És a nyár mi másról szóljon, ha nem a vakációról, a pihenésről és sokak számára a nyaralásról. A legtöbben már konkrét tervvel vetik bele magukat a szünidőbe, látogatás a nagyszülőknél, családi kirándulás vagy tábor vár rájuk, mások a vízparton töltenek majd el néhány feledhetetlen napot szülők és barátok társaságában, míg hét ágra süt a nap.

A szabadkai Október 10. iskola tanulóival, az ötödikes **Némédi Emesével** és **László Rolanddal**, a hatodikos **Lipták Lillával** és **Bús Csongorral**, a hetedikos **Varjú Orsolyával**, valamint a nyolcadikos **Mihálovi Sziintiával** és **Bús Leventével** a nyári terveikről, pontosabban a tervezett nyaralásról beszélgettünk.

– Tervben volt, hogy az egyik barátnőmmel Ohridra megyünk, de nem fog összejönni, ezért valószínűleg néhány napra lemegyünk a Tiszára sátorozni a szüleimmel, a barátnőmmel és az ő szüleivel, meg talán más ismerősökkel. Legalább heten leszünk, de szerintem többen is összejövünk. Van egy másik tervem is nyárra, Orsolyával beszéltünk arról, hogy együtt megyünk a tengerre, és ha ez összejön, akkor lehet, hogy a Tisza melletti sátorozás kimarad, de nem bánám, a tenger jobban vonz és érdekesebbnek ígérkezik – tudjuk meg Sziintiától.

– Horvátországba, Filip Jakovra tervezünk menni egy hétre, mivel ott van nyaralónk. Még két barátnőmet hívtam, így hárman lennénk, és jönne velünk apukám is. Minden évben megyünk nyaralni a szüleimmel, egyszer anyukámmal, egyszer apukámmal, és sok szép emlékem van ezekről az utazásokról. Nekem az az igazi nyaralás, ha tengerre megyek. Én már jártam Filip Jakovon, nagyon szép a tenger, homokos a strand, esténként nagyokat lehet sétálni, és van sok szórakozóhely. Nagyon szeretek ott lenni, és most először barátnőm is jönnének velem – meséli Orsolya.

Levente és öccse, Csongor is mennek nyaralni. Tavaly Törökországban jártak, az idén pedig Montenegró az úti cél, mégpedig Sutomore.

– Először megyünk Sutomoréra. Eddig csak képeket láttam róla, de szerintem szép helyre megyünk. Jó dolog a nyaralás, mert végre egy kicsit kikapcsolódhatunk. A szüleimmel és az öcsémmel utazom, és bár jó lenne, ha a barátok is ott lennének, szerintem így is jó lesz az a tíz nap. Törökország nagyon szép volt, de az elmúlt években voltam már Horvátországban, Görögországban és Montenegróban is. Aquaparkban még nem jártam, de egyszer szívesen kipróbálnám azt is. A nyáron tervben van még, hogy néhány napra elmegyünk a Balatonra is – mondja Levente.

– Tavaly Törökország nagyon szép volt, főleg talán a hotel tetszett, de sajnos nem lehetett búvárkodni, és kicsit piszkos volt a tenger, ezért sokat fürdöttünk a hotel medencéjében is. Az idei montenegrói nyaralás alatt mindenképpen sokat szeretnék fürdeni, és jó lenne, ha állandóan történe valami, hogy ne legyen unalmas. Leventével sokat szoktunk veszekedni, de ez nem keseríti meg a napokat, és szerintem most is így lesz. Szeretnék egyszer a barátaimmal tengerre menni, de azt sem bánám, ha itthon maradnék, nem ragaszkodom a tengerhez meg az utazáshoz. Sőt talán jobban is szeretek itthon lenni, mint utazgatni – mondja Csongor.

Lilla évek óta a Balatonra jár, és bár az idén is egy balatoni nyaralást terveztek, nemrégiben felmerült az ötlet, hogy inkább Görögországot választják.

– A nyaralás nálam mindig elég aktív, sokat sportolok, mozgok, esténként hosszú sétákra megyünk a szüleimmel, megmásztuk már a Badacsonyt is, és megnéztük a Balaton körüli nagyobb városokat is. Általában tíz vagy tizenöt napra szoktunk menni, de nem bánám, ha az idén összejönne Görögország, mert eddig csak egyszer voltam tengeren, akkor is a nagynénémmel. A szüleimmel azért jó menni, mert sokkal több dolgot kipróbálhatok, ha viszont barátokkal mennék, akkor meg más a hangulat, és sokkal szabadabb vagyok. Persze fontos, hogy milyen a társaság.

Emese a szüleivel és a nagybácsijával az idén valószínűleg két hetet Görögországban tölt majd, bár még nem tudja pontosan, hová utaznak.

– Nagyon szeretem Görögországban, hogy tiszta a víz, és homokos a tengerpart. Élvezem, hogy együtt a család, olvasunk, röplabdázunk a vízben. A pihentető nyaralást jobban szeretem, mint a nagyon aktív, mert így több időt töltök a családdal, többit beszélgetünk egy nagy séta vagy napozás közben, de bizonyára az is nagyon érdekes lenne, ha barátokkal mennék. Legtöbbször Montenegróban jártunk, ami úgyszintén nagyon szép volt, bár ott nem annyira tiszta a víz, sőt egyszer a hegyekbe is elutaztunk, máskor pedig Budapestre mentünk, bár ez inkább kirándulás volt, mint nyaralás – mondja Emese.

– Az idén nem biztos, hogy megyünk nyaralni, de talán egy kirándulás összejön – tudjuk meg Rolandtól. – Tavaly három napra elmentünk Gombosra sátorozni egy tó mellé, azelőtt pedig Montenegróban, Petrovacon nyaraltunk. Ha nem megyek nyaralni, akkor is akad valami program, elmegyek például táborba, bár az nem az igazi, mert szerintem a nyaraláshoz hozzátartozik a víz is. Jobban szeretem, ha a nyaralás aktívan telik el, de az utolsó egy-két napban már így is nagyon jönnék haza a barátaimhoz. Szeretnék azért egyszer eljutni Görögországba és Spanyolországba is, bár a spanyoloknál inkább magát az országot nézném meg.

Sztójánovity Lívია

JÚNIUS 10.

1943. VI. 10. – 67 éve történt

Bíró László József Argentínában szabadalmaztatta a véglegesített technológiájú, ma is használt golyóstollat. Nyughatatlan ifjúkorában szinte az összes létező szakmában kipróbálta magát. A későbbi feltaláló az orvosi egyetemen kezdett, majd foglalkozott a grafológiától kezdve a festészetten át az autóversenyzésig nagyjából mindenel. 1932-től több folyóiratnak és lapnak volt a munkatársa, így került a nyomdák közelébe. Ott aztán addig-addig nézegette a nyomdagépeket, míg kitalálta, hogyan lehet összeállítani a folyamatosan író tollat egy tintával töltött hengerből és egy golyóból. 1938-ban két szabadalmat is bejegyeztetett Magyarországon a folyamatosan fejlesztett toll-találmányaira, a gyártáshoz folytatott kísérleteket azonban már külföldön végezte. Párizson keresztül Argentínába vezetett az útja, és használható, ma is ismert golyóstollára is itt kapott szabadalmat 1943-ban. A sok más találmánnyal is rendelkező Bíró Buenos Airesben hunyt el 1985-ben. Elismertségét bizonyítja többek között, hogy választott hazájában az ő születésnapja, szeptember 29. az Argentínai Feltalálók Napja.

JÚNIUS 11.

1910. VI. 11. – 100 éve történt

Megszületett Jacques-Yves Cousteau, francia tengerkutató és bűvár. Jacques-Yves Cousteau ismertebb nevén Cousteau kapitány (Saint-André-de-Cuzac 1910. június 11. – Párizs 1997. június 25.) elismert francia tengerkutató, felfedező, természettudós és filmkészítő volt, aki életét tengeri felfedezéseknek szentelte. Katonai tanulmányainak befejezése után Toulonban megszervezte a haditengerészet víz alatti tanulmányokkal foglalkozó kutatócsoportját. A katonai célú fejlesztések eredményeként nevéhez kötődik a könnyűbűvár-légzőkészülék kifejlesztése. Leszerelése után egy korábbi aknaszedő hajót átalakított oceanográfiai kutatóhajóvá, amelyet Calypso néven ismert meg a világ. Népszerűségét természetfilmjeinek széles körű ismertsége okozta, tudományos munkásságának elismeréséül a Francia Akadémia tagjává fogadta. Franciaországban le commandant Cousteau-nak (Cousteau parancsnoknak) nevezik, de a világ más területein inkább Jacques Cousteau-ként vagy Cousteau kapitányként emlegetik.

JÚNIUS 12.

1929. VI. 12. – 81 éve történt

Megszületett a zsidó származású, holland Anne Frank, akit a náci megszállás alatt írt naplója tett világhírűvé.

Anneliese Marie „Anne” Frank (Frankfurt, Németország, 1929. június 12. – Bergen-Belsen, 1945. március) zsidó származású német lány, akit Anne Frank naplója címmel kiadott, a II. világháború idején írt naplójegyzetei tették világhírűvé. Naplóját, melyben családjáról és barátairól, érzéseiről, meglátásairól, azaz életéről írt, tizenharmadik születésnapjától kezdve vezette 1944. augusztus 1-jéig.

A család Adolf Hitler hatalomra kerülése után menekült el Németországból Hollandiába. Hollandiát a németek 1940 májusában lerohanták és megszállták. 1942 nyarán Anne nővére, Margot behívót kap „munkára Németországba”. A családfő, Otto Frank tudta, hogy a behívó deportálást jelent, így már másnap elrejtőztek.

Frankék egy másik családdal 25 hónapig bujkáltak Amsterdam belvárosában, Otto cégének hátsó épületében mindaddig, amíg egy máig ismeretlen személy fel nem jelentette őket. A rejtőzöket először Westerborkba, majd Auschwitzba hurcolták, ahonnan Annét és nővérét, Margot-t Bergen-Belsenbe vitték tovább. 1945 március első heteiben, a tábor felszabadulása előtt néhány héttel mindketten tifuszban haltak meg. Anne Édesanyja Auschwitzban lelte halálát. Édesapjuk, Otto Frank megmenekült, Amszterdamba hazatérvén tudta meg, hogy felesége meghalt a koncentrációs táborban, később a Vöröskereszten keresztül kapott értesítést lányai haláláról. Anne naplóját az egyik bűjtatótól (Miep Gies) kapta meg. Miután elolvasta lánya személyes gondolatait, többek rábeszélésére 1947-ben adta ki, így lett Anne Frank naplója ismert és világhírű. Számos (65) nyelvre lefordították, színdarabot, filmet, operát írtak belőle. Az Otto által kiadott első napló nem tekinthető teljesnek (kivett belőle részeket), de halála után (1980) a teljes kritikai kiadás látott napvilágot.

JÚNIUS 13.

1195. VI. 13. – 815 éve történt

Lisabonban megszületett Pádúai Szent Antal. A legnépszerűbb legendája szerint egy zsidó emberrel akart győzni arról, hogy Krisztus jelen van az oltáriszentségben. Ezért a zsidó a szamarát a kehely és az ostya elé vezette, ahol az állat letérdelt. Így lett a szamar Szent Antal jelvénye. Másik attribútuma a liliom. Ábrázolásai során ilyen virágot tart a kezében. Antal a gyermekek védőszentje.

JÚNIUS 14.

1904. VI. 14. – 106 éve történt

Megszületett Margaret Bourke-White amerikai újságíró, fotós, aki a II. világháború első hivatalos női fotóriportere volt. 1963 és 1969 között a Life fotósaként dolgozott, 1937-ben írta a You Have Seen Their Faces című művét.

JÚNIUS 16.

1930. VI. 16. – 80 éve történt

Szegeden megszületett Zsigmond Vilmos magyar származású, amerikai operatőr, rendező. Ismertebb filmjei: Bánk Bán (2001), Maverick (1994), Az eastwick-i boszorkányok (1987), A folyó (1984), Halál a hídon (1981), A szarvasvadász, BAFTA-díj (1978), Madárijesztő (1973).

JÚNIUS 17.

1885. VI. 17. – 125 éve történt

Megérkezett New Yorkba a Szabadság-szobor.

A Szabadság Megvilágosítja a Világot, ismert nevén a Szabadság-szobor New York előtt, a Liberty Islanden található, a Hudson folyó torkolatánál. A rézből készült szobrot Franciaország adta az Amerikai Egyesült Államok függetlenségének százéves évfordulója alkalmából. A szobrász Frédéric Auguste Bartholdi volt, a belső

szervezet mérnöki munkáit Gustave Eiffel végezte.

A nőként ábrázolt Szabadság egy fáklyát tart a jobbujjában és egy táblát a baljában. A tábla felirata JULY IV MDCCLXXVI – vagyis 1776. július 4., az Egyesült Államok függetlenségének kikiáltása. A nőalak egyik lába láncokon áll, ez jelképezi az elnyert szabadságot. Az United States Information Agency (USIA) szerint a korona hét ága a hét tengert és a hét kontinenst jelképezi.

A teljes magasság a talajtól a fáklya tejeig 93 méter, beleértve a talapzatot is. Maga a szobor 46 méter magas. A szobor súlya 204 tonna.

A talapzat második emeletén levő múzeum a szobor történetét mutatja be. A szobor belsejében csigalépcső vezet a koronában levő kilátóhoz, minden harmadik fordulónál pihenővel. 1916 előtt a jobb karban levő létra is nyitva volt a nagyközönség számára, de ma már csak a személyzet használhatja a fáklya világítóberendezéseinek karbantartására.

JÚNIUS 18.

1942. VI. 18. – 68 éve történt

Liverpoolban megszületett Sir Paul McCartney a legendás Beatles alapító tagja, a mai pop-rock állócsillaga, az Angol Királyi Trón lovagja, zeneszerző, énekes. Több zenei csúcsot tart a Beatles együttesel, például először a Beatles tartott koncertet egy stadionban, Amerikában. Róluk készült először film, A Hard Day's Night, később pedig a Sárga tengeralttjáró címmel. Filmjei: Egy nehéz nap éjszakája, Sárga tengeralttjáró, Beatles Antologia.

Filmzenéi: James Bond – Live and Let Die, Szimat nyomozó, Vanília égbolt – dalszöveg, Nevem Sam.

JÚNIUS 19.

1978. VI. 19. – 32 éve történt

„Megszületett” Garfield a Macska.

A Garfield pár képből álló képregények címe, mely 1978. június 19-én látta meg a napvilágot Jim Davis tollából. A történetek címszereplője Garfield, egy lusta, kövér macska és gazdája, Jon. Később Jon kap egy kutyát, Ubult (angolul Odie). A Garfield ma is a világ legnépszerűbb képregénye.

A történetek központi szereplője Garfield, egy étteremben született, cinikus, lusta, narancssárga színű macska, aki folyton az evésre gondol. Kedvenc étele a lasagna. Reggelenként az ő szemében a kávé egy igazi kincs. Utálja a hétfőket, a februári hónapot, a postásokat, a kutyákat, a pókokat, a vekkerét és a mazsolát. Kedvenc időtöltése az evésen kívül az alvás. A hétfőket sokszor átalussza. Általában Jon fogyókúrára fogja, ilyenkor gyakori a látomás Garfieldnál, és ez néha bonyodalmat okoz. Pl.: Nyalogatja a szomszéd szobrát, amiről azt hiszi, hogy fagy. Garfield és Ubul közt nem éppen felhőtlen a kapcsolat, Garfield butusnak találja Ubult, mindig lelőki, és kigúnyolja hosszú nyelvét, meg hogy mindenhova odanyálaz. Születésnapja előtt ünnepi képsorok tűnnek fel az újságban.

Magyar tudósok

A múlt század harmincas éveiben megjelentek Amerikában a „marslakók”. Ezúttal nem Orson Welles feledhetetlen rádiójátékáról van szó, hanem egy tudóskörökben elterjedt anekdotáról, amely azokról a magyar emigráns tudósokról szól, akik később megváltoztatták a történelmet... Ez az anekdota egyébként annyira elterjedt az Egyesült Államokban, hogy egy korai tudományos-fantasztikus filmben a földönkívüliek magyarul beszéltek. Az említett „marslakók” a következő felsorolásban is szerepelnek, de természetesen nem csak ők szolgálták találmányaikkal az emberiséget.

Bay Zoltán. Radarvizsgangot fogott fel a Holdról, ami a radarcillagászat kezdetét jelentette.

Neumann János. A tudománytörténet legnagyobbjai között tartják számon világszerte a 20. század egyik legeredetibb matematikai gondolkodóját. Ő volt a játékelmélet atyja, és az elektronikus számítógépek egyik kifejlesztője.

Irinyi János. A világ egyik leghasznosabb találmányának, a biztonsági gyufának a megalkotója.

Hell Miksa. A világon elsőként mérte meg a Föld–Nap távolságot, 1769-ben.

Rényi Alfréd. Bizonyította, hogy bármely páros szám felbontható két prím szám összegére. Világhírű matematikusunk nevét ma az MTA Matematikai Kutatóintézete viseli.

Szilárd Leó. Felfedezte a neutron-láncreakciót, bizonyította az uránium hasadáskor bekövetkező neutron-sokszorozást. Megfogalmazta azt a – később Einstein által aláírt – levelet, amely meggyőzte Rooseveltnél az amerikai atombomba megépítésének szükségességéről, a Manhattan Terv elindításáról.

Verancsics Fausztusz. Az ejtőernyő kifejlesztője.

Luppis János. A torpedó (nem a játék, a fegyver...) feltalálója.

Teller Ede. Az ő nevéhez fűződik az atombombánál is erősebb hidrogénbomba...

Szakáts Gábor. Hozzá pedig a lángszóró...

Asbóth Oszkár. A helikopter megalkotója.

Szilvay Kornél. Ő pedig a poroltóé.

Jedlik Ányos. A dinamó feltalálója, akinek nem utolsósorban a szódavíz is köszönhető.

Bánki Donát. A karburátor, más néven a porlasztó kifejlesztője.

Lovász László. A világon mindenhol tárt karokkal fogadták, és várják ma is. Ő mégis hazajött, hogy segítsen a következő nagy magyar matematikusgeneráció nevelésében. Wolf-díjjal jutalmazták, ami a Nobel-díj matematikai megfelelője.

Eötvös Loránd. A róla elnevezett torziós inga az egyik leghíresebb magyar műszaki találmány, segít a kőolaj- és földgázkutatásban.

Kemény János György. A BASIC számítástechnikai nyelv egyik megalkotója.

Galamb József. Ő tervezte a híres Ford T-modellt, a világ első népautóját. Tizenötmillió példányt adtak el belőle...

Az alábbiak munkásságát Nobel-díjjal jutalmazták:

Lénárd Fülöp (1862–1947). 1905-ben kapott fizikai Nobel-díjat a katódsugárással kapcsolatos munkáiért. Az ő dinamida-elmélete volt például a Rutherford-féle atommodell alapja.

Bárány Róbert (1876–1936). 1914-ben jutalmazták orvosi Nobel-díjjal a belső fülben elhelyezkedő egyensúlyozó szerv, a vesztibuláris apparátus jobb megismeréséért.

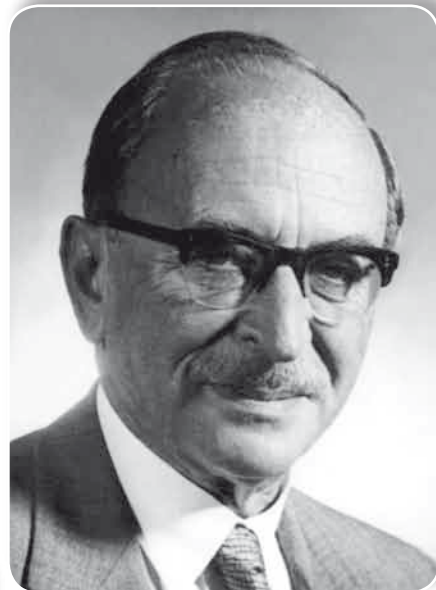
Zsigmondy Richárd (1865–1929). 1925-ben kapott kémiai Nobel-díjat a kolloid oldatok heterogén természetének magyarázatáért, és a kutatásai során alkalmazott ultramikroszkóp tökéletesítéséért.

Szent-Györgyi Albert (1893–1986). 1937-ben kapott Nobel-díjat, amiért azonosította a C-vitaint a magyar paprikában.

Hevesy György (1885–1966). 1943-ban jutalmazták kémiai Nobel-díjjal egy radioaktív jelzőmódszer kifejlesztéséért, amellyel kémiai folyamatokat – például állatok metabolizmusát – lehet tanulmányozni.

Békésy György (1899–1972). 1961-ben kapott orvosi Nobel-díjat a fül csigájában létrejövő ingerületek fizikai mechanizmusának felfedezéséért.

Wigner Jenő (1902–1995). 1963-ban kapott Nobel-díjat az atommagok és az elemi részecskék elméletében végzett munkájáért. Nevéhez fűződik a világ első atomreaktora.

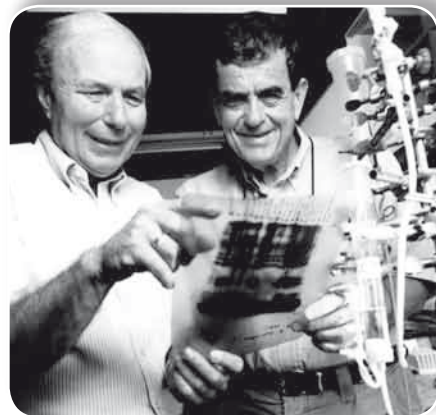

Gábor Dénes (1900–1979). 1971-ben kapott Nobel-díjat, mivel feltalálta és kifejlesztette a holográfiát.

Harsányi János (1920–2000). 1994-ben adták át neki a közgazdasági Nobel-díjat korlátozott információjú játékelmélete kidolgozásáért. Az amerikai állam például az olajkutak árverésein alkalmazta sikerrel. Az elmélet alkalmazásával a korábbiakhoz képest az állam nyeresége megtízszereződött.

Oláh György (1927–). 1994-ben jutalmazták Nobel-díjjal a karbokation-kémiához való hozzájárulásáért. Ennek legelismertebb folyamánya az ólmozatlan benzin gazdaságos előállítás.

Kertész Imre (1929–). 2002-ben kapott irodalmi Nobel-díjat a Sorstalanság című regényéért, amely az auschwitz és buchenwaldi haláltáborokban átélt borzalmakról szól. A könyv nemcsak a világhírt hozta meg a szerzőnek, a nagyközönség végre itthon is megismerte a nevét.

Avram Hershko (1937–). Herskó Ferenc-ként látta meg a napvilágot Karcagon. Ő és még két társa kémiai Nobel-díjat kapott 2004-ben a sajtó által „a halál csókjának” titulált mechanizmusért (ubiquitin-mediálta fehérje-bomlás). Ennek egyebek mellett a rák kifejlődésében is van szerepe.

A nagy eff (Hogyan keletkezik a közmondás?)

Valamelyik inséges esztendő után történhetett, hogy a gazdák összeadtak egy-egy véka gabonát és fölrakták az iskola padlására. Attól kezdve, akinek télen vagy tavasszal elfogyott a kenyere, a közös gabonából vett kölcsön. Most is így van. A kölcsönt csapva adják; tetézve kapják vissza. Amit a csapófa levisz a vékáról, az a kamat. Hát ez a mi takarékpénztárunk.

Szent Mihály napján van a közgyűlés. Akkor az iskola tájéka jövő-menő emberekkel népesül meg. Ki egy zsák gabonát hoz a hátán, ki felet. Törlesztenek vagy egészen is kifizetik az adósságot.

Csak az egy Tóth Antal jön üres zsákkal.

Mindenki tudja, hogy őt a nyáron a jég csúfolta meg. Ő az egyedüli, aki nem biztosított.

– Majd bizony – mondotta –, két forintot adjak a cekurálásért; eddig se bántott a jég, ezután se bánt.

És megitta.

Persze, mikor a jég lecsördült az égből, ugyancsak hajigálta az udvarra a baltát meg minden éles szerszámot, de a jégeső nem ijedt el attól.

A kisbíró kiméri neki a két véka búzát, három véka rozsot. Én addig az írást készítem meg:

„Alólírott két véka búzát, meg három véka rozsot vettem kölcsönbe a község magtárából. Egy év múlva megadom.”

Ennek alája kell írni. Többnyire keresztjegyet írnak. Van olyan, aki azt sem ír, csak éppen megérinti a toll szárát, aztán én írok helyette. Ez az érintés szent. Az illetőnek a lelke átszáll a tollba és benne van, amíg a nevét leírom. Soha nem történt, hogy valaki megtagadott volna ilyen aláírást.

Tóth Antal eddig szótlánul és kedvetlenül állott az emberek között. Széles bölény arcán látszott, hogy megalázottságot érez. De ahogy odatámasztják a zsákját a falhoz, fölemeli a fejét. Körülpillant és azt mondja kevélyen:

– Aláírom a nevemet.

Valami tíz ember tib-láb és beszélget az iskolában. A szóra valamennyien elhallgatnak. A kisbíró is beledöfi a lapátot a gabonahalomba és a pipáját elővonja. Közelebb lép az asztalhoz. Lássuk no! Bizony, még kitudódik, hogy Tóth Antal írástudó ember!

Odatolom a papirost Tóth Antal elé. A tollat is megmártom és odanyújtom neki.

Tóth Antal ünnepi mozdulattal veszi át a tollat. Az ünnepi mozdulatán azt értem, hogy már a levegőben előre hozzáilleszti az ujjait. Aztán meg úgy tartja, mintha szivar volna.

A papirosra néz.

– Hagy ülök le – mondja –, állva nem tudok.

Otthagynom a széket. Leül. A bajuszát végigsimítja. A két könyökét az asztalra teszi.

– Hová írnak? – kérdezi dologhoz illő komolysággal.

– Ide – mondom –, az alája.

Megmártja a tollat nagy óvatosan és a tollnak a hegyére pislog. Hogy mit néz rajta, nem tudom. Talán a tintacseppet nézi. Egy olyan mozdulattal, aminővel az ázott kalapot szokták megsuhintani, leföccsenti a tintát oldalt a padlóra, aztán megint nekikönyököl és lassan, vigyázva, a papirosban megakadozva, leír egy vastag kamójú meredt nagy T betűt. A szárát alulról fölnek húzza és egy pindurka pántlikát csinál rá. Az így megmunkált hórihorgas betűvel meglegedettnek látszik. Föl is veszi a balkezével a pipáját; egyet szippant és újra leteszi. Az ó betű hasonlóképpen lesikerül. Igaz, hogy a T betűhöz képest olyan piciny, mint a toronyhoz képest a hordóabroncs; és semmi összetartozandóság nem mutatkozik a kettő között, de azért jól van az. Fodor András egy aujnya szóval és fejbiccentéssel fejezi ki rá az elismerést.

A pipák meg az arcok figyelemmel hajlanak az asztal fölé. Tóth Antal azonban nem ügyel rájuk: harmadik betűnek megint egy irtózatos nagy T betűt kanyarít, szinte megscercen belé a kalamuszt.

No, de itt meg is áll.

Néz.

Vakarint egyet a tarkóján.

Megmártja, kiföccsenti a tollat. Szintelen szeme rámered a papirosra.

Újra márt, meg újra föccsent és újra néz anélkül, hogy tovább írna.

– No – fakad ki a bakter –, ha a végömét érzöm, kendőt hívom el végröndölőt írnya.

– Ha addig be nem áll valahová íródiáknak – teszi hozzá Istenes.

Tóth Antal belevörösödik a nagy gondolkozásba. A homlokán kesze-kusza ráncok torzolódnak össze.

– Szentje ne légyön – mondja a tollat mérgesen lecsapva –, elfelejtöttem a nagy efföt.

S fölkel és úgy elsiet az iskolából, mintha hajtanák.

Úgy október végefelé történt, hogy Burucz András megbízta Fodort, hogy ha már a városba megyen, hozzon a fiának egy ábécés könyvet, a feleségének meg valami orvosságot, ostyát is hozzá, meg a hordók kifüstölésére islógot.

Fodor meg is érkezik este. Rakja a könyvet, meg az orvosságot az asztalra.

– Hát az islóg? – kérdi Burucz András.

– Tyű, az áldóját – feleli Fodor föllebb tasztíva a homlokán a kalapját –, úgy elfelejtöttem én azt, mint Tóth Antal a nagy efföt.

HOROG

Razbóra

Pseudorasbora parva (Temminck & Schlegel, 1842)

Ismeretőjegyek. Teste megnyúlt, oldalról lapított. A fiatalok nyúlánkabak, az idősebbek vaskosabbak és zömökebbek, hátuk és faroknyelük magasabb. Hátvonalának íve a hátúszó kezdetéig domború, onnan kezdve enyhén homorú. Feje alacsony és kúpos, orra rövid, a hossza alig nagyobb a szem átmérőjénél. Felső állású szája kicsi, hasitéka meredeken fölfelé irányul. Hátúszójában 7, farkalatti úszójában 6 elágazó sugár van, mindkét úszó széle domborúan ívelt. Pikkelyei jól fejlettek, számuk az oldalvonalon 34–38, és mivel hátsó szélük sötétebb árnyalatú, olyan hatást keltenek, mintha a bőrből kidomborodnának. A fiatalok és a nőtények oldalán egy sötét csík húzódik végig, az orrtól – a szemén át – egészen a farokúszóig. Apró természetű faj, a nagyobbak hossza 8-10, legfeljebb 12 cm.

Hasonló fajok. Halaink közt nem találunk olyat, amelyiktől gondot jelentene megkülönböztetése. Alakra talán az amur ivadéka hasonlít hozzá leginkább, mert faroknyele szintén magas és vaskos, hát- és anális úszója is lekerekített szélű, de utóbbiban nem 6, hanem 8 osztott sugár van, és a szája nem felső, hanem félig alsó állású. Felső állású szája miatt esetleg még a kurta bainggal lehetne összetéveszteni, de annak farkalatti úszója sokkal hosszabb, és inkább homorúan ívelt a széle. A Hévízi-tó szűnyogirtó fogasponyai barnás színűek, farokúszójuk lekerekített.

Környezet. A könnyen felmelegedő nyugodt vizeket kedveli, legnagyobb állományai a sekély tavakban és az alig mozgó vízű kisebb csatornáknak találkozzunk. Kiváló alkalmazkodóképességéből adódóan azonban a hegyi patakok kivételével szinte minden típusú halasvízben fellelhető.

Táplálék. Kezdetben csak igen apró planktonszervezeteket fogyaszt, később nagyobb planktonrákokkal, úszó és lebegő rovarlárvákkal, valamint a víz alatti tárgyakon és növényeken kialakuló élőbevonattal táplálkozik.

Szaporodás. Ivarérettségét már 1 évesen eléri, március közepétől június végéig szaporodik. A nőtény maximálisan ezer, kb. 2–2,5 mm átmérőjű, kissé ovális ikraszemet érlel, amit több részletben rak le valamilyen szilárd aljzatra. Az ikrát a hím kikelésig őrzi, gondozza.

Elterjedés. Eredeti hazája az Amur folyótól délre eső terület, Európába véletlenül került, az amur és a busafajok ivadékaival. Hazánkban 1963-ban észlelték először. Jelenleg a Kárpát-medencében és a környező területeken él, de terjedőben van.

Jelentőség. Tömeges jelenléte az ivadéknevelő gazdaságokban komoly veszteséget okoz, mert a természetes táplálékot és a takarmányt is fogyasztva csökkenti a haszonhalak gyarapodását.

A temerini Kárász Sporthorgász Egyesület szervezésében a Jegricska partján tartották meg a gyermeknap horgászversenyt. Ez alkalommal a korábbi évekhez képest meglehetősen sokan jelentek meg, 32 gyerek vett részt a versenyen. A szép időben igen jól lehetett horgászni, mert a Jegricskán a haljárással soha sem volt gond. Itt mindig a tudás és tapasztalat dönti el, ki kerül a dobogóra. Az első helyet Salamon Roland szerezte meg, második Dušan Popović, harmadik Mirko Gaković, negyedik Pásztor Krisztián, ötödik pedig Pásztor Tamás.

A szervezők finom ebédet biztosítottak. Balogh Tibor, a Fácán horgászbolt tulajdonosa jóvoltából pedig minden résztvevő ajándékot is kapott.

Pásztor Krisztián, Temerin

Utánpótlást!

Hatodik alkalommal – ezúttal a Muzslya melletti Cseppel-tavon – tartották meg hagyományos találkozójukat a Vízen Járó Tollforgatók. Léleekben valamennyien fiatalok, mert közudtot, hogy a horgászással eltöltött napokat az Isten nem számolja. Keresztleveleik azonban már régen megsárgultak. Ezért (is) szükségét látják, hogy a vízről, a halról, a horgászásról... a náluk fiatalabbak is írjanak. Amikor ezt mondták, rátok, kispécásokra gondoltak. Kűszöbön a nyári szünidő, horgászbótot a kézbe, és irány a vízpart. Aztán pedig papírra vetni, amit ott tapasztaltatok. A legszorgalmasabb tudósítónak rovatunk támogatói gazdag díjalapot biztosítottak.

A Horog tudósítóinak és minden fiatal zsinórátzatónak

Jó fogást!

A Vízen Járó Tollforgatók (Szántó Zoltán, Huzsvár József, Bojniczky György, Koteles Károly, B. Foky István, Bödő Sándor, Buzás Mihály, rovatszerkesztő, Kazi István és Szlovják István)

Szivárványos ökle

Rhodeus sericeus (Pallas, 1776)

Ismertetőjegyek. Magas testű, oldalról erősen lapított hal, amelynek mind a háta, mind a hasa erősen ívelt. Orra rövid és tompa, szája kicsi és csúcsba nyíló. A szeme meglehetősen nagy, átmérője körülbelül megegyezik az orr hosszával. Hátúszója valamivel a hasúszók alapja mögött kezdődik, benne az elágazó sugarak száma 8–11. Farkalatti úszóját 8-10 osztott sugár támasztja. A kopolyúréstől a farkúszó tövéig egyenesen végighaladva 34–40 pikkely számolható, de az oldalvonal csak az első néhány pikkelyen követhető, aztán megszűnik. Az ivadék és a felnőtt példányok farknyelén egyaránt egy fémes csillogású kékeszöld sáv látható, ami igen jó megkülönböztető bélyeg. Kis termető faj, hossza 6-8 cm.

Hasonló fajok. Alak és szájjálás tekintetében hasonlít hozzá a széles kárász, az ezüstkárász és a ponty ivadéka, de mindháromnak hosszabb a hátúszója – minimum 14 osztott sugart tartalmaz

–, és az oldalvonal teljes. A szintén magas hátú karika-, dévér-, lapos- és bagolykeszeg ivadékát hosszabb anális úszójuk különbözteti meg.

Környezet. Az átlátszó és mély bányatavaktól a sekély mocsarokig, a hegylábi pataktól a folyamokig gyakorlatilag minden olyan vízünkben megtalálható, ahol a szaporodásához szükséges kagylófajok élnek. Legnagyobb tömegben a sekély, nyugodt, vízínövényekben bővelkedő élőhelyeken fordul elő.

Táplálék. Nagyonbbrészt lebegő algákkal táplálkozik, de jelentős mennyiségben fogyaszt zooplankton, és lecsipegeti a víz alatti tárgyak élőbevonatát is.

Szaporodás. Kétévesen már ivarérett, szaporodása április végétől július elejéig tart. Az ikraszemek száma nőstényenként mindössze 40–80, alakjuk tojásdad, átmérőjük 2-3 mm. A nőstény az ikrát – az ivás idejére kifejlődő néhány cm hosszú tojócsove segítségével – nagyobb kagylók belsejébe rakja, ahol a vízárammal bejutó spermiumok termékenyítik meg. A védett helyen fejlődő utódok csak akkor hagyják el a kagylót, amikor már önálló táplálkozásra képesek.

Elterjedés. Őshonos halunk, amely Közép- és Kelet-Európa legnagyobb részén megtalálható.

Jelentőség. A mi vizeinkben még gyakori, de Európában a ritka és sebezhető fajok közé tartozik, ezért kapott törvényi védelmet.

Akár horgászboltot is nyithatnánk...

Nikola Bokun

A Horog díjalapja tovább gyarapodott. Támogatóinkhoz csatlakozott **Nikola Bokun**, az óbecsei Blinker horgászbolt tulajdonosa, valamint **Bojan Bojanić**, a nagybecskereki Stari Begej horgászbolt és a Carp System felszerelésgyártó műhely tulajdonosa is. Mindketten horgászvilágunk jeles és közismert egyéniségei.

Nikola Bokun horgászboltjának nemcsak Óbecsén és környékén, hanem a tágabb vidéken is jó hírneve van. Árukészletének felsorolása alighanem meghaladná lapunk terjedelmét. Még akkor is helyszükével küszködnénk, ha csupán műcsalikínálatára összpontosítanánk. Szakavatott horgászok megítélése szerint országos viszonylatban is a Blinkerben található e termékek leggazdagabb és legválasztékosabb kínálata. Tekintettel arra, hogy a tulaj igen jó horgász, és elsősorban

Bojan Bojanić

a pörgetést kedveli, meg tudja ítélni, mit kell beszerezni. Mégpedig olyan áron, hogy a vásárlónak se legyen drága. Nem beszélve arról, hogy a silány hamisítványokkal Nikolát nem lehet bepalizni. Éppen ezért gyakran távoli vidékekről is érkeznek hozzá vásárlók. De sosem mondják, hogy a Blinkerben vásároltak, hanem azt, hogy a Tarzannál.

Nem jártunk utána, csupán sejtjük, honnan ered Nikola Bokun ragadványneve. Korábban ugyanis nagyon jó vízilabdázó, a helybeli első ligás csapat oszlopos tagja volt. Akkor még egészben volt a néhai ország, vízilabdálgója a világ legerősebbjének számított, és aki abban bizonyítani tudott, az nem lehetett piskótából.

Bojan Bojanićot a korszerű pontyozás terén ismerte meg, és tartja számon a Világ. Még hozzá szó szerint, és nagybetűsen!

Ő volt a szövetségi kapitány akkor, amikor mind csapatban, mind párosban pontyozóink először nyertek világbajnokságot. Később (többször is!) amikor a szóban forgó válogatott világversenyen bajnok volt, vagy dobogós, Bojan mindig a csapattal, vagy a csapatban volt. Mert versenyezni is tud. Nemzetközi sikerein kívül országos bajnoki címeket is nyert.

A versenyek során használt felszerelésnek számos elemét pedig gyártja is. Társával, Željko Sirarral együtt egész termékcsaládot fejlesztettek ki, melyet Carp System márkanev alatt az egész világon ismernek a pontyhorgászok. A műhely kínálatában szép számban vannak termékek, melyeket Bojan és társa ötlöttek ki, és világviszonylatban bizonyították hatékonyságukat. Ezekből most a Horog kishorgászainak is jut!

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

Az apa nézegeti a gyerek ellenőrzőjét. Számtan: egyes, durr egy pofon. Történelem: egyes, durr egy pofon. Ének: ötös, durr egy pofon.

- De apa, az ének ötös, miért kaptam a pofont?

- ...

A válasz a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. 995 római számmal, 10. Nehéz fém, 11. Fülesbagoly, 12. Benedek ..., 14. Közlekedési sáv, 15. Lagzi, 19. Retekdarab! 20. Majdnem poén, 21. Kemény fém (ék. h.), 23. Ábel testvére, 25. Keret, 27. Régi betűi, 29. Doktor, 31. Elindul, 32. Ütőhangszer is lehet.

Függőleges sorok: 2. De, 3. Szerb népi tánc (ék. h.), 4. Magához térő, 5. Áll alatti szalonna, 6. „M”, 7. Gyutacs része, 8. Lehúz a közepén, 9. A válasz befejező része, 12. Ebben az időben, 13. Zombor, 16. Levegő görögül, 17. Vég nélküli lián, 18. Ázsiai nemzet, 22. Kukoricalisztból készült sütemény, 23. Adnak-e neki, 24. Fordítva egri, 26. Csődör, 28. Osztrák folyó, 30. Remegni kezd.

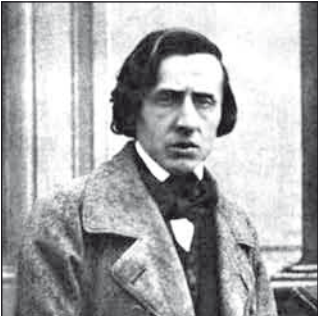

1	2		3	4	5	6		7	8	
9			10					11		
		12					13		14	
15	16					17		18		
19								20		
21			22		23		24			
		25		26			27		28	
29	30		31				32			

Betűrejtvények

1	EEE É S	2	M GET	3	EG D B	4	3,14 T A

Skandináv rejtvény (22–23.)

Rejtvényünkben egy világhírű lengyel zeneszerző nevét, eredeti írásmódban, valamint néhány ismertebb szerzeményének címét rejtettük el.

	ADRIAI ÜDÜLŐ FRANCIAORSZÁG	ODADOD PÁROSAI FORDÍTVA A FIÚ PÁRJA	ÁRNYÉKOL SZÉLHÁRFA	AZ OKOZATOK ELŐIDÉZŐI ITTRÍUM	ÉHSÉG KOBALT	KEZDŐPONT	A VIZES FALON VAN		
	EURÓPAI FÁVORÁS LIBAHANG	ICUKA KIS GAZDASÁG	A HÁRSNYÁN IS VAN 4	NEM SZÜLETT GÖL KERTI NÖVÉNY	TORMA SZERBÜL ÉPÍTŐJÁTÉK				
	PORTUGÁLIA VIZZEL TISZTÍT	NAGYHATALOM	ABODY BÉLA LEHULLOTT LOMB	KIJÓN A FIZETÉSBŐL KÉN	KÍNAI NÉV BÓDULAT			50	
		FRANCÍUM TÖR	IGAZ 500						OKOS
	NEM FESZES ROMÁNIA		DÉL AJTAY ANTAL	5 T. U.	SUGÁR NŐTI KÁROLY	MOLIBDÉN	HANGTALAN ZITA LÉTEZIK		
		PARANCSOLÓJA (ÉK. F.) ÉSZAK	HARCKOCSI A 3. ISMERETLEN			ZÉRO FOSZFOR	ÉSZAK EZ	URÁN ATÚ EGYIK VÉGE	

Óriás skandi

Rejtvényünkben két jeles évforduló nevét rejtettük el

		TUDÓSOK TESTÜLETE	▼	AVÉRTANÚK VÁROSA SZINHÁZI ALKALMAZOTT	▼	NAGYÜZEM	▼	SÓTLAN	▼	FUTOK KÖZEPE ESŐCSATORNA	▼	FOLYADÉK	▼	◆
		1/1				N. B.		„S”				995		
		FEHÉR SZÍNŰ ÁSVÁNY											EME	ESZAK-OLASZORSZÁGI VIDÉK
		DUNA-TISZA-DUNA-CSATORNA				SUGÁR	▼	ESZENYI ENIKÓ HÁZSZINT				EGY	LATOR LÁSZLÓ ALARM (ÉK. H.)	
◆	1/2	A LEVÉL VÉGÉRE KERÜL	▼	É. Ö.		500	▼	ELPANASZOLOM NŐI NÉV						
		LONDON FOLYÓJA	▼	EZ		EME								
5		LONDON FOLYÓJA LENT BETŰI											IMRISKE	
SÜLYMÉRTÉK													CSEKÉLYSÉG	
				TITELI RÉSZLET		PARADICSOM	▼					HÜVELYES		
						R. V.						ÚJSÁGÁRUS		SUGÁR
		ROMÁN PÉNZ		LEVEGŐ, GÖRÖGÜL				49			RÁDIÓ-LOKÁTOR			
				ÁRVA				SÓVÁROG						
				NEVET BETŰI						FÉRFI-NEV A JUPITER HOLDJA				TANINTÉZMÉNY
		KEMPING-FELSZERELÉSE				A 3. SZEMÉLY		GYÓGYSZERTÁR KIS IRMA					501	
		MIT SZERETSZ LEGJOBBAN AZ ISKOLÁBAN?				SOHA, NÉMETÜL			BŐVEN ÁRAD	ŐSZI HÓNAP RÖVIDEN DÉL			KÖTÖSZÓ	
		SEGÉD ELEJE		FELŐT! OLASZORSZÁG		VIGYÁZ					A. E.		AAAA	
		ROMÁN FOLYÓ			◆	TRIKÓ				ÁZSIAI ORSZÁG	NÉMETH LÁSZLÓ		◆	ZÉRÓ VARRÁSI KELLEK
						JÓ BARÁTOD								
		ILYEN UNOKA IS VAN		NÉVELŐ		ÖSSZEROGY (ÉK. H.)					KLÓR		45	IDEGEN FÉRFINEV
		TILTÓSZÓ		NORD		NULLA		MAJDNEM TINI			KÉN		APA BETŰI	
		NŐI NÉV		KIVAGOTT FATÖRZS									VATIKÁN	
						MÉTER		KELEBIA EGYNEMŰI NÉMET-ORSZÁG			1000	ÖLTÖGET		RR
						ÜTLEGEL								ÉNEK
		TEMPUS		LELKIFURDALÁS MÖRICZ ZS. REGÉNYE				FORDÍTVA MAI FŐZÜNK VELE (ÉK. H.)					ILYEN ZENEKAR IS VAN	DUÓ BETŰI
													O. Z. N.	
		KÓKAD						ZOKNI EGYNEMŰI			OROSZ FOLYÓ			
		FÉRFINEV						MÁTKA			CSÚF			
		OT				RÉGI RÓMAI PÉNZ			LOP					LÉTEZIK
						TONNA			AUSZTRIA					ADA ELEJE
		◆	KELET KERTI SZERSZÁM	THAIFÖLD	2									◆
				IRAT										
		ERSZÉNYES MEDVE				NEMZET					NÓGAT ELEJE			
						ARGON				LŐCSEMEGE	FOHÁSZ			
		TÖRÖK FŐVÁROS					TÖRÖK TISZTI RANG NYÍL PÁROSAI	SZID BETŰI						
								MÁLTA						
		NAGYMAMÁT HELYETTESÍTŐ (ÉK. H.) KATONA												OXIGÉN
						AZ EGYIK OLDAL			...-BE				ZÉRÓ	

Vicces megállapítások

Örömmel tudatjuk minden-
kivel, hogy megettük az utolsó
kannibált!

Korán keltem. Hol az arany?

Az idő pénz. A pénz beszél, a
kutya ugat. Amelyik kutya ugat,
az nem harap. Ebből következik,
hogy az idő nem harap. De akkor
minek van neki vasfoga?

A csapatmunka lényege: min-
dig van kit hibáztatni.

Én végeztem a feladat orosz-
lánrészét: üvöltöttem!

Most már tudom, mennyi fog-
krém fér bele egy tubusba. Majd-
nem három méter.

Megdöglött az aranyhalam,
pedig már épp kezdte megszokni
víz nélkül.

Nem tudtam, hogy lehetetlen,
ezért megcsináltam.

Szerintem minden ember ér-
telmes, aki egyetért velem.

Mindenre tudok magyarázatot
találni, legfeljebb nem stimmel.

A szomszédaim nem lehetnek
valami gazdagok. Akárhányszor
átmegyek hozzájuk, hogy kérjek
tőlük valamit, az soha nincs nek-
kik.

A szerénység az a művészet,
hogy mások jöjjenek rá, milyen
fontos vagyok.

A számfűl az origami leg-
egyszerűbb változata.

A teve egy rendkívül szívós
állat: akár élete végéig kibírja víz
nélkül. Sőt még utána is.

Még nincs teljesen kész, de
már majdnem elkezdtük!

Mivel mindig az okos enged,
már rég a hülyék uralkodnak.

Vegyél levegőt! 10 búvárból 9
ezt ajánlja.

Bölcsességeket rendkívül egy-
szerű kitalálni. Az ember egyszer-
rűen leírja az ellenkezőjét annak,
amit tesz.

Jelentkez a sakkszövetség-
nél, mert elveszett egy sötét pa-
raszt...

Olyan sokoldalú vagyok, hogy
az már majdnem gömb.

Nem aggódom az adósságom
miatt. Elég nagy ahhoz, hogy vi-
gázzon magára!

Minden bonyolult problémá-
nak van egy egyszerű, világos és
rossz megoldása.

A boldogság egyetlen akadá-
lya a valóság.

Ne halaszd holnapra, amit
meghatározatlan időre elnapol-
hatsz.

Az egyetlen dolog, amit az
életemben elértem, a kilincs volt.

Az élet előttem áll, és nem lá-
tok tőle semmit.

Nem szenvedek elmebeteg-
ségben. Minden percét élvezem.

Csak az normális, akit nem is-
mersz eléggé.

Az optimista az, aki szerint a
jövő bizonytalan.

Bármely egyszerű probléma
megoldhatatlanná fejleszhető,
ha eleget töprengünk rajta.

Ellenőr a járművön! Kár, hogy
nem fordítva.

Több ezer telefonszámot tu-
dok fejből, csak azt nem tudom,
melyik kié.

A lajhár hozzád képest kapo-
dó idegbeteg.

Már látom a fényt az alagút
végén... de miért dudál?

„Lányomnak, Leonorának,
akinek lankadatlan együttérzése
és bátorítása nélkül e könyvet
fele annyi idő alatt írtam volna
meg.” (P. G. Wodehouse)

„Utasítást adtam, hogy vész-
helyzet esetén ébresszenek föl,
még akkor is, ha épp kormány-
ülésen vagyok.” (Ronald Reagan)

Vicces definíciók

A munka pontos definíciója: amit nem csinálunk szívesen.
(Karinthy Frigyes)

Mindenki a saját baklövéseit hívja tapasztalatnak. (Oscar
Wilde)

Az időnek egyetlen oka van: minden nem történhet egy-
szerre. (Albert Einstein)

Az autóbusz olyan közlekedési eszköz, amelyiken mindig
van hely, ha az ellenkező irányból jön. (Ismeretlen)

A bűn az, amit szívesen elkövetünk, de másoknak igen
nehezen bocsátunk meg. (Ismeretlen)

A diplomácia az, ha valakitől úgy veszünk el valamit,
hogy közben meg is győzzük róla, hogy önként adja. (Vető
József)

A diplomata az, aki úgy tud elküldeni a fenébe, hogy szin-
te várod, hogy indulhass. (Ismeretlen)

A gondolkodás a lehető legkeményebb munka, valószí-
nűleg azért gyakorolják olyan kevesen. (Henry Ford)

A gyáva az, aki veszély esetén, a lábaival gondolkodik.
(Vető József)

Egy csizma felhúzásának a története egy óvodából

A gyerek nagyon kínlódott, hogy felhúzza a csizmáját,
erre hát odament neki segíteni az óvó néni. Bizony nagyon
megizzadt, amire a kisfiú lábára felrúgta a csizmát, ám
alighogy letörölte a homlokáról a verejtéket, a gyerek azt
mondja:

– Óvó néni, fordítva van a lábamon a csizma.

Az óvónő látta, hogy a gyereknek igaza van, hát gyorsan
lehúzta róla, és ismét nagy kínlódások közepette, most már
rendesen felcibálta a lábára. Ekkor a kisfiú megint csak meg-
szóval:

– Ez nem is az én csizmám!

A nő egyre idegesebb lett, örült tempóban lerángatta a
gyerek lábáról a csizmát, miközben az folytatta a mondóká-
ját:

– ... hanem a bátyámé, csak ő már kinötte, és ma reggel
ezt adta rám az anyukám.

Az óvónő már lilát látott, de uralkodott magán. Ismét rá-
adta a kisfiú lábára a csizmát, pedig még mindig nagyon sok
tuszkolást igényelt a művelet. Na, végre, gondolta az óvónő,
majd megkérdezte a gyereket:

– Pistike, hol a sapkád?

Mire a gyerek:

– A csizmámban!

Mit tanultunk a szüleinktől?

1. Megbecsülni mások munkáját („Ha mindenáron meg akarjátok
ölni egymást az öcséddel, kint csináljátok! Most takarítottam fel!”)

2. Vallást („Jobb lesz, ha imádkozol, hogy kijöjjön a fehér inged-
ből!”)

3. Az időutazás alapjait („Úgy megcsaplak, hogy a jövő héten
térsz magadhoz!”)

4. Logikát („Azért, mert én azt mondtam.”)

5. Tornamutatványokat („Most nézd meg, hogy néz ki itt hátul a
nyakad!”)

6. Bőrön át táplálkozást („Fogd be a szád, és edd meg a vacsorád!”)

7. Türelmet és kitartást („Addig ülsz ott, amíg a spenót el nem
fogy.”)

8. Meteorológiát („Úgy néz ki a szobád, mintha tornádó söpört
volna végig rajta.”)

Nyelvtanóra

Nyelvtanórán a gyerekek a mondatokról tanulnak.

– Gyerekek, mondatok egy tagadó mondatot!

Móricka jelentkezik:

- A Kovács ellopta a tízóraitam.
- De Móricka, ez egy állítás.
- Igen, de a Kovács tagadja.

Történelem

Tanár:

– Mikor törtek be a tatárok hazánkba?

Felszólított:

– Nem tudom, beteg voltam.

Fizika

– Beszélj az abszolút nulla fokról!

– Ezt az abszolút viccet nem ismerem.

Lecke

Pistikééknél csörög a telefon. Pistike felveszi:

– Apa, a Móricka apukája keres. Kérdezi, hogy kész vagy-e a leckémmel. Átjönne, hogy lemásolhassa Mórickának.

Nem ad többet

Mórickát felelteti a matektanár:

– Ha van öt kiló almám, és kilónként hat forintot kérek, mennyit fizetsz érte?

– Huszonöt forintot.

– Kisfiam buta vagy! Elégtelen!

Most Móricka padtársa a soros, de még odasúgja neki Móricka:

– Te se adj érte többet!

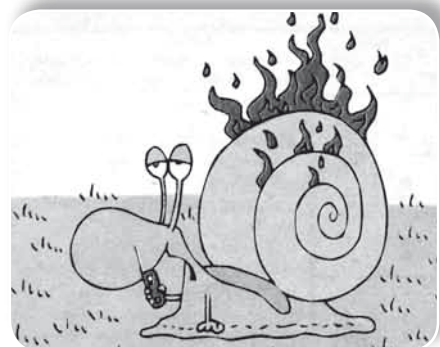
Mázli

Fülöpke lelkedezve rohan haza a bizonyítványával:

– Hü, papa, óriási mázlid van!

– Na mesélj!

– Képzeld, jövőre nem kell új tankönyveket vennem.

– Halló, tűzoltóság?! Ég a házam idekél!

Ötletes

– Az én kisfiam rendkívüli gyerek, tele van eredeti ötletekkel. Nemde, tanár úr?

– Ó igen, különösen ami a helyesírást illeti.

Kína messze van

– Mi van messzebb tőlünk? – kérdi a tanár Mórickától. – Kína vagy a Hold?

– Szerintem Kína!

– Miből gondold?

– A Holdat innen is látni! Kínát nem!

Ások

A tanító néni az iskolában azt szeretné érzékeltetni, hogy a Föld gömbölyű.

– Rudika! Ha én itt az osztályterem kellős közepén elkezdek ásni, és ások, ások, ások, hová jutok?

– Szerintem a diliházba.

Anyu lenyelte!

Móricka lemegy a játszótérre és ott van Pistike.

– Bibibi, nekem van homokozóm!!! – mondja Pistike

Móricka felrohan az anyukájához és megkérdi tőle:

– Anyu, nekem is van homokozóm?

– Persze Móricka – mondja az anya.

Móricka megint lemegy a játszóra. Mondja Pistike:

– Bibibi nekem van 1 labdám! Erre Móricka megint felszalad:

– Anyu, nekem is van labdám?

– Persze Móricka.

Móricka ismét lemegy a játszóra. Mondja Pistike:

– Bibibi nekem van egy kistestvérem!

Felszalad Móricka:

– Anyu, nekem is van kistestvérem?

– Persze Móricka csak még a hasamban.

Leszalad Móricka mondja:

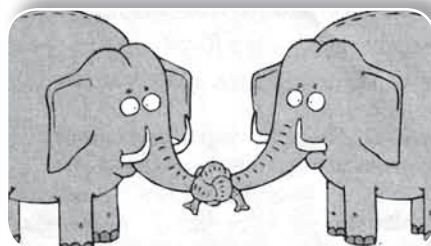
– Bibibi, nekem is van kistestvérem csak Anyu lenyelte!

Fogalom

A tanárnő felszólítja Pistikét, hogy mondjon egy fogalmat. Pisti megkérdezi, hogy mi az a fogalom?

– A fogalom olyan dolog, amit nem lehet megfogni – válaszolja a tanárnő.

– Akkor elefánt.

– Most vagy szomszédunk, vagy agyoncsípnek a bogarak!

Feleltetés

A tanárnő ráüvölt Robikára feleltetés közben:

– Minden marhaságot összehordasz, semmi értelme az egésznek, ellentmondasz önmagadnak! Hát így mi lesz belőled?

– Hogy-hogy mi? Hát meteorológus.

Miért kel ki a csirke a tojásból?

Az óvónő megkérdezi Mórickától:

– Tudod-e, miért kel ki a kiscsirke a tojásból?

– Mert fél, hogy őt is megfőzik!

Móricka és a liba

Biológia órán tanárnő kérdezi Mórickát:

– Móricka, miye van a libának?

– Szeme!

– Móricka, és még miye van a libának?

– Másik szeme!

– Móricka! Mivel takaróztok otthon, ha hideg van?

– Párnával!

– És Móricka, mi van a párnában?

– Toll!

– Tehát akkor Móricka, miye van a libának?

– Szeme!

Hatósági személy megvesztegetése

Móricka elújságolja otthon:

– Hatósági személy megvesztegetésével vádolnak.

– Téged? – kérdezi az aggódó papa.

– Igen, apa! Reggel még nagyon sötét volt, és így nem vettem észre a másikat!

Magyarázat

– Móricka! Ebben a dobozban reggel még két szelet csokoládé volt, most pedig csak egy van! Meg tudod ezt magyarázni?

– Igen, apa! Reggel még nagyon sötét volt, és így nem vettem észre a másikat!

– Mama, most már kérem vissza a járókamat!

Delfinek és fókák a seregben

Hétköznapi dolognak számít, hogy egyes rendvédelmi szervek, illetve a hadsereg munkáját állatok is segítik. Kutyákat már régóta alkalmaznak különféle posztokra, de az USA fókákat és delfineket is csatasorba állít.

Az Egyesült Államok hadseregének Washington állambeli tengerészeti támaszpontján hamarosan palackorrú delfinek és fókák is teljesítenek majd őrszolgálatot. A „besorozott” állatok feladata lesz riasztani,

ha illetéktelenek túl közel jutnak a bázishoz. A haditengerészet a részleteket egyelőre igyekszik titokban tartani, de annyit elárult, hogy kevesebb mint húsz példányt fognak bevetni. Amíg az állatok nincsenek szolgálatban, addig egy számukra is megfelelő létesítményben helyezik el őket. Tengeri emlősök már korábban is csatlakoztak az amerikai hadsereghez, egy másik támaszponton, a Georgia állambeli King's Bay

tengerészeti bázison éveken át használták őket őrskemként. Az NMMP, azaz a tengeri emlősök katonai célokra való alkalmazásán dolgozó projekt keretében főleg palackorrú delfineket és kaliforniai oroszlánfókákat képeznek ki, elsősorban őrző-felderítő feladatokra. Egyes források szerint a vietnami és az iraki háborúban is vetettek be ilyen állatokat.

A madarak általában félnek az embertől, és ha tehetik, elmenekülnek előle. Kalitkában tartva többé-kevésbé megszokják a jelenlétét, de nem mindegyikük válik igazán kezessé, az olyan madár pedig különösen ritka, amelyik a nyitva felejtett ablakon ne repülne világga. A kalitkában tartott madarak közül legkönnyebben a papagájok szelídnek, de még ezek sem egyformán.

Ne zavard feleslegesen!

Sok madártól már az is nagy teljesítménynek számít, ha nem repül hanyatt-homlok a rácsnak, ha az ember a kezét a kalitkába dugja. A nagyon félős madarakat jobb olyan etetőből etetni, amely kívülről, a kalitka ajtajának nyitása nélkül is kiüríthető és feltölthető. A karbantartás idejére a kalitkát takarjuk le, sötétben a madár nyugodtabb. A madár szelídítését, magához szoktatását fokozatosan kezd el. Először csak közelítsd meg egyre jobban a kalitkát, és csinálj mellette közömbös dolgokat. Később megpróbálhatod kézből etetni a madarat a rácson át. Általában azok a madarak lesznek a legszelídebbek, amelyeket magányosan tartanak. Ez azonban kötelezettséget ró a gazdára: helyettesíteni kell a fajtársakat, rendszeres foglalkozással. A magányosan tartott papagáj kevésbé érzi magát egyedül, ha távollétedben bekapcsolva hagyod neki a rádiót.

Röptetés a szobában és beszédutánszás

A szelíd papagájokat rendszeresen szabadon engedheted a szobában. A röptetés idején az ablak legyen csukva, a függöny pedig behúzva, nehogy a madár az ablaknak

A madár mint házi kedvenc

repüljön. Az énekesmadarak erre kevésbé alkalmasak; nekik inkább a kalitkán vagy röpdén belül kell biztosítani a mozgáslehetőséget. A papagájokról közismert, hogy beszédutánszásra is megtaníthatók. Nemcsak a hímek, hanem a nőtények is képesek erre, de az egyes példányok nem egyformán tehetségesek. Egyszerre egy szót taníts a madaradnak, s csak akkor kezdj neki a következőnek, amikor azt már tudja.

Etetés és itatás

A magevő madarak alaptápláléka a mageverék, melynek összetétele fajoként, csoportonként változó. A kisebb testű papagájok, díszpintyek, kanárik főként kölest és egyéb apró magokat fogyasztanak, a nagyobb madarak már a nagyobb magvakat majszolják szívesen. Az egészen nagy papagájok még a diót is feltörik. Sok madár kedveli a fürtös muharmagot, mely a kalitkába akasztva nemcsak táplálékot, hanem elfoglaltságot is nyújt. A madarak általában szívesen csipegetnek zöld eleséget, például salátát, tyúkhúrt, illetve gyümölcsöket, reszelt sárgarépát. Az el nem fogyasztott zöld eleséget ki kell venni a kalitkából, mert könnyen megpenészedik, megrothad. A díszmadarak nem ragadozók, de bizonyos mennyi-

ségű állati fehérjére azért szükségük van. A magevő madaraknak ezt elsősorban reszelt kemény tojás formájában biztosíthatjuk. A madarak fehérjeigénye különösen a költés és fiókanevelés időszakában magas. A papagájok a „rágcsálók” a madarak között: felső csőr-kávájuk, akárcsak a rágcsálók metszőfoga, folyamatos koptatást igényel. Erre nagyon alkalmasak a friss, zöld ágak, a kemény héjú magvak, de sok nagyobb papagáj szívesen ropogat néha háztartási kekszet is.

A madarak előtt mindig kell, hogy legyen ivóvíz. A vizeztálat úgy kell elhelyezni, hogy a legkevesebb szennyeződés érhesse (pl. ne legyen fölötte üllőrd). Az önitatóban a víz tiszta marad, de állott lesz, ezért ezt is naponta cserélni kell.

Csőrkoportatás

A papagájok felső csőr-kávája a rágcsálók metszőfogához hasonlóan állandóan nő, ezért állandóan koptatniuk kell. A csőrkoportatására alkalmas maga a kemény táplálék (pl. kukorica, száraz kenyér vagy fél dió, amelyből az állat maga bányássza ki a belét), valamint a szépiacsont, de ezenkívül nagyon hasznosak a kemény, kérges fadarabok (pl. nyárfa). Vigyázat: egyes gyümölcsfák kérge mérgező!

Kimosták a macskát, de túlélte

Bekíváncskodott a mosógépbe, a gazdinak meg nem tűnt fel, hogy a zoknik és pólók mellett egy macskára is ráeresztette a kímélő programot. Teljes gépi mosást vésztelt át egy perzsa macskakölyök az ausztráliai Sydneyben. Lyndsay Rogers elintézte a szokásos mosást, majd az ajtót kinyitva döbbenetben konstata, hogy szemé fénye, a 4 hónapos Kimba is a mosott ruhák között hever. A macska vélhetően nem bírt kíváncsiságával, és egy óvatlan pillanatban bemászhatott a gépbe. A cica balszerencséjére a mosáson túl még némi centrifugázást is kapott. Nagy szerencséje viszont, hogy a viszonylag kényes ruhákat

alacsony hőfokon mosta a gazdi. Az eset természetesen így is megviselte, kihűlt és a szemei is begyulladtak a mosószerből. Gyorsan állatorvoshoz vitték, ahol egyebek mellett infúziót is kapott.

„Mikor kinyitottam az ajtót, egy halk nyávogást hallottam, aztán szegény kidugta a fejét. Többre nem is volt ereje. El sem hiszem, hogy túlélte” – nyilatkozta Lyndsay, a cica gazdája. Kimba már jól van, és a Rogers család is megkönnyebülhetett – a jövőben valószínűleg kétszer is ellenőrzik, nincs-e kedvencük a gép környékén mosáskor. Az is valószínű, hogy a cica kilenc életéből egy odalett, reméljük, hogy a többivel jobban gazdálkodik majd.

Hárpia

A világ legfélelmetesebb ragadozó madara, Dél-Amerika őserdeiben honos. Karmai 3,5–4 centiméteresek. Ezzel, és erős lábaival disznók és antilopok elfogására és megölésére is képes. Az őserdők folyamatos pusztítása miatt a kihalás veszélye fenyegeti.

Íbisz

Az egyiptomiak szent állatként tisztelték ezt a madarat, mert mindig a Nílus áradása előtt jelentek meg a folyó mentén.

Flamingó

Egyetlen fiókát nevel, a begyében termelő „tej” eteti. Ha nem megfelelően etetik, rabságban elveszti rózsaszín színét, és kifehéredik. A garnélarákokkal etetett madarak azonban visszanyerik természetes színüket.

Sarki csér

Minden évben több mint 30 000 km-es utat tesznek meg a sarkvidékek között. Nagy kolóniákban fészkelnek. 1–3 tojást raknak, amelyek 20–24 nap alatt kelnek ki. A sarki csérek 2 hónapos fiókáikkal együtt hagyják el az északi féltekét, s repülnek át a világot. Decemberben, amikor beköszönt az antarktisi nyár, már az olvadozó jégtablákon járnak. Márciusban, a legkedvezőbb széljárását kihasználva térnek vissza északra.

Kolibri

A madárvilág Dél-Amerikában élő törpéi. A hím teljes hossza 57 mm. A tojó valamivel nagyobb. Súlyuk 1,6–2 gramm. Szárnycsapása másodpercenként 30–80. Képes egy helyben lebegni.

Halfarkas

Erős, erőszakos madár, a levegő kalóza. Ha meglát egy jóllakott madarat, addig űzi, zaklatja, amíg az ki nem adja magából, amit megevett. Fészke általában egyszerű gödör. A szülők felváltva költik és etetik fiókájukat,

általában kettőt. Ha azonban az élelem kevés két fiókának, akkor az elsőként kikelt, vagy a szülők megölik a másodikat.

Sasok

Fészük akár 3 méter átmérőjű is lehet. Három kilométer magasból is észrevesznek egy nyulat. A legismertebb közülük a szirti sas, címerállat, és jelképpé is vált.

Fülemüle

Ha fiatal korában nem hallja társai énekét, akkor más fajok dallamát sajátítja el. A fülemüle énekét Beethoven megkomponálta a Pastoral-szimfóniájában.

Búbos banka

Fészket nem készít, tojásait a földre rakja. Veszély esetén sziszegő hangot ad, csőrével a levegőbe döfköd, és a támadó felé spriceli ürülékét.

Gébics

Hazánkban szinte mindenhol megtalálható, kb. 17 cm hosszú. Rovarokkal és kisebb gerincesekkel táplálkozik. Áldozatait előszeretettel „karóba húzza” valamelyik fa tövisére tűzve. Ha nincs a közelben ilyen fa, akkor drótot (villany, telefon stb.) keres erre a célra.

Érdekes adatok a madarak világából

Bölömbika

Hazánkban mindenütt előforduló gémfélé. Mocsarakban, nádasokban, halastavakban él. Ha veszélyben érzi magát, csőrét égne emeli, és szoborra merevedik. Télen a Földközi-tenger partvidékére vonul.

Kakukk

Fészket nem épít, erre a célra más madarak fészkeit használja. A gazdamadaréhoz hasonló tojik, és egy tojást kidob a fészekből. A kiskakukk kel ki először, és kidobja a többi tojást a fészekből. Védett madár.

Gőzhajóréce

A világ leggyorsabb vízfelszínén úszója. Repülni nem tud. Úszóhártyái 15 cm szélesek. Úszás közben rövid szárnyait evezőként használja. Így gyakran eléri a 27 km/óra sebességet, vagy annál többet is. A nyomában felhabzó víz és a sebessége a 19. századi gőzhajóra emlékeztet, innen kapta a nevét.

Darvak

Némelyik darufaj 2 méteresre is megnőhet. Ők a földön élő legmagasabb, még repülni tudó madarak.

Vándorsólyom

Az Antarktisz kivéve, minden földrészen megtalálható. Negyvennyolc centiméteres. Zsákmányára zuhanórepülésrel veti rá magát, ilyenkor 170–400 km/óra sebességre is felgyorsulhat.

Iskolánk rigói

Szép őszi nap volt. Magyarórán egy verset tanultunk a madarokról.

Egyszer csak kellemes hangulatú éneket hallottunk a kert felől. Nem tudtuk, honnan jön ez a gyönyörű dal.

– Nézzétek! – kiáltott fel Valentina. – Ezek fekete rigók! Ott ülnek a boglárkabokor ágain!

Csendben odaszaladtunk az ablakhoz, és kinéztünk rajta. A tanító néni elmondta, hogy ezek a feketerigók. Azt is elmesélte, hogy szünyogokkal, bogarakkal, rovarokkal és legyekkel táplálkoznak. A gyümölcsöt is kedvelik. Körülbelül huszonnégy centiméter hosszúak. Körülbelül tíz deká-

nyi a súlyuk, az annyi, mint öt kanál liszt. A hím énekléssel udvarol. A nőstény két hétig, vagyis tizennégy napig ül a világoszöld színű tojásokon. A kicsik pettyesek. Európában, Ázsiában gyümölcsösökben, szőlősökben, szántóföldeken, parkokban, erdőkben, udvarokban és ligetekben élnek. Köztudott, hogy a nőstény cserjére, bokorra, esetleg fenyőfára építi a fészket, szalmából, sárból, gallyakból és vízből. Ezek a madarak tényleg jó hangulatot keltenek az emberben, ahogyan bennünk is. Sajnos, a szép napoknak vége lett. Jött a hideg és

jeges tél. A rigók nagyon éheztek, és már súlyosan lefogytak. Ezért elhatároztuk, hogy mindennap hozunk nekik ennivalót. Persze táplálékként nem gyümölcsöt vagy esetleg bogarakat hoztunk, hanem magvakat. A fagyos tél elmúltával már jött a kikelet, a tavasz, s lám felébredt a természet. A rigóknak lesz mit enniük. Ezek rendkívül szerencsés madarak, mert kibírták a telet, ami közreműködésünkkel. Barátság alakult ki közöttünk.

Reméljük, hogy ezek a roppant szép éneklő madarak soha nem halnak ki, és szaporodni fognak a mi iskolánk kertjében.

Romic Márta, Szabadka

Az állatvilág utolsó menedékei

Az evolúció múzeuma – Galápagos

Galápagos kétségtelenül a Föld egyik legérdekesebb területe. Az Egyenlítő közelében van, mégsem nő rajta őserdő, mert a Humboldt-áramlat hideg vize hűvösebbé teszi éghajlatát. A trópusi madarak itt együtt élnek az antarktisi pingvinekkel. Több olyan állatfaj lakóhelye Galápagos, amelyeknek ősei több százezer évvel vagy még előbb vetődtek ide. A szigetcsoportot ma úgy tekintjük, mint az élővilág sok millió éve folyó evolúciójának „mintaüzemét”. Galápagoson és a többi nemzeti parkban tett látogatásunk során arra keresünk választ: miért van szüksége az emberiségnek nemzeti parkokra, természetvédelemre?

Varánuszok

A nemzeti parkokat úgy kell tekintenünk, mint a pusztuló élet utolsó menedékhelyeit. Mindent el kell követni tehát annak érdekében, hogy legalább ezeken a pontszerűen kicsiny területeken

Gazdag állatvilág

megmaradjon az eredeti növény- és állatvilág. A Galápagos-sziget rendkívül érdekes élővilágát nem az ember, hanem a betelepített és elvadult háziállatok, elsősorban sertések, macskák, kutyák fenyegetik. A szigetcsoport régebben kalózok rejtékhelye volt, nekik „köszönhető”, hogy most szabadon kószálhatnak ezek az állatok. Valamennyi között talán a sertés a legveszélyesebb, mert kitűnő szaglásával megkeresi, kitúrja és fölfalja a teknőstojásokat. A tengeri gyík már kevésbé veszélyeztetett. Úgy látszik, a szigetek páratlanul érdekes és gazdag madárvilágát is sikerült megmenteni.

Galápagoson kísérleti biológiai kutatóintézet működik. Ebben próbálják kidolgozni azokat az eljárásokat, amelyekkel a behurcolt háziállatokat ki lehetne irtani anélkül, hogy velük együtt az ősi galápagosi fajok is elpusztulnának.

A Serengeti nem halhat meg!

Ezzel a címmel jelent meg Grzimek világhírű könyve Afrika legnagyobb, leghíresebb nemzeti parkjáról, a Serengetiről. Ez a cím nemcsak a világhírű állatkutatóknak, hanem az egész emberiségnek közös programja. A Serengetit sokan Földünk „szabadtéri állatkertjének” nevezik. Területe 12 955 négyzetkilométer, szinte pontosan egyhetede Szerbia területének. Két folyó szeli át, több tó, mocsár, vízzel telt mélyedés van a határán belül.

Növényzete szavanna, vagyis szubtrópusi füves pusztá, de sok helyen elszórtan fák teszik változatosabbá a tájat. Közismert, hogy ilyen területeken sok nagyvad él. Az útleírások, expedíciós filmek legtöbbször csak ezeket mutatják be, az érdekesebbnél érdekesebb rovarfajokról említést sem tesznek. A Serengeti állatvilágának megmentésében az első feladat az volt, hogy legalább megközelítő pontossággal megszámlálják az itt élő nagyvadakat. Repülőgépről

Afrikai elefánt

készült fényképfelvételek segítségével sikerült megállapítani, hogy 1 200 000 nagyvad él a nemzeti parkban. A nagyvadaknak majdnem háromnegyed része két csoportba tartozik. Félmillió példány, vagyis a nagyvadak 42 százaléka antilop, 350 000 példány, mintegy 30 százalék gnú. A többi faj száma ennél jóval kisebb. A különféle növényevők között valamiféle „munkamegosztás” van. A gnú azt fogyasztja, amit a zebra meg hagyának, a legalacsonyabb fű a gazelláké. A száraz, magas szárazak a törpeantilopoknak maradnak.

A szavanna élelmi láncában a páviánok más helyet foglalnak el. Ezek más, hasonló életmódú majmokkal együtt fűcsomókat tépnek, köveket forgatnak, rovarokra vadásznak. Ők tehát részben húsevők, de a húsnak ezt az „atomizált”, ezernyi apró rovarban koncentrált formáját hasznosítják. Olyan élelemforrást használnak tehát fel, amelyet a közismert szavannaállatok veszni hagynának. A szavanna állatvilága a háziállatokkal szemben minden élelemforrást felél, ez a magyarázata, hogy jobb hatássfokkal

Zsiráfok

használja a területet. Elfogadhatóan pontos „népszámlálás” szerint a Serengetiben kétezer-kétszáz elefánt él. Általában fák, bokrok lombjával táplálkoznak, de fűvet is esznek. Napi száz kilogramm táplálékot fogyasztanak. Az utóbbi időben egyre több szó esik az úgynevezett elefántproblémákról. Az elefánt ugyanis azon kevés emlősállat közé tartozik, amely az emberhez hasonlóan aktívan pusztítja a környezetét. Jelenlétüket gyakran tövestül kitépett fák jelzik. Egyetlen elefánt helyigénye körülbelül 2,5 négyzetkilométer. Ha ennél nagyobb állatsűrűség alakul ki, akkor az elefántok saját fennmaradásukat veszélyeztetik. Aszályos években teljesen kiisszák a forrásokat. Ezzel szomjhalálra ítélnék egész sereg apróbb állatot, amely ugyanezen a területen él. A szakemberek véleménye megegyezik abban, hogy az elefántok számát a nemzeti

parkokban szabályozni kell. A vélemények csak abban térnek el, hogy a szabályozás az ember cselekvő beavatkozása vagy a természetes kiválogatódás útján történjen-e. Mint minden emberi beavatkozásnál, itt is erősen mérlegelni kell, hogy az elefántok földtörténeti értelemben ősi jellegű, eltűnőben levő állatok. A harmadidőszakban még sokkal több faj képviselte őket. Ma már mindössze két fajuk él. A nagy füves területek eltűnésével már csak védett területeken, nemzeti parkokban van remény megmentésükre. A legismertebb nagyragadozók, az oroszlánok száma ezerre csökkent.

A Serengeti legjobban veszélyeztetett állatfaja a fekete orrszarvú. Az állományt mindössze kétszáz példányra becsülik, és további csökkenés esetén már nehéz lesz megmenteni a kipusztulástól. Megmentésük reménye: állatkerti szaporításukat újabban siker koronázta.

A borúlátók azt mondják, hogy az emberiség gyors szaporodása hamarosan elkerülhetlenné teszi majd a nemzeti parkok, természetvédelmi területek megművelését. Kenyában például a nemzeti parkok együttesen a megművelhető területeknek majdnem egyharmadát foglalják el. Az optimisták szerint a nemzeti parkok egyre több bevételt jelentenek a fejlődő országok számára. Ha ez továbbra is fokozódik, hamarosan több hasznot hajtanak majd, mint ha szántóföldként hasznosítanák őket. Talán a nemzeti parkok és természetvédelmi területek az utolsó pillanatban megmentik a veszélyeztetett állatokat a kihalástól.

B. J.

Fekete orrszarvú

A néptánc, a népzene ünnepén

A XIV. Kőketánc Óbecsén

Molnár Kinga
és Csernyák Hunor

Május 29-én tartották meg a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör színháztermében az általános iskolások és a nagycsoportos óvodások népi gyermekjáték- és néptáncvetélkedőjét.

Először Knézi Péter, Óbecse polgármestere, és Nagy Margit, a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének elnöke köszöntötte a versenyzőket, a szülőket és a közönséget, majd a vetélkedő megálmodója, a Kőketánc főszervezője, Szabó Gabriella is szólt az egybegyűltekhöz. Ismertette, hogy az idén 54 műsorszámot jelentettek be Vajdaság 27 helységéből, s mintegy 1500 gyereket látnak vendégül.

Reggel 9 órakor kezdődött a vetélkedő, s aki eljött, gyönyörködhetett a fergeteges táncokban, népzeneben, s nem utolsósorban a gyönyörű népviseletbe öltözött rélstvevőkben.

Egész Vajdaságból jöttek e versenyre. Fölléptek a bácsfeketehegyi, óbecsei, péterrévei, temerini, törökbecsei, újvidéki, bácskossuthfalvi, kispiai, szenttamási, kishegyesi, kúlai, horgosi, temerini, zentagunarasi, nyékincai, mitrovicai, csantavéri, topolyai, királyhalmi, szabadkai, hajdújársai, csóka, torontalvásárhelyi, magyarkanizsai, adai, ludasi, oromhegyesi táncgyűttesek. Egy-egy helységből több együttes is szerepelt.

Sok ismerőssel találkoztam, meg más helységekben jött tanulókkal is megismerkedtem. A föllépés után volt idejük, s arról beszélgettünk, mióta néptáncolnak, milyen érzés föllépni a Kőketáncra, mióta járnak erre a vetélkedőre...

A hatodikos **Sárkány Edina** és **Kurfis Ágnes** Kispiacon jött. Mivel barátnők, mindenhova együtt mennek. Szívesen meséltek élményeiről, a néptánc szeretetéről...

– Három éve járunk erre a vetélkedőre – kezd a mesélésbe Edina –, s már sok ismerősöm van. Főleg a horgosiakkal barátkoztunk meg, mert voltunk már Horgoson táncolni, s ők is felléptek már Kispiacon. Nemigen izgulunk, mert jól begyakoroljuk a táncot, az éneklést. Most is megdicsért bennünket a koreográfusunk, mert jól sikerült a föllépésünk.

– Mi Edinával együtt járunk nemcsak néptáncra, hanem a zeneiskolába, a színjátszó csoportba, meg néptáncra – teszi hozzá Ági. – Nagyon szeretünk énekelni, én szoktam szólózni. Nagyon szeretek néptáncolni, meg a próbákra járni, mert ez nagyon jó kapcsolódás. Jó együtt lenni, énekelni, táncolni. Én nagyon izgulok föllépés előtt, félek, hogy eltévesztem, s ezért nagyon vigyázok. Szlavóniai lánytáncot táncoltunk. Jól sikerült, a vezetőnk megdicsért bennünket. Jólesett a taps és a dicséret is.

Az ötödikes **Pásztor István**, a negyedikos **Morvai Máté** és a hatodikos **Varga Somogyi Árpád** temeriniak. Most jöttek le a színpadról.

– Nagyon kifáradtunk – mondja Pista –, de ennek ellenére szeretünk itt lenni a Kőketáncra. Élmény itt lenni, utazni, együtt lenni a táncosokkal. Nekem már ismerősem is vannak itt, az óbecsei: Ricsi, Zsombor, Zsolti...

– Már 5-6 éve táncolok, s mindig győzni szeretnék. A vezetőnk azt mondta, jól táncoltunk. Igaz, egy kicsit hibáztam az elején... – ismeri el Máté.

– Egyszer én is hibáztam – fűzi hozzá Árpi –, de aztán kijavítottam. Kisóvodás korom óta járok néptáncra, tehát már 8 éve. Nagy élmény eljönni a Kőketáncra. Mivel Temerin és Mórahalom testvérváros, nemsokára oda megyünk táncolni. Szeretek a csoporttal utazni, föllépni.

Az óbecsei Kiscimbora együttes 4. volt a föllépők közt, így a föllépés után egész nap volt idejük nemcsak a beszélgetésre, hanem a vendégek átvezetésére is a szomszédos Petőfi

iskolából, ugyanis a föllépők ott öltöztek át. Ahogy mondták, ők az idegenvezetők. Ők is szívesen meséltek, mégpedig: a hatodikos **Kovács Franciska**, **Horváth Lenke**, az ötödikes **Molnár Kinga** és a hetedikos **Csonka Balázs**.

– Hat-hét éves korom óta járok táncra – mondja Lenke –, s nagyon szeretek a próbákra járni. A vezetőink Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Balázs. Nagyon kedvesek. Mikor legelőször voltam ezen a versenyen, a csoportunk első lett.

– Én is nagyon szeretek táncolni – teszi hozzá Franciska –, meg szeretem ezt a közösséget is. Már nyolcadszor jöttem a Kőketáncra, és már vannak táncos barátaim. Ma jól teljesítettünk, s számomra ez nagy öröm.

– Csernyák Hunorral táncoltam szólótáncot, s mivel jól vezet, könnyű volt vele jól táncolni – mondja Kinga.

– Szép dolog bemutatkozni. Szép dolog ápolni a hagyományokat. Három éve néptáncolok. Jó a társaság, a próbákon jó a hangulat. Három éve járok erre a vetélkedőre, s sok barátra leltem. A Néptáncantológiára is eljutottunk, ahol a Kárpát-medence legjobbjai lépnek majd föl Budapesten. Azt üzenem a Jó Pajtás olvasóinak, hogy ápolják a hagyományainkat, sohasem késő elkezdni néptáncolni – fejezi be beszélgetésüket Balázs.

Öt óráig a bírálóbizottság, Tóth Zoltán, Mihó Erika kalocsai táncpedagógusok, valamint az óbecsei Szerda András népzeneész még nem döntött, mivel akkor fejeződött be a vetélkedő. Szerintem itt mindenki győztes, mert átélte a föllépés örömet. Mert: „gyakorolsz heteken, hónapokon, éveken át, és akkor is ott van benned a bizonytalanság, jól csinálom-e? És mit kapsz érte cserébe? A ritmust, amely átjárja minden porcikádat. Az örömet, hogy megérinthetted a másikat, hogy együtt mozdulhatsz vele. Az önfeledséget. Az önkifejezést. S talán azt is, hogy egy közösséghez tartozol. Mert táncolni nem muszáj. De nagyon, nagyon jó!” (Réz András filmesztéta)

Koncz Erzsébet

A temerini Virgonc

A kishegyesi Garagulya

A péterrévei Vegyes

A kispiai Göncöl

„Kedves Bizalmas!

Én egy 8. osztályos lány vagyok és nagyon nagy a problémám. Ötödik osztályos korom óta szerelmes vagyok egy fiúba. Ő a párhuzamos 8. osztályba jár. Sokszor rám néz, mosolyog, és ennyi. Mit tegyek, hogy végre észrevegyen? Gondoltam, hogy levelet írok neki, amiben közlöm, hogy szeretem, de elálltam tőle, félek, hogy balul sül el. Az SMS meg a Prijatelji sem megfelelő az ilyen dolgokra. Szerintem. Mi van akkor, ha ő nem szeret? Nem bírnám elviselni a csalódást! Kérlek, segíts!

Zsuzsi”

Válasz:

Kedves Zsuzsi!

Ha hiszed, ha nem, a mosoly, a nézés és a köszönés is az „észrevevés” kategóriájába tartozik. Tehát, a fiú is észrevett téged. Csak lehet, hogy nem érett meg benne a bátorság, hogy kezdeményezzen, vagy éppen még nem érdeklik annyira a lányok, meg a szerelem. Amit megtehetsz, hogy te is visszamosolyogsz rá, és felkéréd táncra a ballagáson. A többi meg tőle függ, és a reakciójától. Ami pedig a csalódást illeti, és az ettől való félelmet, sajnos, a nagybetűs Élet ezeket is tartalmazza. A csalódás az élet része. És ezt így kell elfogadni. Mivel nem lehet tőle megmenekülni, meg kell tanulni élni vele. Azt is tudnod kell, hogy a csalódás, a vele járó sérelem és a fájdalom, a nagyon negatív érzelmek csoportjába tartoznak, és sokszor nehéz dolog feldolgozni őket. Ilyenkor jó, ha önmagunkra összpontosítunk, önmagunkon van a hangsúly. Meg kell engednünk magunknak, hogy átéljük a fájdalmat, és minden más érzést, ami felébred bennünk. Szabad sírni, ha szomorúak vagyunk. Ilyenkor vigaszra, megértésre vágyunk, amit a családtagjainktól, barátainktól általában meg is kapunk. Idővel, lassan túljutunk a csalódáson, de nem felejtjük el, mert a megtapasztaltak alapján megtanuljuk, hogy a jövőben elkerüljük a hasonló helyzeteket, embereket. Ezt nevezzük az érzelmek feldolgozásának. Ezután kerül pont a történet végére, és továbbléphetünk. Ha ez a folyamat nem megy végbe, akkor ébred fel a bosszú és a bosszúvágy, a bosszú forralása a másik ellen. Ezt ne engedd meg magadnak. Mert ilyenkor csak arra gondolunk, hogyan tudnánk megbántani a másikat, viszonzni a megélt sérelmeket. Az ember ilyenkor tele van indulatokkal, agresszióval, és ezek mintegy letakarják a háttérben lévő fájdalmat, a tehetetlenséget, szomorúságot. A két ember között lévő kötelék, nemhogy elszakadna, hanem inkább sokkal szorosabbá válik. Remélem, most már többet tudsz a csalódás feldolgozásáról, és ezzel hozzájárultunk ahhoz, hogy bátrabban szembesülj vele, az élet bármely területén élnéd is meg, szerelemben, barátságban, a családban, iskolában, vagy majd a munkahelyeden.

„Kedves Bizalmas sorok! Segíts!

Tizenhárom éves vagyok, és még nem jártam senkivel sem. Nemrégiben megismerkedtem egy 2 évvel idősebb fiúval, aki nagyon megtetszett, és szerelmes lettem belé. Másra sem tudok gondolni, csak rá. Az osztályzataim is leromlottak, amióta csak róla álmodozom. Nem tudom, hogyan nyerjem meg magamnak. Kedvesnek tűnik, szép és okos is, versenyen már találkoztunk. Megtudtam, hogy nincs barátnője. Kérlek, adj tanácsot, hogyan kerülhetnék közelebb hozzá. Azt is jó lenne tudnom, miért megy rosszabbul a tanulás, amióta megpillantottam?! Help! Help! Itt az év vége!

Válasz:

Kedves Mimi!

Sajnos, ami a tanulási tippeket illeti, nagyon elkésett a válaszom, mert már a héten lassan zárják az osztályzatokat, és befejeződik az idei tanév. A tanulás azért nem megy, mert az energiádat és a figyelmedet lekötö az álmodozás a fiúról. Amikor ennyire szerelmes lesz valaki, mint te, akkor a tanulás és a házi feladat írása helyett is szívecskék és nevek születnek. Mivel okos, szorgalmas fiúról lehet szó, biztosan nem örülne, ha tudná,

Mimi”

hogy te rossz jegyeket kaptál. Ilyenkor, amikor valami miatt nem tud a tanuló összpontosítani a feladataira, a munkaszokások segítenek a nehéz időszak áthidalásában. Ha ki vannak alakulva, akkor nincs gond helyrehozni a dolgokat. Tehát jövőre nagyon is dolgoznod kell a munka-, vagyis tanulási szokásaidon. Erről, majd a szeptemberi első számban fogunk bővebben írni.

Ami pedig a közelebb kerülést illeti, ha alkalmatok van a találkozásokra (közös barátok, ismerősök, helyek), és te is kedves vagy vele, mosolyogsz rá, amikor találkoztok, és te is persze szimpatikus vagy a fiúnak, a köszönés után, sor kerül majd az ismerkedésre és a beszélgetésre is. Csak legyél türelmes önmagaddal és a fiúval is. Az év vége pedig jól jön, mert több lesz a szabad idő, és a sétalehetőség a barátókkal, több alkalmad lesz a fiúval való találkozásra is.

„Kedves Bizalmas!

Tizenkét éves vagyok, és nagyon boldogtalan! Nemrégiben megismerkedtem egy fiúval, aki nagyon megtetszett. Telefonszámot cseréltünk, és megbeszéltük, hogy hívni fog. Vártam a hívását, de semmi. Ezért úgy döntöttem, hogy nem várok, felhívom én őt. Felvette a telefonját, és azt mondta nekem, hogy most éppen nem ér rá, majd visszahív később. Nem hívott. Szörnyen érzem magam emiatt! Én nagyon szeretem, és most csak sírok. Mit csináljak? Hívjam újra? Kérlek, segíts rajtam!

Halló! Halló!”

Válasz:

Kedves Halló! Halló!

Halló! Ébredj! A fiút semmi esetre se hívd többé. Te mindent megtettél, hogy köztetek létrejöjjön a kapcsolat. Ő viszont mégsem volt vevő, mert lerázott. Eléggé éretlen fickóról van szó, aki nem érdemi meg, hogy rá pazaroljad az érzelmeidet: sem a szerelmedet, sem a fájdalmadat, legkevésbé a bosszúdat. Tudom, hogy most nagyon boldogtalan vagy. Fáj a csalódás, és az, hogy nem viszonzozák az érzelmeidet, a kudarc, amit megéltél. Engedd meg magadnak, hogy elsirassd ezt a még meg nem született szerelmet. A fejedből meg úgy tudod majd ki-vern, ha lefoglalod magad. Jár sportolni, úszni, bicajozni, rollerezni stb. A rendszeres napi testmozgás boldogsághormonokat termel a szervezetedben. Mondhatjuk azt is, hogy a testmozgás „kizavarja” belőled a fájdalmat és a felgyülemlett feszültséget, indulatot. Nem érdemi meg az érzelmeidet még csak azért sem, mert nincs benne parasztbecsület, hogy ígéretét be is tartsa. Búsulj még egy kicsit. Az is segíthet, ha kiírod magadból az érzelmeidet, gondolataidat. A napló és a vers műfaja ideális erre. Végezetül tegyél pontot a történetekre. Adj magadnak esélyt, hogy nyitott szemmel és szívvel indulj a nyárba, és az újabb szimpátiák, szerelmek felé. Azt se feledd, hogy a tiniszerelmek, jönnek-mennek. Biztos, hogy nagyon gyorsan akad majd egy újabb szépfiú, aki megdobogtatja a szívedet.

„Kedves Bori Mária!

Tizenkét éves lány vagyok, és szerelmes egy 8. osztályos fiúba. Nem merem neki megmondani, nem tudom, mit fog szólni. Amikor a suliba megyek, mindig köszön és mosolyog rám. Kérem, segítsen, mit tegyek? Hogyan legyen az enyém!

Sulisok”

Válasz:

Kedves Sulis!

Sajnos, a fiút nem tudod „megszerezni”, mert nem egy tárgyról, hanem élő emberről van szó, aki mellesleg már el is ballagott az iskolából, így csökkent annak a lehetősége, hogy sűrűn találkozhatnátok. Te is túl vagy már az első lépésen, mert a fiú mosolyog rád és köszön is. Ha találkoztok, te is mosolyogj és köszönj neki. A többire nem nagyon tudunk hatni, kivéve, ha nem vállalod a kockázatot, és te hívod meg randira. Ha pedig ezt nem mered megtenni, mert félsz az elutasítástól, akkor legyél türelmes, és várd meg, hogy a fiú tegye meg az első lépést. Addig se feledkezz meg a tanulásról, a kortársaiddal való barátkozásról. Ha nem jelentkezik, hát istenem, ilyen az élet! Biztos, hogy nagyon gyorsan megismeresz majd egy újabb még szebb, és még szimpatikusabb fiút, mint amilyen ez volt. És ne feledd, vár a nyár, a szórakozás, az újabb ismeretségek és barátságok ideje.

Képzelt interjú

Jennifer Aniston

Volt mélyponton, mindenki levette róla a kezét, de ragyogott is – Mindig szívvel és lélekkel vett részt a munkában – Legutóbb a Derült égből szerelem című vérbeli könnyfacsaró moziban láttuk...

– Mit mondhatsz magadról – távirati stílusban?

– 1969. február 11-én születtem a kaliforniai Sherman Oaksban. A nagyszüleim görög származásúak, Telly Savalas alias Kojak rendőrfelügyelő tartott a keresztvíz alá. Az apám színész, az anyám fotómodell volt. Színészetet a híres Fame iskolában tanultam. Ennyi – ahogyan kérted – távirati stílusban.

– Azt mondták/írták, hogy te vagy a „legújabb amerikai álom”.

– Igen, erről akkor csevegtek, amikor összeálltam Brad Pittel. Minden olyan titokzatos volt, olyan hollywoodi. Nem tudtunk szabadulni a lesifotósoktól és a sárga magazinok újságíróitól. Minden lépésünkre ügyeltek, utánunk lopakodtak még a toalettbe is. Nem tagadom, örültem szerettem a választottam. Miután szakítottam Tate Donovannal, Brad volt számomra a „minden”. Virultam a boldogságtól... Ennyit és egy szóval sem többet Brad Pittől. Szép volt, elmúlt, mint minden szerelem.

– Most evezünk a múltba. Milyen volt a gyermekkorod?

– Jaj, én leginkább csak az állandó vándorlásokra emlékezem. Mire megmelegedtünk volna egy helyen, a család már odébb állt egy házzal. A mese – mint mondtam – a vándorlásokról szólt. A mama menő fotómodell volt, a tatám szappanoperákban színészkedett, sokra nem vihette. Engem görög nagyanyám nevelt. Nos, amikor a szüleim elváltak, nem tört össze a mécsesem... Vidáman éltem, bohóckodtam, ahol csak lehetett, s emiatt a High Schoolban meggyűlt a bajom a tanáraimmal. Végül sikerült újra összehoznom a családot. Olyan rossz voltam a High Schoolban, hogy a direktor behívatta a szüleimet, s ha már együtt voltak, gondolták, vigye örög, kezdjék el újra, össze is költöztek azonnal.

– Mi vitt rá a színészetre?

– Az ösztönöm. Szerepelni akartam, megmutatni magamat. Tizenegy évesen beiratkoztam Rudolf Steiner iskolájába, majd az

egyik New York-i előadóművészeti középiskolában folytattam. Az apám természetesen hevesen tiltakozott, azt mondta: „Nem olyan szakma ez, amit az ember jó szívvel ajánlhatna a leányának.” S aztán – figyelj! – pincérnő lettem... Színészsors. Hamburgerbüfében dolgoztam elég sokáig. Már azt hittem életem végéig pincérnő leszek, annak maradok, aki néhanapján elmegy egy-egy meghallgatásra, de engem még csak egy reklámfilmbe sem alkalmaztak.

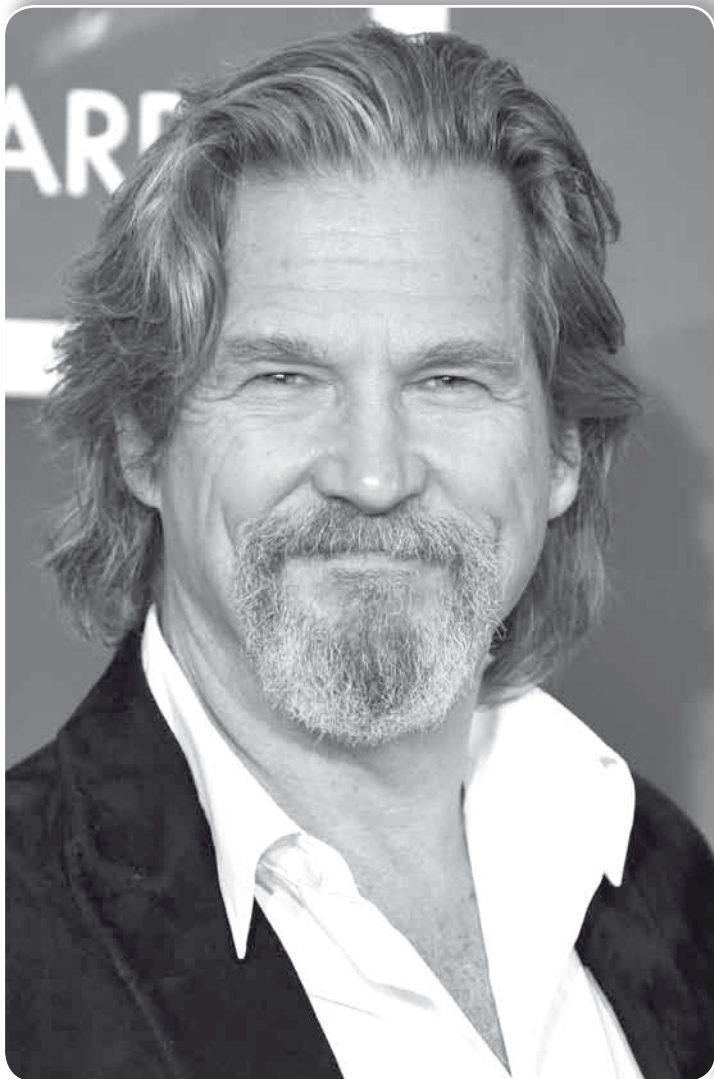
– Ennyire rossz volt a helyzet?

– Hát... hm... néha azért csurrant-csöppent valami, ám többnyire olcsó vígjátékokban, feledhető tévéfilmekben tüntem csak fel, de aztán 1994-ben megkaptam a Jó barátok egyik sztárszerepét, és ez egy csapásra megváltoztatta az életemet. Az alaptermészetem azonban maradt a régi, nem öltöttem magamra a megközelíthetetlen nagy színésznő lárvaszerű álarcát, megmaradtam vidám nagylánynak, közvetlen embernek. Szabad időmben pólóba öltöttem, farmerbe – és így lassan – ahogyan leírták – a modern amerikai nő jelképévé váltam –, akaratomon kívül. De azt unom, ha a rendezők csak egy kedves lánykát látnak bennem. Sokat szerepeltem, sok-sok romkomban, ez a Derült égből szerelem is.

– A csúcspontok?

– Azt állítják, hogy „tündéri” voltam a Hivatali patkányokban, a Szakíts, ha bírsz című antiromantikus filmben és a Marley meg én című vígjátékban Owen Wilson oldalán. Ám sokan megkérdezik tőlem, hogy mikor leszek annyira bátor, hogy elkezdjek színészkedni? Ehhez olyan filmre volna szükségem, amelyben megvan a lehetőség arra, hogy felvillantsam a tehetségemet. Megpróbálok majd „nagyot alakítani” a The Basterben, a The Goree Girls című filmekben, 2010 talán az én évem lesz.

B. Z.

MENŐ FEJEK

Képzelt interjú

Jeff Bridges

Az Oscar-gála végén megállapítottuk, hogy a színész megérdemelten emelhetette a magasba – ha jól láttuk, könnyekkel a szemében – az aranyozott trófeát, a Filmtudományi Akadémia döntésébe nem lehetett belekötni – Jeff a taccsvonalon túlra dobta a vetélytársait: George Clooney-t, Morgan Freemant, Jeremy Rennert, de Colin Firthnek is elrontotta az estéjét...

– Neved sohasem szerepelt a sárga magazinok címlapján, s emiatt – őszintén bevallom – nem sokat tudtunk rólad eddig.

– Én csak egy színész vagyok, semmi több, amolyan „szürke senki” voltam sokáig. De most „lerántom magamról a leplet”. Szóval, figyelj... 59 éves vagyok, eddig mintegy 48 mozifilmben látható, színvonalas és kevésbé színvonalas alkotásokban.

– Az alma nem esett messze a fájától.

– Nem, mert az édesapám, Lloyd Bridges és az édesanyám, Dorothy Bridges szakmabeliek, színészek voltak, ha nem is menő sztárok. Engem arra neveltek, hogy becsüljek meg a színpadon és a kamerák előtt minden szót, minden szerepre lelkiismeretesen készüljek fel, ne adjam sohasem a „nagyot”. Első nagyobb sikeremet a The Fabulous Baker Boys című melodrámában arattam – a ma is nagyon szép Michelle Pfeiffer oldalán. Megnézhettél a The Fisher King című vígjátékban, Az amerikai szívben, a Nagy Lebowskiban, a Surf's Up-ban, az Iron Man című fantasy-filmben stb. Un. „megafilmbé” ritkán válogattak be, ennek ellenére kiváló, nagy tehetségű rendezőkkel, színészekkel dolgoztam. Elégedett ember vagyok, nem hoztam le senkinek sem a csillagokat az égről, nem én teremtettem a mindenséget... Életemben sohasem részegedtem le, a whisky számomra az, ami az ördögnek a szenteltvíz. Én egy egyszerű, tősgyökeres amerikai átlagpolgár vagyok, templomba is járok, hívő vagyok, hiszek az Úrban. Ne neved ki ezért, de még a country-muzsika rajongója sem vagyok, nem kedvelem a Crazy Heartben felcsendülő dalokat, még sohasem voltam Nashville-ben, habár Linda Ronstadt és Patsy Cline songjaitól néhanapján meghatódom. Nem eszem hamburgert, utá-

lom a hot dogot. De szenvedélyesen vonzódok a fehér sporthoz, a teniszhez. Családom valamennyi tagja a Beverly Hills teamhez csatlakozott, magam is beiratkoztam a klubba. Gyermekkoromat a salakos pályán töltöttem, a legjobb tanítómesterek felügyelete alatt sajátítottam el a szép játék fortélyait. Gyakran nyílt alkalom arra, hogy a valóság legjobb teniszezőit vendégül lássam, és sokat tanuljak tőlük. Hobbim még a muzsika, de mint említettem, nem a country-muzsika. A gitár a szobám falán lóg. Néha leülök a teraszra, és percekig pengetem a húrokat. A spanyol Manitas La Plata a kedvencem.. Így élek én. Tartalmatlan élet? Dehogy... Élvezem minden percét, akkor is élvezném, ha nem nyerem meg az Oscar-szobrocskát.

– Az Örült szívben (Crazy Heart) éppen egy country-énekest személyesítesz meg. Alakításodért megkaptad az Oscart.

– Ez a country-énekes semmiben sem hasonlít rám. Neki az életben semmi sem sikerül, 15-re mindig ászkát húz ki a pakliból. Több válás, szakítás után elkezd alkoholizálni, gyakran leissza magát a sárga földig. Végül összefut Jean Craddockal (Maggie Gyllenhaal), s megpróbál benne megértő baráttra lelni, olyanra, aki belelát a lelkébe, és megérzi, hogy „örült szív”-vel nem viheti semmire. Én megpróbáltam a legtöbbet nyújtani. Gondoltam, most az egyszer, ezzel a mozifilmmel, többre vihetem, talán többre is vittem...

– Most felkaptak?

– Nem is tudom... Az asztalom megtelt szöveggel, rendezőkkel tárgyalok, de amolyan „nagy durranás” nincs a láthatáron. Nem is kedvelem az Avatarhoz hasonló mozikat. Szeretnék egy romantikus melodrámában szerepelni...

B. Z.

RÜGYFAKADÁS

Ez vagyok én

Nevem Mia. Tizedik életévemet január 7-én töltöttem be. A család első gyermeke vagyok. A húgom, Luna három évvel fiatalabb nálam. Szüleim elmondása szerint sírós baba voltam. Szerencsére az évek múlásával ez megváltozott. Vidám lánynak tartom magam.

A szemem barna. A hajam egyenes, hosszú és barna színű. Arcom ovális. Orrom pisze. Anyukám szerint a szám cseresznyére hasonlít, főleg ha összehúzom. Karcsú vagyok. A bőröm kreol.

A szabadkai J. J. Zmaj iskola negyedikes tanulója vagyok. Szeretek suliba járni, tanulni. A kitűnő tanulók közé tartozom. Kedvenc tantárgyaim: a torna, rajz és az angol nyelv. Ha nagy leszek, angoltanárként szeretnék lenni. Rajzból vagyok a legjobb. Rengeteg rajzpályázatra küldte a tanító néni rajzaimat, ahol sokszor jól szerepeltem. Számtalan díjat kaptam. Jól megy a fogalmazásírás is. Írásaim sokszor jelennek meg az újságokban, heti-, napilapokban is.

A türelem nem az erősségem. Szabad időmben labdázom kint az udvaron vagy éppen a cicáimmal játszogatok. Szeretek tévézni és társasjátékozni. Divatosan öltözködöm. Kedvenc színeim: pink, lila, fekete, fehér. Van egy nagyon jó barátnóm, Niki a neve. Sokat szoktunk telefonálni egymással. Ez még jobban megerősíti a barátságunkat.

Ilyen vagyok én.

Bencun Mia, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Az én padtársam!

*Az én padtársam Dani
Olyan jópofí, de
Amikor tanulni kell,
Helyette csak énekel.*

*Barna haja rövidkés,
A szeme meg zöldeskék,
Hülyülésben ő a király,
Egy igazi jómadár!!!*

**Móricz Tímea, 5. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

Pivárscsik Nikol szabadkai tanuló rajza

Ez vagyok én

A nevem Golić Attila. Közepes termetű vagyok. A szemem és hajam színe barna. Az arcom kerek, tehát ebből is kitűnik, hogy pufók vagyok, ami nem is csoda, mert a hasamat nagyon szeretem. A főmenü mindennap a pizza vagy a spagetti lehetne, amit anyu jól el is készít.

A Jovan Jovanović Zmaj iskolába járok. Az igazat megvallva én is annyit szoktam tanulni, mint a többi gyerek, tehát csak annyit, amennyit kell. Szabad időmben kompizom, olvasok. Szeretem böngészni az enciklopédiákat, a történelemtől szóló olvasmányokat. Úszni járok, mert anyu szerint kell a mozgás. Hetente háromszor megyek úszni, de jól ki is fáradok. Fáradtságomat kedvenc macskám, Mimike enyhíti hízelgésével és játékoságával. A kisöcsémmel, Alennal nagyon szeretek játszani. Szeret rajzolni, amiben én jó vagyok, ezért tanítgatom. A jövőmet történelemtanárként képzelem el, ám addig még sokat kell tanulnom.

Nagyon sokat tudnék még írni, de az sosem jó, ha az ember mindent elárul magáról.

**Golić Attila, 4. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

Egy-két szó magamról

A nevem Jánosi István.

Barna a hajam és a szemem, vékony alkatú, negyvenkét kilós vagyok. Nem vagyok sem törpe, sem óriás. Nem szeretnék a kamaszkoron átesni, inkább örökké tizenhárom éves maradnék.

Úgy érzem, kissé más vagyok, mint az osztálytársaim, mivel nem kívánom, inkább kerülöm a hangos bulikat, diszkót és ilyesfélétet.

Ez nem azt jelenti, hogy nem megyek azokra a helyekre, mivel vannak még velem egykorú barátaim, akik ugyanígy gondolkoznak, mint én, és velük tartok. Az iskolában is inkább a lányokkal vagyok jóban, közülük is kiemelnek két lányt, Szitás Anitát és Papp Virdzsiniát. A fiúk közül kivételesen Csizmár Attilával vagyok a legnagyobb barátságban. Attila nagyon „merészen”, bután feleselget a tanárokkal. Különbözően nagyon jó barát tud lenni az iskolán kívül. Anita és Virdzsinia azért jó barátom, mert segítőkészek, megértőek, kedvesek és jószívűek. Mindig megnevettetnek. Próbálok mindenki kedvének megfelelni és mindenkibe belelátni. Szeretnék sok mindent megtalálni, megtudni és feltárni. A szerelmet inkább elhajítom, mint egy értéktelen kavicsot. Nem szeretek a kör közepén lenni. Nem szeretek hazudni, inkább megmondom a meztelen, néha fájó igazságot. Szeretem és értékelem, ha másnak segítek, vagy valaki nekem. Jó humorérzésem van, s igyekszem a megfelelő pillanatban egy-egy viccet elsűtni. Szeretek a barátaimmal és barátnőimmel sokat nevetni és viccelődni. Próbálok a dolgokat más szempontból is látni.

Szeretnék egy kissé megváltozni. Ha a külsőmre több időt fordítanék, és nem értékelném le magam, akkor elégedett lennék önmagammal. Mindig azt mondom:

„Magadnak vagy a legjobb barátja, de egyben a legnagyobb ellensége!!!”

**Jánosi István, 7. osztály,
József Attila iskola, Bácskertes**

Ezt mind láttam!

*Korán reggel felkeltem,
Osztálykirándulásra elmentem.
Hét órákor indultunk,
nyolcig pedig buszoztunk.*

*Ekkor volt a reggelink,
utána meg sem álltunk Ildvorig.
Udvarnok e falunak magyar neve,
Mihajlo Pupin szülőhelye.*

*A hajdan híres fizikus
élete kicsit sem komikus.
Anyja öt és kilenc testvérét egyedül nevelte,
a felnőttkort ő és három nővére elérte,
a többi meghalt gyermekkorban,
valami súlyos körben.*

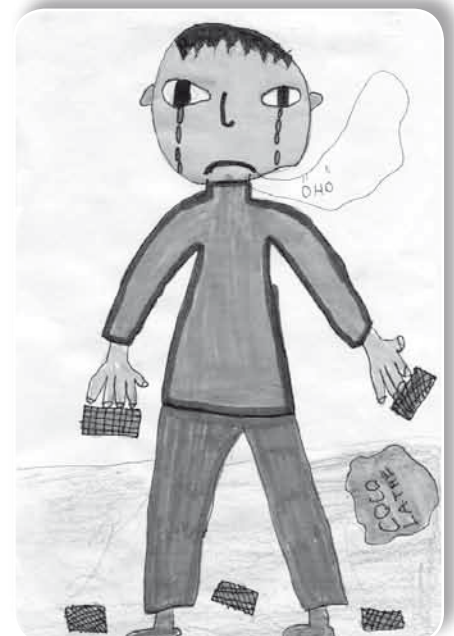
*Aztán mentünk Kovačićára.
A naiv festők galériájában
láttunk sok szép képet.
Uzsonnára vettünk jégkrémet.*

*Végül hajókáztunk a Császár-tavon,
láttunk sok madarat s növényt, bizony.
A kilátóra is elmentünk,
s a gyönyörű tájba elmerültünk.*

*Hazafelé betértünk egy kastélyba,
bementünk az istállóba.
Megsimogattuk a lovakat, majd szívtunk friss levegőt,
s örömmel a szívünkben hagytuk el a legelőt.*

*Amikor hazaértünk,
mindent elmeséltünk.
Ezt az emléket a szívünkbe zártuk,
kár, hogy tovább nem maradtunk.*

**Nagy Enikő, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Tót Andor szabadkai tanuló rajza

Péntek délután

Egész héten délelőttös voltam, és most nagyon fáradt vagyok.

Amikor megszólal a csengő, én rohanok ki a tanteremből, közben arra gondolok, hogy holnap nincs iskola. Busszal húsz perc alatt hazaérek. Amint belépek az ajtón, köszön a nagymamám.

– Szia, Amirkám, mi volt az iskolában? Éhes vagy?

– Az attól függ, hogy mi van enni.

– Spagetti.

– Akkor kérek.

Leülök enni, és érzem, hogy valami karmolja és harapja a lábam. Tudom, hogy a macskám az. Evés után nézem a tévét. Három óra ötvenöt perckor kezdődik a kedvenc tévésorozat. A film után jön haza anyukám.

– Szia, Amir, hogy volt a suliban?

– Jó volt.

– Ebédeltél valamit? – kérdezi kedvesen.

– Igen, spagettit, és nagyon finom volt.

– A házi feladat? – érdeklődik.

– Anya! Te is tudod, hogy péntek van.

– Jó, akkor pihenj!

Így is tettem: tévéztem, komputereztem egész estig. Imádom a pénteket, mert azzal a tudattal alszom el, hogy holnap szombat. Amit, ha minden rendben megy, a vasárnap követ.

**Hamad Amir, 5. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Újvidék**

A padtársam

A padtársam neve Pintér Dániel, de én csak Pintérnek becézem. Barna hajú, és barna szemű fiú, aki egyben jó barátom is.

Az óvodában ismerkedtünk meg. Ha csak van egy kis szabadidőnk, rögtön hívjuk egymást játszani. Az igazat megvallva jobban szeretünk játszani, mint tanulni, de tudjuk, hogy tanulni is kell, hogy okos felnőttekké váljunk. Azt, hogy mik leszünk, ha nagyok leszünk, még nem döntöttük el, de már néha gondolkodunk róla. A társaságba jól be tud illeszkedni, és sok jó ötlete van, hogy mit csináljunk vagy mit játsszunk.

Vidám, jólnevelt, szórakoztató és nagyon jó barát, aki, tudom, sosem hagy cserben.

**Takács Péter, 4. osztály,
Kizúr István iskola, Szabadka**

Molnár Andor szabadkai tanuló rajza

A munka meghozta gyümölcsét

Szombat reggelre ébredtem. Megreggeliztem, majd kimentem az udvarra. Édesanyám az udvar melletti keret tisztogatta.

Egyszer csak odaszólt:

– Lányom, gyere ide!

Odamentem. Megkért, hogy segítek neki a munkában. Nagy örömmel láttam neki a feladatnak. Először elhordtam a lenyírt fűvet, majd kihúztam a locsolócsövet a pázsithoz. Később kiszedtem a halastóból a halakat, és egy vödörbe raktam őket. A virágoskertet gaztalanítottam. Így telt a délelőttöm, amíg ebédelni nem hívtak. Miután ebédelttem és pihentem, folytattam a munkát. Anyu segítségével kitisztítottuk a tavacsát, amibe visszaeresztem a halakat, és élelemmel láttam el őket. Befejztük a kert körüli munkát is. Ezután következtek a fák. A lehulló levél összegereblyezésével meggyűlt a bajom, de sikerrel fejeztem be ezt is.

A nap végén a megérdemelt pihenés várt. Este a család összegyűlt. Épp tévét néztem, amikor anyukám a konyhából egy nagy tál gyümölccsalátát hozott ki. Tudja, hogy ez a kedvencem. Mivel segítettem neki a munkában, ezzel jutalmazott. Megérte dolgozni, nemde?

**Toldi Izabella, 7. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya**

Barátom, Krisztián

Krisztián a szomszédunkban lakik. Ő a barátom. Fura egy figura!

Alacsony termetű. Olyan kerek a feje, mint egy klikker. Keskeny szeme fölött alig látszik a szemöldöke. Hatvankilenc tonnás, de igazi kerti törpe. Fő foglalatossága az evés-ivás. Mindenevő: egy pillanat alatt eltüntetni az ételt. Szeret piszkálódni. Ha csak lehet, mindenkiel veszekszik. Akkor olyan, mint egy kiskakas. Néha engem is piszkál. Ha szólok hozzá, rögtön megsértődik, majd két napig nem jön felém sem, mert duzzog.

Mindig lóg rajta a ruha, de ő így szereti. Nyáron, amikor a medencénkben kímásztott, még a hátsója is majdnem kilátszott, mert a fürdőgatyája lecsúszott. Nem szereti, ha más gyerekkel is játszom. Olyankor veszekszik velem.

Az iskolában senki sem viseli el ezt a „kiskakast”, de én mégis szeretem, ha itt „kapirgál” az udvarunkban.

**Rekecki Martin, 5. osztály,
Moša Pijade iskola, Pacsér**

Az én osztályom

Az én osztályom a híres 8. b közössége, Ide csak a „legjobbak” kerültek be. Elsősök voltunk, amikor itt találkoztunk, És ennyi idő alatt teljesen összekovacsolódtunk.

Átéltünk már mindent: jót és rosszat, Kaptunk kitüntetések és megrovókat. Mi sem voltunk különbe, mint a többi, Nekünk is jutott egy-két bünti.

Puskáztunk, lógtunk és sokat nevtünk, Ha egyest kaptunk, akkor sem keseregünk. Mindig összetartottunk és védtük egymást, Pedig csináltunk egyet s más.

Vannak köztünk felejthetetlen arcok, Értük is folytak hatalmas harcok. Társaimmal együtt lenni szeretek, Nekem mindannyian nagyon kedvesek.

**Juhász Tünde, 8. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Első szerelem

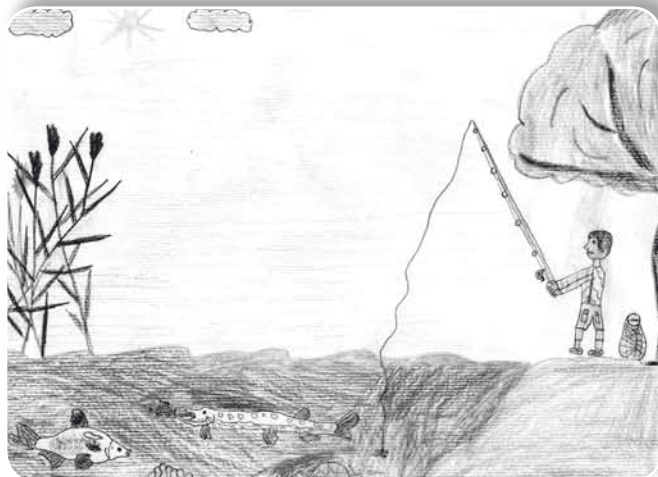
Egyszer régen történt ez az eset. Talán úgy egyéves lehettem, tetszett az osztályból egy lány (persze, akkor még bölcsisek sem voltunk). Mivel az elmúlt magyarórán a dolgozatra készültünk, és mindenki elmesélte történetét, az osztálytársaim rájöttek a szóban forgó lány nevére. Így elárulom a keresztnévét: Réka. További részletekbe nem mennék bele, mert ezzel a lánnyal nem jó ujjat húzni.

Egyik délután elhatároztuk anyuval, hogy elmegyünk vendégségbe Rékáékhoz. Amikor odaértünk és csöngettünk, a lány anyukája nyitott ajtót.

A szüleink sokat beszélgettek, mi valószínűleg játszottunk. Lassan közeledett a pillanat, amikor indulni kellett. Különben Réka aranyos, szép és kissé dundi volt, de melyik kisbaba nem az. Mivel ő otthon volt, ezért nem öltözött fel. Rajtam sem sok minden volt: egy szürke póló meg fekete rövid nadrág. Térjünk vissza a tárgyhoz! A folyosón voltunk már, anyáink még mindig beszélgettek, mi addig összehoztunk egy pár puszit. Szüleink észrevették, és lefotózták. A kép most is megvan. Közlöm a tisztelt olvasóval, hogy a fogalmazásomhoz fotót nem mellékeltem.

Ez volt az én „első szerelmem”. Bár nem nagyon emlékszem rá, de biztos így volt. Tudjátok, a kép mindent elmond.

Sévity Iván, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Fazekas Róber magyarcsernyei tanuló rajza

Kicsi sarok

Betűpótlás

J . NY . R . L . ST

K . LL . M . SP . H . N . ST

Pótold a hiányzó magánhangzókat.

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				

Meghatározások:

1. Szalmarakás
2. Icának is hívják
3. Kacag
4. Fizetőeszközünk
5. Táplálkozik
6. Illatos virág
7. Finom sütemény
8. Európai nemzet
9. Ázsiai nemzet
10. Munkahely
11. Rosta

Mi az, ha feldobják barna, ha leesik repülőgép? Fejtsd meg a rejtvényt, megtudod!

Szókihúzó

Ó	B	A	Z	S	A	A
R	S	Á	S	O	M	R
A	R	L	A	O	M	T
R	Á	O	L	G	A	É
E	S	P	U	L	I	Z
N	I	P	Á	I	T	I
D	A	R	A	K	N	E

ARTÉZI
DIPLOMA
ENKARA
MOSÁS

OLGA
ÓRAREND
PULI
SZABÓ

TALÁR
ZÁR
ZSALU

A fenti szavakat húzd ki az ábrából, balról jobbra, jobbról balra, fel és le, majd az átlók irányában. Ha összeolvasod a kimaradt betűket, egy sütemény nevéet kapod eredményül.

Kitöltőcske

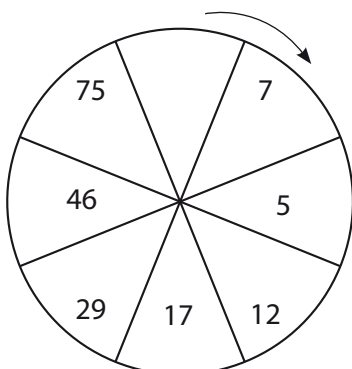
1				
2				
3	GY			
4				
5				
6				

Meghatározások:

1. Szárnyas állat
2. Doktor
3. Színes anyag, amelyből mindenféle alakot lehet mintázni
4. Európai nemzet,
5. Gyér
6. Szeretne valamit

A kiemelt oszlopban egy csonthéjas gyümölcs nevének kell kialakulnia.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

Lóugrásban

Ő	É	V	P	S
N	É	A	R	A
K	L	K	Z	E
SZ	É	R	GY	E
E	O	M	N	E

A rövidlátó tanár nő feleltet:

- Te, ott hátul! Mikor volt a honfoglalás?
 - Fogalmam sincs.
 - Hát mikor volt a tatárjárás?
 - Nem tudom.
- De ezt a múlt órán vettük, hol voltál akkor?
- A kocsmába a haverokkal.
 - Mit képzelsz, édes fiam, ki vagy te, hogy így mersz beszélni?
 - ...

Lóugrásban fejtsd a rejtvényt!

Keresztszavak

			K	M	B			
			O	E	A			
			R	G	J			
M	A	N			N	É	N	I
É	R	C		Z		B	O	R
B	O	T	O			O	D	Ó
			L	A	S			
			Y	SZ	Á			
			A	T	G			

Próbáld a betűket kipótolni úgy, hogy értelmes szavak keletkezzenek, vízszintesen és függőlegesen is.

Mozaikrejtvény

				☀

EN	BA	SZ	ER	NT

AP	DR	AG	ON	ND

LE	A	GE	AL

A fenti mozaikdarabkákat helyezd el az ábrába úgy, hogy balról jobbra folyamatosan olvasva egy mártírhálált halt magyar író, irodalmár neve és egyik művének címe alakuljon ki.

Vers, talány

Rakd a körcikkek szavait helyes sorrendbe. Szabó Lőrinc Nyár című verséből idéztünk. Hogy szól az idézet?

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kakukktojás

Az öt szó közül egyik a kakukktojás. Melyik az?

GÖMB, KOCKA, HÁROMSZÖG,
HENGER, KÚP

Számjáték

	1		
			3
		3	2

1, 2, 3, 4.

A számok mindegyike csak egyszer fordulhat elő, minden sorban és oszlopban, valamint a négy négyzetben.

A 21. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Előbb ejtsük el a medvét, aztán tárgyaljunk a szüccsel.

Betűrejtvények

1. ebéd előtt, 2. ebéd után, 3. minél előbb, 4. fenn és lenn, 5. egy-kettőre

Futólépésben

Juhász Erzsébet

Szóláncok

1. anya, 2. szín, 3. pár, 4. ház

Körszámtan

88 – Az első számból elveszünk 5-öt, majd hozzáadunk 3-at, és így folytatjuk.

Szókihúzó

napszemüveg

Lóugrásban

1. jó jegyek, 2. sok játék, 3. nyaralás

A 20. skandináv rejtvény megfejtése:

Zrínyi Miklós, szigetvári hős

Könyvjutalmat kap:

Császár Gábor, Szabadka

Galileo Galilei (Pisa, 1564. február 15.– Arcetri, 1642. január 8., olasz természettudós) az olaszországi Pisában látta meg a napvilágot 1564-ben, Giulia Ammannati és Vincenzo Galilei zenetudós fiaként. Eredetileg orvosnak készült a pisai Egyetemen, de pénzügyi problémák miatt abba kellett hagynia tanulmányait. Arkhimédész műveinek tanulmányozása a matematika és a természetfilozófia felé fordította. Így matematikát tanított 1589 és 1592 között. Első megjelent művei szintén Arisztotelész szellemében fogantak – igazodva a kor szelleméhez.

1610-ig Padovában professzorként geo-

metriát, mechanikát és csillagászatot tanított, valamint mechanikai kísérleteket és tanulmányokat folytatott. Itt építette termoszkópját, iránytűket konstruált, és kézikönyvet is írt használatukról. 1594-ben szabadalmaztatta vízemelő gépét, és – egyes források szerint – feltalálta a mikroszkópot. 1610. január 7-én fedezte fel a Jupiter bolygó négy legnagyobb holdját, melyek később Galilei-holdak néven lettek ismertek. Ez a felfedezése egy komoly érv volt a Föld-központú világgal szemben.

Habár az elterjedt nézet pontatlan, miszerint Galilei találta volna fel a távcsövet, ő volt az első emberek egyike, aki az égbolt tanulmányozására használta azt. Egyes feljegyzések szerint a távcsövet 1608-ban Hollandiában találták fel; majd Galilei készített egy 8-szoros nagyítású, később egy kb. 20-szoros nagyítású modellt.

1610. január 7-én Galilei felfedezett a Jupiter négy nagy holdja közül hármat: az Iót, az Európát és a Kallisztót. Pár nappal később a Ganümédészt is sikerült feljegyeznie. Rájött, hogy ezek a holdak keringenek az égitest körül, mivel néha ideiglenesen eltűnnek; ezt a Jupiter mögötti mozgásuknak tulajdonította. 1620-ban további felfedezéseket tett. Későbbi csillagászok felülbírálták Galilei elnevezéseit, megváltoztatva a Medici-csillagokat Galilei-

Galileo

holdakra. A kijelentés, miszerint egy égitest körül több kisebb égitest kering, ellentétes volt a geocentrikus világgéppel szemben, aminek a középpontjában a Föld van, és minden más körülötte kering.

A Szaturnusz gyűrűit is ő észlelte először, de rajzain a gyűrűt a bolygó mellett két szemközti oldalon álló holdként ábrázolta, tehát megfigyelte ugyan a gyűrűt, de annak természetét nem ismerte fel.

A Kopernikusz által felfedezett heliocentrikus világgép jóslata szerint a Vénusz Nap körüli keringése okozhatja, hogy a Földről látható a Vénusz megvilágított félgömbje, amikor az a Nap ellentétes oldalán van, és nem látható, amikor a Föld felőli pályán halad. A Vénusz fázisainak megfigyelése igazolta, hogy a bolygó a Nap körül kering, és ez erős érv volt a heliocentrikus világgép mellett.

Ő volt az első, aki hegyeket és krátereket vélt felfedezni a Holdon, amire a felszínen látható fény-árnyék mintákból következtetett. Ezen megfigyelései segítségével közelítőleg meg is becsülte a hegységek magasságát. Majd arra a következtetésre jutott, hogy a Hold „durva és egyenetlen, csakúgy, mint a Föld felszíne maga”, és nem tökéletes gömb, mint ahogy Arisztotelész hirdette.

Galilei figyelme a geocentrikustól a heliocentrikus világgép felé fordult. Elkészítette hirdetni a kopernikuszi tanokat, sőt, Kopernikuszon túl azt is, hogy a heliocentrikus modell nemcsak matematikai eszköz, hanem valóságos leírás (az egyház a kopernikuszi modellt, mint matematikai modellt támogatta, sőt tanította előtte). „Jóakarói” persze följelentették az inkvizíciónál, mely három kihallgatás után „súlyos tévedés és eretnenség gyanúja” miatt betiltotta Galilei könyvét, őt pedig megeskették, hogy többé nem védi a heliocentrikus rendszert. Az ítélet életfogytiglani házi őrizet volt. Az ítéletnek három fő pontja volt:

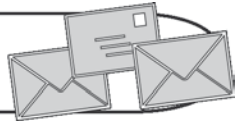
1. Galileit kötelezték heliocentrikus tanainak visszavonására.
2. börtönbüntetésre ítélték, mely ítéletet később házi őrizetre változtattak.

3. Betiltották a Párbeszédeket, és Galileit eltiltották az írástól. Az ítélet nem nyilvános részében minden művét betiltották, azokat is, amelyeket a jövőben szándékozna kiadni, de az ítélet eme pontját később nem tartották be.

Fontos megjegyezni, hogy Galileit nem zárták börtönbe, nem fenyegették kínzásokkal. Nem közösisítették ki az egyházból, és nem zárták ki a Medici Akadémiából. Már az ítélet-hirdetés utáni napon elengedték vatikáni luxuskórházából, és átvitték a Medici-villába. Egy nappal később megkezdte büntetése leltöltését – először barátja és tanítványa, Ascanio Piccolomini sienai érsek püspöki palotájában, Sienában, mivel Firenzében éppen kitört a pestis. 1633. december 1-jén Galilei visszatért otthonába – a Firenze melletti Arcetriben lévő professzori luxuskúriájába, ahol az elkövetkezendő kilenc évben békében élt és dolgozott, gazdagon ellátva a Mediciektől kapott havi nyugdíjjal és az éves vatikáni járadékkal, melyet 1630-ban ígért oda neki VIII. Orbán pápa, és aminek folyósítását soha nem szüntették meg. 1636-ban megjelent fő műve, a majdani newtoni rendszer alapjait jelentő *Discorsi e dimostrazioni matematiche intorno a due nuove scienze* (Matematikai érvelések és bizonyítások az új tudomány...) címmel, mely a mechanikáról és az esési törvényekről szól. A mű a modern fizika alapművévé vált. Nem sokkal ezután Galilei megvakult. Az egyházzal megbékélve, a betegek szentségével megerősítve hunyt el 1642. január 8-án természetes halállal.

Újvidéken jártunk

utca. Azután megcsodálhattuk ősünk saját készítésű használati tárgyait, játékeit. Három gyönyörű római sisakot is láttunk. Megnézhettük, hogy milyen volt régen egy jómódú család szobája, ruhái. Egy igazi velocipedet is láttunk. Ami még emlékezetes marad számomra, az egy okmány volt. Nem is akármilyen. Az állt rajta, hogy Mária Terézia Szabadkát szabad királyi várossá teszi. Ezek után egy étteremben megebedtünk. Ebéd után a Természettudományi Múzeumba mentünk. Ott láthattunk egy mamutkoponyát. A kitömött állatok közül nekem a pelikán és a farkas tetszett a legjobban. Jártunk Zmaj emlékházában is. Késő délután a Pétervárdi vár katakombáiban sétáltunk 12 méter mélységben. Nagyon izgalmas és érdekes volt. A várban is tettünk egy rövid sétát, majd fényképezkedtünk az óránál. Eleredt az eső, s indulnunk kellett haza.

Máskor is szívesen ellátogatnék erre a szép helyre.

Vukov Johanna, 4. c osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Május 20-án Újvidéken jártunk. Erről az élményemről számolok most be nektek.

Reggel nyolckor buszba szálltunk, és elindultunk. Másfél óra után rövid pihenőt tartottunk, majd folytattuk utunkat. Újvidéken először a Vajdasági Múzeumban néztünk szét. Megláthattuk, hogy hogyan nézett ki régen egy

Foci és szerelem

Ezt a darabot elős ízben videón láttam. A rendezője Nikolić Anton. A színdarab címe Foci és szerelem. Először körülbelül tizenhat éve játszották. Akkor és most is tizenhét szereplője volt.

A történet egy focista fiúról szól, aki szerelmes lesz. Összeveszik a barátaival és a lánnyal is, akit szeret, egy hazugság miatt. A történet jóra fordul a parkban, mert ott fény derül az igazságra. A lánnyal szerelmesek lesznek egymásba, a fiú barátja is szerelmes lesz. Kiderült, hogy foci és szerelem megfér egymás mellett. – **Patrik Arnold, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér**

Véleményem

Az idén és tavaly is benevezünk az ÁMV-re, ahol a tehetséges gyerekek megmutathatják azt, amiben kitűnnek a többiekől. Fogalmazásírásban, versmondásban és színjátásban versenyeznek csoportokban vagy egyénileg.

Ezúttal a színjátásban próbáltuk ki tehetségünket. Az idei darabunk címe: Foci és szerelem. Ez a színdarab arról szól, hogy Niki, az osztály nagy focistája belezúg Mariba. Niki legjobb barátja, Sanyi megpróbálja szétválasztani őket, hogy Niki jobban odafigyeljen a szombati meccsen a c-sek ellen. Sanyi azt hazudja, hogy Mari és Ottó előző nap együtt kézenfogva sétáltak haza. Mari látja, hogy valami történt, és Joci segítségével találkozik beszélnek meg. Miközben Niki Jocit várja, elalszik, és azt álmodja, hogy Mari és Ottó már házasodnak. Joci bevallja aljas tettét, és szent lesz a béke. A végén egy közös edzést tartanak, és végül megnyerik a meccset.

Már sokszor láttam a darabot, és rengeteg poén van benne, hála a mi osztályfőnökünknek, Nikolić Antonnak, aki a darabot írta.

Szereplők: Niki – Patrik Arnold, Mari – Lality Bettina, Sanyi – Földi Flórián, Joci – Nagy Tamás, Dagi – Bözsity Martin, anyakönyvvezető – Németh Annabella, tanárnő – Nagy Ráhel, Laci – Januskó Krisztián, Tina – Pásztor Réka, Cili – Kovács P. Emese, Ella – Kelemen Márta, Szili – László Szuzsanna, Bea – Oláh Viktória, Gabi – Vékony Richárd, Ottó – Petkovics Viktor, Mici – Pesti Enikő, Duci – Vituska Olivér. – **Hulai Dóra, 6. osztály, Hunyadi János Iskola, Csantavér**

Kirándulni voltam

A május elsejére ünnepekre megbeszéltük a barátaimmal, hogy majálisozni megyünk az erdőbe. Erre

az alkalomra táborhelyet is kellett találnunk, olyat, amelyik közel van a faluhoz. A Baraparton találtunk egy jó helyet, és elkezdődött a nagy készülődés.

Otthon összecsomagoltam a holmimat: pokrócotkat, edényeket és élelmet. Ahogy odaértünk, felvertük a sátrat, elkészítettük a horgászbotokat, és horgászni kezdtünk. Halat nem sikerült fogni, abbahagytuk a horgászást. Noémivel és Ramónával nyársonültet készítettünk.

Ez egy szép, emlékezetes nap volt számunkra, mert jól éreztük magunkat.

Fáradtan és kimerülten indultunk haza, de nagyon siettünk, mert mindenki meg akarta nézni a Megasztárt. – **Tari Eleonóra, 3. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Május elseje

Május elseje a munka ünnepe. Az idén szombat-ra esett elseje, ezért hétfő is ünnep volt.

Sajnos én az ünnepet nem tudtam élvezni, mert himlős lettem, nem volt szabad kimennem. Az időmet azzal töltöttem, hogy néztem a tévét, olvastam és fuvaláztam. Ebédre apukám és a kisöcsém szalonnát és kolbászt sütöttek nyárson, meg hagymát is ettünk. Délután a keresztanyámék jöttek vendégségbe. Társasjátékoztunk a kereszttestvéreimmel.

Én szeretem a május elsejét, mert mindig valahová kirándulunk, és mindig nagyon jól érzem magam, sok érdekes dolog történik. – **Stämpfer Lea, 3. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Kirándulni voltam

A barátnőimmal, Manukával, Valentinával és Nóccival megbeszéltük, hogy május másodikán kimegyünk majálisozni. A szilágyi bara mellett zöld területen volt a helyünk.

Szentmise után elmentem Nóciért, és elindultunk. Valentina már kint várt bennünket. Manu csak később jött, cipelte magával a nagy sátrat, amelyet azonnal fel is állítottunk. Mire elkészültünk a sátorral, kicsit el is fáradtunk. Elhatároztuk, hogy pihenünk egyet a sátorban. A következő dolgunk a nyárshoz való bot készítése volt. Elsején is már tisztítottunk, tehát gyorsan ment.

– Én rakom a tüzet – mondtam.

– Közösen rakjuk – mondta Manu.

Rostélyoztunk, és az ebéd nagyon finomra sikerült. Az idő gyorsan múlt, mert jól éreztük magunkat. A tüzet nem hagytuk kialudni, így estére sikerült egy szép tábor tüzet rakni.

Mire kialudt, addigra a sátrat is összeszedtük. A paraszat persze lelocsoltuk. Egy kicsit fáradtan in-

dultunk haza. Remélem, még sokat fogunk együtt kirándulni. – **Mészáros Noémi, 3. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Történelemverseny

Ebben az évben ismét megrendezték a várépítő versenyt május 5-én Lakiteleken. A történelemtanárnő ismét osztálytársnőmet és engem, meg még két másik fiút választott ki résztvevőnek. A felkészülés már hónapokkal előbb elkezdődött. Mi nagyon örültünk, hogy még egyszer lehetőségünk van eljutni erre a helyre. Az idén mi csantavérik Nedec várát kaptuk feladatul. Meg kellett tanulnunk a vár történetét és a várhoz fűződő események egyikét. Plakátot is kellett készíteni a vár kinézetéről, ezt ötleletesen kellett elkészíteni. A versenyt sokszor elismerték, különféle eszközök, kiegészítők segítségével próbáltuk minél jobban meglepíteni a történetet. A verseny napján rettenetesen izgultunk, hogy hogyan fogunk szerepelni. Érkezőkor elfoglaltuk a szobáinkat, és kiállítottuk a pályaműveket. Három órák az ünnepélyes megnyitóval kezdődött a verseny. Utána a jelenetek és a várpárbaj következett. Ezekben a feladatokban eredményesen szerepeltünk. Később a vacsorázunk. Vacsora után meglepetésfeladat várt ránk. Verset kellett írni a várról. Ezzel az első nap véget ért. Másnap reggeli után gyurmából kellett felépíteni a várat. Erre két óra hosszát kaptunk. Fél tizenketőkor az eredményhirdetésen nagyon izgultunk a tanárnővel együtt. Harmadikok lettünk, és ez nagy öröm volt számunkra.

Ebéd után hazaindultunk, és boldogok voltunk, hogy dobogósak lettünk. – **Szabó Sára, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér**

Szabadka

A Đuro Salaj iskola 4. c-seinek május utolsó két hetében gyakorló tanító néni tartotta az órákat. Bíró Orsolyának hívják, nagyon kedves és türelmes. Sok új módszerrel tanított bennünket, ami nagyon tetszett nekünk. – **Romic Márta**

A Bikovo melletti Ivan Sarić repülőtéren május 23-án, vasárnap nagyszabású repülő találkozóra került sor, amelyen kihírdették a klub által kiírt képzőművészeti pályázatok nyertesait. Osztályunkból Romic Márta két, Jenei Dorina és Akariás Valentina pedig egy-egy díjjal térhetett haza. A kiválóan megszervezett rendezvényen megismerkedhettünk a sárkányrepülővel, láthattunk ejtőernyőt, és kipróbálhattuk a kiképzőpályát is. – **Jenei Dorina**

Rejtő Jenő

Piszkos Fred, a kapitány

(Részlet)

1

– Uram! A késemért jöttem!
– Hol hagyta?
– Valami matrózban.
– Milyen kés volt?
– Acél. Keskeny penge, kissé hajlott. Nem látta?
– Várjunk... Csak lassan, kérem... Milyen volt a nyele?
– Kagyló.
– Hány részből?
– Egy darabból készült.
– Akkor nincs baj. Megvan a kés!
– Hol?
– A hátamban.
– Köszönöm...
– Kérem... A csapos mesélte, hogy milyen szép kés van bennem. Egy darab húszcentis kagylóritkaság.
– Forduljon meg, kérem, hogy kivegyem...
– Kitartás! A kocsmáros azt mondta, hogy amíg nem hoz orvost, hagyjam bent a kést, mert különben elvérzek. A kocsmáros ért ehhez, mert itt már öltek orvost is. Régi étterem.
– De én sietek, kérem! És mit tudja az ember, hogy mikor jön az orvos? Kés nélkül mégsem mehetek éjjel haza.
– Az orvos itt lakik a közelben, és a kocsmáros triciklin ment érte. Ha szurkált uram, hát viselje a következményeket.
– Hohó! Azért, mert magába szúrnak egy kést, még nincs joga hozzá, hogy megtartsa. Ez önbíráskodás! Hála Istennek, van még jog a világon.
– Nem is jogra hivatkoztam, hanem orvostudományra. A kocsmáros szerint az a recept, hogy bent maradjon a kés. Orvosi rendelet!
– Az orvos rendelkezék a saját holmijával, a kés az én műszerem!
– Hm... nehéz ügy...
– Tudja mit? Nekem is van szívem, segíték a bajon. Kiveszem magából a késemet, és beteszek helyette egy másikat. Az is megteszi, amíg a mentő jön.

– Jól van. Csak ne legyen kisebb a kés, hogy jól elzárja a sebet, mert az egészség mindennél fontosabb, és a recept az recept, hiába...
– Nyugodt lehet. Egy nagy konyhakést nyomok be helyette.
– Akkor rendben van.
– Forduljon... meg... hopp!... Így...
– Most nyomja bele a másikat!... Gyorsan!
– Ez itt a polcon épp jó lesz, habár csak fanyelű.
– Benne van?
– Fenét!... Hiszen alig vérzik a sebe. Itt, a csont mellett állt meg a penge, a porcok között... A mindenségit, kicsorbult a hegye!
– Nyomta volna a húsba, maga kezdő!
– Várjon! Ráteszek egy vizes kendőt... A szvetter egész jól leszorítja...
– Higgye el végre, hogy kés kell bele! A vendéglős tudja. Itt naponta ölnek. Tegye be a kést. Mi az agának?
– Nem értek hozzá. Bicskázásért vállalom a felelősséget, de műtétért nem! Kérje meg erre a szívességre valamelyik matrózt. Majd csak magukhoz térnek.
– Jó, hogy említi! Uram! Maga leütötte tizenkét hajósomat.

Kedves Olvasó Tanulók!

A magyar szórakoztató irodalom (a bestseller, de nevezhetjük ponyvának is!) klasszikusa, **Rejtő Jenő** (született **Reich Jenő**, írói álnevei: P. Howard, Gibson Lavery, 1905–1943) ismert (bűnügyi) regényéből, a **Piszkos Fred, a kapitányból** (1940) közlünk számotokra egy hosszabb részletet mai rovatunkban – mintegy nyári olvasmányul.

Aki a klasszikus irodalmi hagyományhoz – a régebbi házi olvasmányok kimért világához – szokott olvasó, nyilván megdöbben e bevezető fejezetek olvasatán. De nem kell! Miért kell, hogy az irodalom halálkomoly legyen. Miért ne taníthatna meg bennünket kinevetni életet és halált? Ez utóbbit főleg! – miként teszi Rejtő Jenő is regényeiben. Tudjátok, hogy olyan nagy és klasszikus irodalmi alkotások is, mint pl. Az ember tragédiája legtöbbször ugyanezt teszik? Csak más nyelven.

Régen – legalábbis iskolai berkekben – főbenjáró véteknek számított Rejtő olvasni és szeretni. Ma már nem így van. A szórakoztató irodalom remekei irodalmunk alakulástörténetét képezik éppúgy, mint más klasszikus alkotások. A kalandos életű Rejtő Jenő nagy tehetségű író volt. A Nyugat irodalmi köréhez tartozott. A holokauszt áldozata lett.

A Három testőr Afrikában című légiós-regényéből 1996-ban film készült Bujtor István rendezésében.

Jó olvasást!

Bence Erika

– Az egyikre ráesett a likőrösállvány, arról nem tehetek.
– Az volt az első fűtő!
– Mit tudja ezt egy likőrösállvány?
– És ott fekszik a hajópincér. Hol lehet most pincért találni? A Honolulu-Star reggel indul, és se fűtő, se pincér, mert maga leütötte őket!
– Abban igazam volt. Hozzám vágta egy korsót, és az ilyen magatartás sért.
– Egyik sem vágta magához a korsót. Ezek ártatlanok.
– Hát ki tette?
– Én.
– Szerencséje, hogy haláltusáját vívja, különben most fejbe ütném... Jó napot.
– Várjon!
– Nincs időm. Sietek!
– Nézze meg, hogy nem kell-e kés a sebbe. Az ilyen szúrást nem szabad elhanyagolni. Lehet, hogy befelé vérzik.

– Onnan nem szűrhatták meg. Csak várjon az orvosra, az majd segít magán, ha lehet. Ha nem, akkor nyugodjék békével.

– Ajánlom magamat...

– Sajnálom, hogy ilyen gyenge legénységet toborzott...

– Halló! Fiatalember! Elkísérem. Volna egy ötletem, amivel pénzt kereshet.

– Rendben van.

– Várjon! Hej, csapos! Ha jön a kocsmáros, mondd, hogy elmentem jární egyet ide a közelbe. Ne féljen semmit, ha baj van, kést teszek a sebbe! Vigyázok... No, jöjjön!

2

– Sebesülésem miatt óvatosnak kell lennem. Merre akar menni?

– Nem tudom. Se pénzem, se dolgom.

– Maradjunk a közelben, az orvos miatt. Ejnye, nem kérdeztem a vendéglóstit, hogy pipázhatok-e ilyen súlyos állapotban. Megkockáztassam?

– Nyugodtan. Mi lehet belőle?

– Semmi?

– A világon semmi. Legfeljebb meghal. Az meg úgyis előfordulhat.

– Teljesen igaz. Hát ide hallgasson. Én vagyok a *Honolulu-Star* szállásmestere. Hogy hívják magát?

– Fülíg Jimmy...

– Miért van ilyen hülye neve?

– Mert szeretek nevetni, és valaki rám fogta, hogy olyankor fülíg húzom a számat.

– Csakugyan tejfölképző alak. Jókora, csontos emberben ritkaság. Hány éves?

– Huszonnégy...

– Vakarcs.

– A családja.

– Ért a hajóhoz?

– Hülyéket kérdez... Byrd kapitánnyal kétszer voltam expedíción, suhanc koromban.

– Milyen írása van?!

– Folyó. Csak a nagybetűt nem mindet ismerem. Egy szállásmestertől tanultam írni!

– Hülye!

– Az igaz! De a szállásmesterben ritka az okos.

– Miféle okmányai vannak?!

– Ezt kikérem magamnak!

– Szóval semmilyen írása sincs?

– Rendőrségtől van!

– Az jó!

– Nahát akkor nincs semmi baj! Valparaisóban kaptam egy írást a kapitánytól, hogy mindennap jelentkezni kell a felügyelő úrnál, és két óra után nem mehetek az utcára.

– Az nem jó!

– Nekem mondja? Azért jöttem el Valparaisóból.

– Benne van a hajóskönyvben?

– Ezt visszautasítom.

– Törölték?

– És ha igen! Mi közöm hozzájuk?

– Ismer engem könyv nélkül minden hajósa a világnak!

– Én is attól félek. Akar dolgozni?

– Nem.

– Miért?

– Elvesztettem a meggyőződésemet.

– És ez mitől jön?

– Tavaly Nápolyban loptam egy kockás felöltőt, és azóta úgy érzem, hogy úrnak

születtem. Elhatároztam, hogy többé nem dolgozom.

– Azelőtt dolgozott?

– Nem. De hiányzott az elhatározás.

– Nézze... nekem hajópincér és fűtő kell, különben kirúgnak, és nincs munkám.

– Nem baj. Azt együtt csinálhatjuk! Én értek hozzá.

– Fogja be a száját... Itt Port Suezben sem fűtőt, sem pincért nem találok hajnalig. Akkor indul a *Honolulu-Star* tovább. Az idényben vagyunk. Hát ide hallgasson: itt van nálam a fűtő és a pincér papírja. Álljon be helyettük. Maga ellátná kettőnek a munkáját. Ritkán láttam ilyen erős bivalyt.

– Hízalgéssel nem megy semmire!

– De talán mással. Két ember fizetése innen Tahitiig valóságos kis vagyon. Maga megkeresheti az egészet egyedül... Fél napot fűtene, felet kiszolgálja. Senki sem tudná, hogy a fűtő és a pincér egy személy.

– És mikor aludnék?

– Hát, amikor megérkeztünk Tahitibe. Ha sokat mondok, öt hét az egész. Odáig két ember fizetését kapná. Na jön?... Nézze, már készülődnek.

– Rendben van! Elfogadom!

– Éjjel Wilson Hutchins amerikai fűtő, nappal José Pombio spanyol pincér! Ezt jegyezze meg! Tud spanyolul?

– Néhány előétel nevét, de azzal úgyahogy megértetem magamat.

– Hol tanult meg előételyelven beszélni?

– Barcelonában működtem egy étterem kirakatában mint transzparens, hosszú ideig.

– Az micsoda?
 – A kirakatban ültem, hurkák és lepények között, időnként bólogattam, a hasamra mutattam, és végül következett egy vigyor, amitől kigyulladt néhány villanykörte a gyomromon.
 – Jó állás.
 – Csak ész kell hozzá, és úri megjelenés. Mosolyogni meg remekül tudok! Attól van a nevem: Fülíg Jimmy!
 – Tehát?
 – Beállunk mind a hárman. José Pombio, Wilson Hutchins és Fülíg Jimmy!

És máris követte a társát, aki egy haldoklótól igazán meglepő fürgeséggel sietett a dokkok felé.

3

Fülíg Jimmy talpig világhi volt. Külsejére, modorára igen sokat adott, szerette a muzsikát, állandóan látogatta a filmszínházakat, és savanyúcukorkákat hordott magánál, mint a jótársaságbeli urak.

Feltűnő ismertetőjele volt, hogy szeretett mosakodni, amit senki sem értett. Szikár, vállas alakjához nem illett a kamaszosan sima arc, amely azonban csontos és széles volt, közepén egy jókora szájjal és hatalmas fogakkal. Örökös vigyora nemegyszer tévedésbe ejtette azokat, akik kissé könnyelműen a külsejük után ítélik meg embertársaikat, és ezért a vigyorgó Jimmyt felületesen kezelték vagy kicsúfolták.

Az ilyen emberek, felépülésük után, sokat gondolkodtak a látszat megtévesztő benyomásairól, és elhatározták, hogy a jövőben senkiről sem vonnak le következtetéseket alapos tájékozódás híján.

Különös ismeretsége a szállásmesterrel úgy kezdődött, hogy Fülíg Jimmy a port said-i *Elintéző* nevű vendéglőben a vacsoráját fogyasztotta, és egy kis füzetkét olvasott. Szokása szerint aránylag úri külsővel tette ezt, ami nem vonatkozik gombhíjas, sárga kabátjára, tépett gyapjúingére, valamint harisnyáira sem. Az utóbbiakra már csak azért sem vonatkozhat, mert az egyiket négy év előtt Brüsszelben hagyta. Azonban a felső zsebéből egy selyem zsebkendő csücske kandikált ki, és a nyakából egy kifogástalan, finom mivű kerékpár-áttételen nyeles pápaszem, úgynevezett „lorgnon” függött, amit csak igen előkelő és idős úrhölgyek viselnek. Egyik kezével evett, a másikkal a lorgnont tartotta, és a korszónak támasztott könyvet olvasta, ami figyelemre méltó teljesítmény, ha tekintet-

be vesszük, hogy Fülíg Jimmynek kitűnő szeme volt, viszont a lorgnon üvege erősen nagyított. De az ember néha kénytelen kisebb-nagyobb áldozatot hozni az úri látszat kedvéért.

Közben az *Elintézőben* tartózkodó húszegynéhány matróz már jó tíz perce verekedett. De Fülíg Jimmy csak akkor figyelt fel, amikor egy korszó a feje mellett tört szét a falon. Ekkor felállt, és erősen nagyító üvegein át körülnézve, hűvös figyelemre méltatta a társaságot.

– A fejemre igen kényes vagyok, uraim – mondta pedáns szigorral –, tehát az ilyen ingerkedést lehetőleg mellőzzük.

Még be sem fejezte korholását, amikor a második korszó repült feléje úgy, hogy a vállát súrolta.

– A verekedésnek ezennel vége! – jelentette ki határozottan.

A többit tudjuk... Fülíg Jimmy elkezdte kidobálni a verekedőket. Mire befejezte a nagytakarítást, vagy húsz ember feküdt ájultan szerteszét, és csak a Tahitibe készülő *Honolulu-Star* nevű luxushajó legényei tizenkét főnyi csoporttal képviseltették magukat aznap a port-szuezi közkórházban. (Közöttük José Pombio spanyol pincér és Wilson Hutchins amerikai fűtő.)

Ezek után kifizette a vacsoráját, leemelte az ájult kormányost a könyvről, és elment. Csak a kése miatt jött ismét vissza, amikor is találkozott a szállásmesterrel.

És este már munkába állt egy hajón, két ember helyett, de dupla fizetésért. Boldog volt.

Ismét dolgozott!
 Így jár, aki verekszik.

4

A *Honolulu-Star* New York kikötőjéből indult Gibraltáron és a Szuezi-csatornán át San Franciscóba, India és a csendes-óceáni szigetek érintésével. A világ leghosszabb járatú luxushajója volt, szeszélyes milliomosok, világhírű filmsztárok és elkényeztetett hamiskártyások igényeinek megfelelő berendezéssel.

A szalonban előkelő, finom emberek unatkoztak naphosszat, kisebb csoportokban. A vacsorákat csodás estélyi ruhák és ékszerek felvonulása tette ünnepélyessé. Szertartásos vidámság, udvarias barátkozás, megjegyzések időről, tengerészeti szakkérdésekről, a gépekről, a hajózásról és mindenféléről, amihez nem is konyítottak; ez jelentette a társas életet.

A bárban halk, finom dzsessz, pezsgó, holland ginevre és angol whisky. Egy-egy durvább egyéniségű milliomos, az indiai ültetvényesek közül, olykor mulat, ami abból áll, hogy dalszövegeket ordít, és egy pezsgősvödörrel a fején vezényli a zenekart.

Ezt a többiek megszólják. És kissé irigylik.

Aztán elérik a Vörös-tengert, ahol a kisebb flörtök és nagyobb szabású tengeribetegségek poetikus időszaka következik.

José, a pincér mindenkihez szolgálatkész, tréfás, és különös ügyességével szeret tüntetni. Sajnos olykor mérsékelt jó szerencsével. A zsonglőrök rossz szelleme üldözi. Előfordul, hogy valamelyik hölgyre mosolyog, és mintegy oda sem nézve, könnyedén tölti a teát, de közben, hogy, hogy nem, a forró víz sugar egy idősebb úr kopasz fejére ömlik. Ebből nagy botrány lesz, és néhányan a spanyol pincér azonnali távozását követelik a kapitánytól. De a családapák minden tekintélyüket latba vetve pártfogásukba veszik, mert a gyerekek sokat mulatnak azon, hogy Fülíg Jimmy leönti az utasokat. És mi az, amit nem tesz meg egy szülő a gyermekéért?

Ezzel szemben lenn a kazánházban Wilson Hutchins (az amerikai fűtő) olykor állva aludt, mint a lovak, és amikor felriadt, meleg húsokat húzott elő a belső zsebéből. Mire elérték a Bab el Mandeb-szorost, már képes volt enni is álmában.

A főgépész félt tőle, mert azt hitte, hogy megszállott. Egy arab fűtő végét akarta vetni ennek az állapotnak, és beledöfött Hutchinsba a lapáttal, de ezt nem fogja tenni többé, mert azóta olyan az orra, mint egy különleges formájú burgonya.

Így álltak a dolgok Adennál. Aden után fenn az étteremben José, a pincér aluszékonysága tűnt fel. A főgépész a kazánház lépcsőfeljárójánál állva hallotta, amikor az

első tiszt jelentette a kapitánynak, hogy José pincér folyton álmos.

A gépész erre szerényen megjegyezte, hogy Wilson Hutchins, az egyik fűtő is állandóan alszik, és úgy véli, hogy valahol egy cecelégylehet a hajón, amely ezeket a szörvénys álomkór eseteket okozza.

A kapitány szerint a gépész hülye volt a pálinkaivástól, ami elég kézenfekvő feltevésnek látszott ahhoz, hogy a tiszt is elfogadja.

Mr. Irving, a hajó legkülönösebb utasa őszintén szívébe zárta Josét, a sorsüldözött zsonglőrt és álomkórnyű pincért. Mr. Irving nem lehetett idősebb húszévesnél, de annyinak sem látszott. Szmokingban úgy hatott, mint valami leány. Szép, gömbölyű szemöldöke, csodálkozó, nagy fekete szeme, szabályos, finom arca meghatóan kisfiús volt. Alig beszélt, olyankor is halkán, udvariasan szólt, és nem érintkezett senkivel, leszámítva az első közös étkezés szokványos bemutatkozását.

Csakis Mr. Gould társaságában mutatkozott a hajón. Ezt a Gouldot szívből gyűlölték az utasok. Kövér, óriási, ősz ember volt, és mindenki úgy érezte, hogy zsarnokoskodik a bájos fiatalember felett. Pedig oly csendes, oly szomorúan előkelő volt ez az ifjú, mint aki papnak készül, vagy mély gyászban van.

Penang előtt furcsa esete volt vele José-nak. A kikötőből egy maláj óriás jött a fedélzetre. Bilincset tört, szöveget evett, és izmait játszatta néhány fillérért. Hatalmas izmai

voltak. Később a japán dzsiudzsi birkózás fogásait mutatta be a matrózoknak. José ott szaladgált fel-le a lépcsőkön, frissítővel, tortával, de valamelyik rosszul kiszámított, nagy ívű, kecses mozdulata révén a sétafedélzetről pontosan az eróművész fejére pottyant egy habostorta.

A maláj hörögve kaparta magáról a csokoládés habot, csattogtatta hatalmas fogait, és végül lovagias mosollyal fojtva el dühét, közölte, hogy Josét szétmorzsolná, ha nem lenne tekintettel az előkelő környezetre.

A spanyol pincér igen erélyes hangon többféle előétel nevét kiáltotta oda a bennszülötnek, amitől az érthetően felbőszült.

– *M'Bisung! Glonga! Bon-Bon!* – hörögte a maláj.

– *Omlette... à la Sevilla!* – üvöltötte José.

– *Sihung! Mizonga dzur bsefár!*

– *Olla potrida!* – idézte a pincér transzparens korából, és lerohant. Ott állt lihegve a maláj előtt, és az utasok, boldogan a sok egyhangúság után, mindenfelől összecsődültek.

Fenn a korlátnál állt Mr. Irving, szokott szomorúságával, és lenézett unott, közömbös arccal.

A maláj megvillogtatta fehér fogait. Ismét mosolygott.

– Mit ez akar gyenge fehér... Én megenni őt...

– Hát csak fogj hozzá – mondta José.

– Én nem ütni! Hindu önvédelem... Te üss oda teljes erődből. Én csak kivédeni.

– Az nem lesz jó... – szabadkozott José.

– Te ütni! Fogás biztos, gyors, úgysem találni.

– Hát jó. Mehet?

– Mehet.

Fülig Jimmy kíváncsi volt a fogásra. Biztos dzsiudzsi.

– Na ütni! – sürgette a maláj. – Lesz meg-
lepetés!

Csakugyan nagy meglepetést okozott. Mert hogy valaki egyetlen pofontól valóságos szaltót csináljon, négy utast és több kisasztal málnaszörpöt felborítson, az igazán meglepő.

A maláj orrán, száján, fülén dőlt a vér, és a jobb szemétől a szája széléig felrepedt a bőre. Így pihegett kissé elterülve, miközben a négy utas állandóan sürgette, hogy keljen fel rólu.

Ezalatt José aludt egy keveset. Álva. Mint egy idős paripa. A maláj ordítva ugrott fel.

– Nem számít! Te lenni balkezes! Én várni ütés jobbról.

José vállat vont.

– Nem lehet minden pofon mellé egy forgalmi rendőrt állítani.

– Ütni agyon... téged!

Nekirohant. José kissé hátrált, mert a maláj ragadt a málnaszörpötől, és a pincér féltette a szép, aranygombos ruháját. Gyorsan elhelyezett egy horogütést, hogy az első támadó hevet lefékezze. Aztán kibújt egy balkezes egyenes alatt, és könnyedén felütötte a bennszülött állát.

Ekkor egy rúgás érte.

Szabálytalan, pimasz, sportszerűtlen rúgás. Fülig Jimmyt előtötte az indulat, és szörnyűt kiáltott:

– *Insalade fritte... à la Escorreal!*

Ettől mindenkiben meghűlt a vér. Tiszta tában voltak vele, hogy az ókori mór hódítóktól származó esküvést hallották, amelyet spanyol ifjak csak olyankor hangoztatnak, ha élet-halál küzdelemre szánják magukat.

És ugrott!

Könyökhajlásba kapta a maláj nyakát, és a dereka mellé szoritotta. A bennszülött bivalyszerű, fekete nyakizmai kidagadtak az erőfeszítéstől, és...

És ekkor Fülig Jimmy véletlenül felpillantott a sétafedélzetre. Amit látott, attól kishíján elengedte a malájt meglepetésében.

Mr. Irving, a korlátra könyökölve, odavágott feléje a szeme sarkából biztatóan, pajtásosan, mintha azt mondaná, hogy: „Rajta! Tanítsd meg!”

José egyet csavart a nyakon, egyet emelt térdével a gyomron, amitől a bennszülött messze repült és akkorát zuhant, roppant testének teljes hosszában, hogy a hajó be-
leremegett.

Valamennyi szemlélő önkéntelen tapsba tört ki. A malájt, mint ledöfött bikát az arénából, a lábainál fogva kihurcolták a porondról.

José, mint egy fáradt hegedűművész, könnyed mosollyal hajlongott, szorongatta a saját kezét, csókokat hintett, de véletlenül nekihátrált a büfének, amely állványostól felborult, és a társaság felét lefröcskölte je-
ges italokkal.

...Csengő, vidám, kellemes kacagás hangzott a magasból. Mindenki felnézett. Mr. Irving nevetett a korlátnál. De ekkor megjelent a nevelő roppant alakja, és a tiszta gyerekhang nyomban elhalt. A fiatalember komoran, előkelően távozott.

– Örült alak ez a pincér, de férfi – jegyezte meg a kapitány. És a korszakállás, vörös képű szállásmester felé fordult. – Tudja maga, hogy milyen kemény kezű fiú ez?

– Én tudom – felelte szomorúan a szállásmester, de erről nem mondott bővebbet.

Ingyen Office 2010 jár az Office 2007 vásárolóinak

A Microsoft nem szakít a gyakorlattal, így, aki március 5. és szeptember 30. között Office 2007 irodai csomagot vásárol, az ingyen frissíthet majd az új Office 2010 szoftvercsomagra, derült ki a Microsoft Office 2010 Technology Guarantee Programból.

Ez egy jól bevált és igazságos rendszer, mely előnyös mind a vásárlók, mind a Microsoft számára. Ezek közül a legfontosabb szempont nekünk vásárlóknak, hogy teljesen igazságtalan lenne, ha rendes árat kellene fizetnünk egy kifutó termékért, majd újra kiadni egy rakás pénzt az Office 2010-ért. S ez a Microsoftnak sem lenne jó, mivel sokan nem vásárolnák már meg az Office 2007-et, hiszen tudható, hogy nem sokára hasonló áron jön az új és jobb verzió. Sőt meglehet, hogy addig valamilyen ingyenes megoldással próbálnák meg átvészelni a dolgot ezen emberek, és semmilyen garancia nem lenne arra, hogy később is meg szeretnék vásárolni az Office 2010-et.

A kiszivárgott részletek alapján a március 5. és szeptember 30. között cserére jogosító (ezt jól nézzük meg) Office 2007-et vásárolóknak lesz módjukban Office 2010-re frissíteni. Ne felejtjük el, hogy még az akció idatartama alatt, azaz legkésőbb szeptember 30-ig telepíteni és aktiválni kell az Office 2007-et, mert különben elveszítjük privilégiumunkat!

A táblázatban 4 további változat nem szerepel, az Office 2010 Standard és az Office 2010 Professional Plus csak mennyiségi licencet vásárlók számára lesz elérhető. Az Office 2010 Professional Academichez csak és kizárólag a felsőoktatásban tanulók és dolgozók juthatnak hozzá. A Work termék-

vonal helyébe lépő belépőszintű irodai csomag, az Office 2010 Starter pedig újonnan vásárolt gépeken előretelítve lesz csak megvásárolható.

Ősszel érkeznek az Office 2010 magyar változata

A Microsoft bejelentette, elkészült és gyártásban van az Office 2010, a SharePoint 2010, a Visio 2010 és a Project 2010. A programokat több hullámban bocsátja ki a Microsoft. A Software Assurance (frissítési garancia) licenccel rendelkező vállalatok már letölthetik a szoftvereket, a magyar lokalizált verziók pedig legkorábban ősszel

jöhetnek, de konkrét dátumot egyelőre nem közölt a Microsoft.

Az otthoni felhasználóknak szánt Office Home and Student 2010 verzió (Word, Excel, PowerPoint, OneNote) 149 dollárba kerül majd dobozos változatban, és három számítógépre is feltelepíthető egy háztartásban. A kisvállalatoknak ajánlott Home and Business (Word, Excel, PowerPoint, OneNote, Outlook) dobozos ára 279 dollár, a Professional verzióé (Word, Excel, PowerPoint, OneNote, Outlook, Access, Publisher) 499 dollárba fog kerülni.

A fentiek mellett még két változat lesz elérhető az Office 2010-ből, a Standard és a Professional Plus, azonban ezek nem kerülnek kiskereskedelmi forgalomba, csak vállalatok juthatnak hozzájuk mennyiségi licenckonstrukcióban. Az Office 2010 Standard a Wordöt, az Excelt, a PowerPointot, a OneNote-ot az Outlookot és a Publishert tartalmazza, a Professional Plusban ezen felül megtalálható az Access, az InfoPath, a Communicator, illetve a SharePoint Workspace (korábban Groove) is. Az Office 2010 lesz az első olyan verzió a termék történetében, amelyből 64 bites változatot is kiad a Microsoft, ennek futtatásához természetesen 64 bites operációs rendszerre van szükség.

Office 2010 upgrade: gyakori kérdések (FAQ)

Rengeteg a kérdés a Microsoft Office 2010 frissítési akciójával kapcsolatban, amelynek keretében most vásárolt Office 2007 felhasználói ingyenesen frissíthetnek majd Office 2010-re. Az akcióról mi is beszámoltunk, azóta a Microsoft közzétett egy

Melyik változatban milyen alkalmazások vannak?

Microsoft Office Professional 2010:

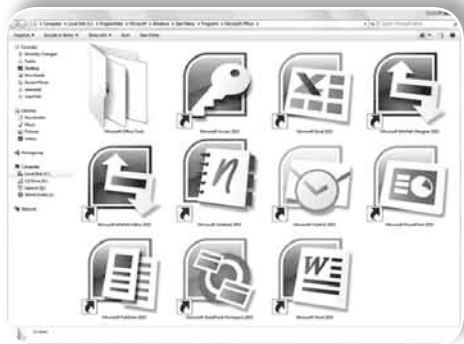
- * Microsoft Word 2010
- * Microsoft Excel 2010
- * Microsoft PowerPoint 2010
- * Microsoft OneNote 2010
- * Microsoft Outlook 2010
- * Microsoft Access 2010
- * Microsoft Publisher 2010

Microsoft Office Home and Business 2010:

- * Microsoft Word 2010
- * Microsoft Excel 2010
- * Microsoft PowerPoint 2010
- * Microsoft OneNote 2010
- * Microsoft Outlook 2010

Microsoft Office Home and Student 2010:

- * Microsoft Word 2010
- * Microsoft Excel 2010
- * Microsoft PowerPoint 2010
- * Microsoft OneNote 2010

KOMPUTER

FAQ-t, amely a leggyakoribb kérdésekre ad választ. Sajnos a legfőbb pont, hogy ugyan rengeteg nyelven elérhető az akció, de a magyar nincs közöttük. Ennek ellenére érdemes tisztában lenni azzal, hogy miként működik a program, mert hátha mégis szerencsénk lesz.

K.: Mik a követelményei a programban való részvételnek?

V.: Ezek a következők:

- 2010. március 5-e és szeptember 30-a között vásárolt Office 2007 termék.
- Upgrade szándékunkat október 31-ig jelezni kell, utána már nem lehetséges jelentkezni az akcióra.
- Csak a Microsofttól és a hivatalos viszonteladóktól vásárolt Office 2007 vesz részt az akcióban.
- Nem vesznek részt a programban az úgynevezett mennyiségi licenck.
- Internetkapcsolat szükséges, a jelentkezés és az ellenőrzés mind online történik. Windows Live ID szükséges.
- 2010. március 5-e és szeptember 30-a között aktiválni kell az Office 2007-et.
- A Microsoft kérheti a vásárlás igazolását és az Office 25 karakteres termékulcsát is.
- Egy Office 2007 licenccért egy Office 2010 licenc jár.
- Egy felhasználó összesen 25 frissítésre jogosult.

A magyar változatokra ez az akció nem lesz érvényes, de az angol verzióra igen, ismertette korábban a Microsoft.

<http://www.winblogger.net/2010/04/osszel-erkezik-az-office-2010-magyar-valtozata/>

Mit tud az ingyenes Office 2010?

A Microsoft tavaly októberben árulta el, hogy készül egy fapados, de ingyenes kiadás az Office 2010 irodai termékvonalból. Az Office Starter 2010 nevű csomagról – mely a Works-öt váltja le, és mellyel kizárólag újonnan vásárolt számítógépeken találkoznak majd a felhasználók –, azonban akkor szinte semmit nem árult el a cég azonkívül, hogy abban két, korlátozott

funkcionalitású alkalmazás, a Word Starter és az Excel Starter lesz megtalálható. Most kiderült néhány további részlet a csomagról. A kizárólag új PC-ken piacra érkező Office Starter 2010 csak a Word-öt és az Excel-t tartalmazza. A vállalat vezetői úgy gondolják, az új windowsos PC-kkel együtt forgalomba kerülő szoftver megmutathatja a felhasználóknak, az Office valójában egy értékes szoftvercsomag, amiért érdemes fizetni, és ha valaki kinövi a Startert, szívesen áldoz majd pénzt valamelyik fizetős változatra.

Az ingyenes csomag hirdetésekkel jelenít meg a jobb oldalon látható feladat-táblán (task pane), ezek 45 másodpercenként cserélődnek. Legalábbis kezdetben a reklámok a teljes verzió előnyeit mutatják be, tehát csak önreklámokkal találkozhatnak majd a felhasználók, és – szemben a Google rendszerével – nem „figyelik” majd a megnyitott dokumentum tartalmát, hogy ahhoz illeszkedő bannert dobhassanak fel. Olyan üzenetekre lehet majd számítani, mint például: „Ne hagyja ki a PowerPointot sem!”

A felhasználók mindkét alkalmazásban meg tudják nyitni a komplex Office-dokumentumokat is, de a Word Starterben nem lehet majd makrókat használni, automatikus tartalomjegyzéket készíteni vagy megjegyzéseket fűzni a dokumentumokhoz, bár

másokéit el lehet olvasni. Az Excel Starterben is korlátozottak a szerkesztési lehetőségek, például nincs mód kimutatások (pivotablák és pivotgrafikonok) készítésére. A Microsoft szerint azonban a szoftverek az alapvető otthoni szövegszerkesztési és táblázatkezelési igények kiszolgálására megfelelnek.

Ha a felhasználó a számítógépére előtelepített Office Starterről váltani szeretne az Office 2010 valamelyik teljes kiadására, egy ún. termékulcskártyát (Product Key Card) kell vásárolnia, mely az upgrade-hez szükséges kód mellett a telepítőlemez is tartalmazza.

A szoftveróriás várakozásai szerint az Office Starter 2010 előtelepítve megtalálható lesz majd a márkás új számítógépek több mint 80 százalékán, de az ősz végéig biztos kaphatóak lesznek még olyan konfigurációk is, melyek a régebbi modellnek megfelelően a Worksszel és a teljes Office próbaverziójával kerülnek forgalomba. A fapados kiadással mindenesetre kockáztat a Microsoft, hiszen valós annak a veszélye, hogy a felhasználók – önmagában vagy esetleg a szintén ingyenes, webes Office Web Apps-szel együtt – megelégszenek majd az ingyenes kiadással.

Részletesebben itt:

http://itcafe.hu/hir/mit_tud_ingyenes_microsoft_office_starter_2010.html

Miről mire lehet frissíteni?

- Office Ultimate 2007-ről Office Professional 2010-re
- Office Professional 2007-ről Office Professional 2010-re
- Office Small Business 2007-ről Office Professional 2010-re
- Office Standard 2007-ről Office Home and Business 2010-re
- Office Home and Student 2007-ről Office Home and Student 2010-re
- Office Basic 2007-ről Office Home and Business 2010-re
- Word 2007-ről Word 2010-re
- Excel 2007-ről Excel 2010-re
- PowerPoint 2007-ről PowerPoint 2010-re
- OneNote 2007-ről OneNote 2010-re
- Access 2007-ről Access 2010-re
- Outlook 2007-ről Outlook 2010-re
- Outlook 2007 with Businessről Contact Managerről Outlook 2010-re
- Project Standard 2007-ről Project Standard 2010-re
- Project Professional 2007-ről Project Professional 2010-re
- Publisher 2007-ről Publisher 2010-re
- Visio Standard 2007-ről Visio Standard 2010-re
- Visio Professional 2007-ről Visio Professional 2010-re

Részletesebben itt:

<http://blog.center.hu/2010/03/09/office-2010-upgrade-faqo>

Kedvenc könyvem

Bevallom, én nem szoktam regényeket olvasni, és nem is vagyok valami regénykedvelő típus.

Kedvenc könyveim a különféle állatokról, természetéről szóló enciklopédiák. Nagyon szeretem az ilyen könyveket, mert mindent megtudok arról, ami érdekel. Legtöbbször az Emlősök című vastag könyvet veszem a kezembe. A legkülönbözőbb tájakon, a legkülönbözőbb életkörülmények között a trópusoktól a sarkvidékig, a sivatagoktól a tengerekig élő emlősök életmódjáról mesél e könyv. Nekem az emlősök első fejezte, a ragadozók, valamint a tengeri emlősök van meg. Színes képekkel illusztrálva kettőszáznyolcvankilenc oldalból áll.

Azért szeretem ezt a könyvet, mert mindent megtanulok az állatvilág különféle szokásairól, az állatok életmódjáról.

**Cvitkó Beatrix, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Kutyavilág (Karcolat)

Azt mondják, hogy a kutya az ember legjobb és leghűségesebb barátja. Régebben azt hittem, hogy az embernek csak ember lehet a legjobb barátja.

Tévedtem, ugyanis, ha egy embernek elmondunk valamit, azt elmondhatja még egy valakinek, az még egynek, és így megtudja mindenki. A kutyákkal viszont nem így van.

Igaz, hogy nem tud tanácsot adni, viszont meghallgat, nem mondja el senkinek, és még vissza sem „pofázik”.

Kutyákból és kutyafajtákból rengeteg létezik. Vannak kisebbek és nagyobbak. Szelídebbek és agresszívebbek. Házi kutyák és kóborok. A kicsi és nagy kutyákról az osztályomból a legalacsonyabb és legmagasabb gyerek jut eszembe. Attól, hogy az egyik magasabb és teltebb, nem biztos, hogy okosabb és ügyesebb is. A házi- és kóborokutyaokról csak annyit írnék, hogy a házi kutyák olyanok, mint a gazdag emberek. Ugyanúgy el vannak kényeztetve, és azt hiszik magukról, hogy mindent bírnak, és hogy mindenkinél szebbek és okosabbak. Általában a szegényekről lehet elmondani, hogy ügyesebbek, és mégsem csinálnak belőle nagy ügyet. Ilyen emberből és kutyából kell több.

Kutyafajtákból is sok van: tacsó, puli, dobermann, agár, német juhászkutya, de van mentő- és vakvezető kutya is. Ez olyan, mintha azt sorolnám, hogy van néger, arab, kínai, amerikai ember is. Van, aki orvos, és van, aki tanár.

Az ebek a külsejükben is hasonlítanak az emberekre. Nekik is van szőrük, csak kicsit vastagabb, mint az embereké. Ez helyettesíti télen a kabátot. Ám nyáron, amikor melegük van, keresnek maguknak egy hűvös helyet, ahol kiáznak egy lyukat, és ott hűsölnek. Az emberek ilyenkor csak elmennek fürdeni, vagy bekapcsolják otthon a klímájukat. A kutyusok négy lábbal vannak megáldva, ezért sokkal gyorsabban futnak, mint az emberek. Kivéve a hazug embert, akit előbb utolérnek, mint a sánta kutyát.

Megegyezhetünk abban, hogy a kutyákban és az emberekben sok a közös, nem hiába a kutya az ember legjobb barátja.

**Budincsevy Brigitta, 8. osztály,
Duro Salaj iskola, Szabadka**

A galambok felfedezése (Leíró fogalmazás)

A nagyszünetnek vége. Becsöngetnek. Elkezdődik az óra. Tantermünk ablakai az iskola udvarára néznek. Amikor balra tekintünk, galambokat látunk, amint a lehullott morzsákat csipegetik.

Még elsősök voltunk, amikor felfedeztük őket. Azóta is figyeljük a madarakat. Ravasz módon lerepülnek az udvarra, amint mi bemegyünk az osztályba. Többen vannak, egy nagy család. Van köztük fehér, tarka, barna, fekete és lila árnyalatú. Hosszuk körülbelül 30 cm, súlyuk 20–30 dkg lehet. Valószínű, hogy azért költöztek az iskolánk padlására, mert rájöttek, hogy itt csak jól járhatnak. Mindig van a szemetes környékén valami ételmaradék. Esőzések után pedig isznak a keletkezett tócsákból is. A legnagyobb téli hidegben, amikor bent uzsonnázunk, akkor is gondolunk rájuk. Összegyűjtjük a morzsát és kiszórjuk nekik.

Remélem, hogy ezek a szép madarak még soha iskolánk lakói lesznek.

**Jenei Dorina, 4. osztály,
Duro Salaj iskola, Szabadka**

Virágözön

*Este van, baj van,
szememre nem jön álom.
Mit csináljak?
Majd csukott szemmel álmodom.*

*Látok egy rétet,
gyönyörű szépet.
Virágokkal teli,
tarka rét.
Ez itt sárga,
rózsaféle,
az meg piros
pipacs, nézd meg!
Kék nefelejcs,
lila ibolya,
sárga rózsza,
piros pipacs...
Legszebb mégis
a nárcisz
a lágy, a kedves.
Egyedül áll, egymaga,
a többitől messze.
Az ibolya is szép
a szelíd, apró ibolya.*

*Ott van a többi közt,
lenn a földön,
illatozik csendben.*

*Én is ibolya vagyok
a többi közt, a földön,
mégis magányosan.
Az ibolya kincs,
keresed, ha nincs!*

Kőrösi Ágota, Cseh Károly iskola, Ada

„Ha én vándormadár lennék...”

„Mindenhol jó, de legjobb otthon” – tanítja a közmondás, és én is minden hazatértem után ezt mondom.

Sokszor gondolkodtam már azon, hogy mi lett volna, ha máshová születek. Nem tudom, mert nekem ez a szülőföldem, ez a hazám. Itt élek, mióta megszülettem, és nagyon büszke is vagyok szerény kis, világlunkra”.

E kicsi falu a mindenünk. Nem kell szégyellnem, hogy itt élek. Bátran kimondom, hogy én falun élek, mert e falu nem akármilyen. Különleges az elhelyezkedése, hiszen egy kis folyócska szeli át, kettéosztva Pacsért. A völgyben van a foci pályánk, játszóterünk. A domb egyik oldalán az egészségház, gyógyszertár, templom, a másik felén a központunk. A központban a cukrászda, üzletek, autóbusz-állomás, sétány, iskola, óvoda. Egyszóval mindenből egy „kicsi”.

Falunk évről évre szépül, hol itt építenek valami újat, hol meg amott rendeznek át valamit. Kialakulóban van a tájházunk is, ami egy kis betekintést adna arról, hogy régen mi mindent használtak, és hogyan éltek itt az emberek. Úgy gondolom, ez is hasonló lesz, de mégis más, mint máshol, hiszen ez a miénk.

Van erdők és tavunk is, amivel nem mindenki dicsekedhet.

Amikor egy-egy hosszabb utazásból hazatérek, rájövök, hogy még a levegő is tisztább, mint mástutt. Szebben csicseregnek a madarak, illatosabban a virágok, zölddebb a fű, és még a pillangók is pajkosabbak... De néha jó elmenni valahová, mert akkor sokkal edesebb a hazatérés. Talán ilyenkor értékelem legjobban, hogy hol is élek, hol is van az én szülőházam. Mert itt születtem én is, a szüleim, nagyszüleim, dédszüleim is.

Szeretném itt leélni az életemet, vagy legalábbis vissza-visszatérni a szülői házba – úgy, mintha vándormadár lennék. Olyan vándormadár, aki mindig hűségesen visszatér a fészkébe.

**Nagy Nikolett, 7. osztály,
Moša Pijade iskola, Pacsér**

Kokity Szilveszter szabadkai tanuló rajza

Beszél a város (Monológ)

Januárban tombolt a tél, sötétszürke felhők borították az eget, metsző szél fújt. A városban jártam, és dolgom végeztével elhatároztam, hogy gyalog teszem meg a hazavezető utat.

A Városháza előtti tér kihalt volt, csak a szél süvített. Borzongva húztam össze magamon a kabátomat. A teret körülvevő házak némán álltak, ablakaik csukva. Mögöttük folyik az élet. Az egyik lakásban talán éppen az ebédhez készülődnek. Már hallom is a tányérok csörömpölését, érzem a sülték illatát. A téren egy árva galamb csipegeti a szétszórt kukoricaszemeket. Eszembe jut a tavalyelőtti nyár. Akkor a téren rengeteg ember sétált, nemzetközi táncsoportok gyűltek össze. A táncosok vígan ropták, a bámszokdók fagyaltot ettek, kavargott a tömeg. Hamarosan színes ruhába öltözött tűznyelők bukkantak fel. Úgyesen nyelték a kékes lángokat. Vajon most mit csinálhatnak? Lehet, hogy ők is valahol a világban dideregve várják a tavaszt. Egy elnyúlt, szakadozott nyakabátos koldust látok, aki valami kincset keres a közeli szemetesben. Lehet, hogy pár évvel ezelőtt még őt is megterített asztal várta valahol egy meleg szobában. A Zombori út elején járok. Megjelennek az első hópihéek. Az itt levő házak nagy részét a környező tanyákról beköltözött gazdag földbirtokosok építették. A hatalmas ablakok az akkori jómódról beszélnek. A házak homlokzatán cifra díszítés. Csak néhányat újíttak fel közülük. A legtöbbön meglát-szik az idő vasfoga. Az egyik házban a betört ablakot kartonpapírral helyettesítették. Szomorú látvány, rosszkedvem lesz tőle.

Az utcámban járok, már mindent elborított a hó. Az utamon láttam szépet is, szomorút is. Ennek ellenére Szabadka az én városom, itt születtem, itt élek. Amit nekem mesél, bármikor meghallgatom.

**Jaramazović Martin, 7. osztály,
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

Vukov Johanna szabadkai tanuló rajza

Itt születtem

Az én szülőfalum Szilágyi. Amióta megszülettem, itt élek. Itt élnek a szüleim, nagyszüleim, sőt a dédszüleim is. Mind itt születtek.

Az én falum nagyon kicsi, kevés a lakosa, rövidek az utcái, de olyan egyenesek, hogy végig lehet látni rajtuk. A főutca a legszelebb. Keresztezi a főút, amely a horvát határ felé vezet. A falu központjában van az iskola, bolt, pékség, a kultúrotthon. A legszebb helyen pedig a templomot építették, a park közelébe. A parkban található Szilágyi Dezső szobra, akiről a nevét kapta a falunk. Tavaszszal és nyáron nagyon-nagyon szép a park. Színes virágokkal ültetik teli. Padok vannak, s most már szemeteskosarak is találhatóak a parkban, mert a falunk ekofalu. Van újonnan épült egészségházunk, ahol általános orvos és fogorvos is dolgozik, meg gyógyszerházunk is van. Ruhákat, cipőket is lehet venni a Bim-Bam butikban, amely a benzinkút és a Merczi önkiszolgáló között található, a szövetkezet épületében. A falu végén Apatin felé haladva van a Preradović tejfeldolgozó üzem, ahol túrót, sajtot, tejfelt lehet venni. A falunkban működik négy kocsmá és négy bolt, meg két pékség és egy újságosbóde.

Nagyon szeretem a falumat, mert nyugalmas itt az élet, kedvesek az emberek, mindenki ismer mindenkit, egyedül elmehetek mindenfelé. Nem hagyom el semmi pénzért, mert megszoktam.

**Mészáros Noémi, 3. osztály,
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Zsibongó természet

Tavaly nyáron a szüleimmel a horvát tengerparton nyaraltunk, Makarskán.

Egy ötödik emeleti lakásban szálltunk meg, amelynek előnye, hogy közel van a strandhoz, és a teraszról gyönyörű volt a kilátás a tengerre. Sokat sétáltunk a szüleimmel a parton, főleg azon a részén, ahol nem nyüzsögtek a fürdőzők. Nagyon élveztem ezeket a kirándulásokat. Sétáltam a napsütötte sziklák között, magamba szívtam a tenger sós illatát, és hallgattam a kabócák ciripelését. A sziklás sétányon lila virágok nőttek, élénk színük nagyon elütött a száraz, szürke kövektől. Nem győztem csodálkozni szépségükön, és azon, hogy virítanak a perzselő napon. Kolibrik röpködtek körülöttük, melyek olyan aprók, akárcsak a virágok. Itt könnyű volt fára mászni, mert a part menti sziklán átnyúló girbe-görbe fenyőágak alacsonyok voltak, hogy elérjem őket és vastagok, hogy megtartsanak. A tengerparton egy üvegbe kavicsot és kagylót gyűjtöttem, mind más-más színűt, hogy otthon megmaradjon emlékül.

Az idén is szeretnék ismét Makarskára látogatni, de ha nem sikerül, akkor is emlékezni fogok erre a gyönyörű tájra, melyet örökre a szívembe zártam.

**Varjú Orsolya, 7. osztály,
Október 10. iskola, Szabadka**

Nyári vihar

A barátnőmmel a szomszédos utcában sétáltunk. Nagy volt a hőség, szikrázott a nyári nap. Hirtelen vastag, fekete viharfelhők szaladtak össze az égen. A vidám, rikitós nyári színek pillanatok alatt elsötétültek. Feltámadt a szél, vadul rohangált a kiürült utcákon, süvítve csavarta a fákat, s azok fájdalmasan nyögtek. Sűrű porfelhőt kavart az út menti porból, mint egy tornádó.

– Siessünk haza! Itt nagy vihar lesz! – kiáltottam a barátnőmnek, Lidiának.

Rohanni kezdünk, mert féltünk, hogy megázunk. A távolban villám cikázott át az égen, és megdördült az ég. Lídia nagyon fél a villámlástól, ezért még jobban siettünk. Már majdnem otthon voltunk, amikor dagadt esőcseppek kezdtek hullani. A villámot már közelebb láttuk, és az égzörgés is hangosabb volt. Már az ajtókilincsen volt a kezem, amikor velőtrázó égzengés ijesztette meg a tájat. Az eső eleredt, csak úgy ömlött. Lídiával már bentről figyeltük a zivatart. A száraz kert földje szomjasan nyelte a vizet. Csattogott, cikázott a villám, az ég dörgött, mintha dobót vernének.

Hirtelen elállt az eső, eltűntek a felhők, és ki-sütött a nap. A vízcseppek csillogtak a fűszálakon. Előbújtak rovarok, és megjelent a hétszínű szivárvány.

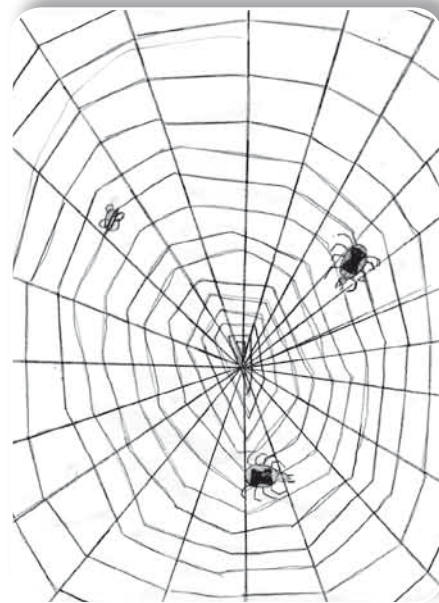
**Tápai Ramóna, 5. osztály, Petőfi Sándor
iskola, Újvidék**

A patakok vize

*A patakot nézem:
ragyog, csillámlik vize,
a szemem káprázik
tőle.*

*Napokig gyönyörködnek
benne, míg a
szívem, lelkem
ünneplőbe öltöznék.*

**Orosz Beatrix, 5. osztály,
Gligorije Popov iskola, Kisorosz**

Csóke Adrián topolyai tanuló rajza

Az én szobám

Nem emlékszem, de már nagyobbacska lehettem, amikor külön szobát kaptam. Nagyon boldog voltam, itt minden csak az enyém lett.

A szobám falát rózsaszínre festettük, ez a szín vidám hangulatot sugároz. Amikor belépek a szobámba, jobbról van az ágyam, az a finom, puha ág, amiből mindig kipihenten ébredek. Az ágy oldalán a tágas szekrényben a ruháimat tartom. Az ágyam fölött könyvespolc. Ez számomra kedves, mert díszíti a szobámat, ezen tartom kedvenc könyveimet és még közéjük csempészttem egy-két Barbie babát is, mert kedvelem őket. Így talán még szebb. Balról az ablak előtt az íróasztalom, ami édesanyámé volt. Jól elférnek rajta a füzetek és a könyvek. Az asztal előtt az egyik ablakom, amin a reggeli fény szűrődik be, a másikon pedig a délutáni. Ezt a két szemecskéjét a szobámnak velencei rolóval árnyékoltam be. Így éjszaka soha nincs teljes sötétség. Láthatom a Hold fényét, nappal pedig, hogy hogyan futnak a felhők az égen. A falat állatos képek díszítik, a képeken cicák és kutyák, a kedvenc állataim. Amikor az ágyon fekszem, látom a fehér csillárt, amire világító csillagocskákat és holdacskákat ragasztottam. Innen még az ajtót is láthatom, s az ajtó üvegén lévő Disney-hercegnős képeket. Szeretem a velük készült rajzfilmeket, és a róluk szóló történetet.

Szeretem a szobámat, mert ez az én birodalmam, itt, ha akarom egyedül lehetek, ha pedig nem, akkor elhívom a barátaimat játszani.

**Lality Bettina, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Bogánccsal a cirkuszban

A nevem Zeusz. Én egy fajtiszta dobermann vagyok. Egy földbirtokos nagy házában élek, vagyis most már nem, mert elszöktem tőle. Rövid, barna a szőröm, és hegyes a fülem. Azért hagytam el a gazdámat, mert soha sem gondozott. Így találkoztam Bogánccsal egy cirkuszban. Ez a hely furcsának tűnt. Mindenhol lakókocsik, és rengeteg sátrat csodálhattam meg. A pulival először megszagláztuk egymást, aztán megszólalt:

– Te nem idevalósi vagy, ugye? Mert itt én vagyok az egyetlen kutya, és nem szeretném, ha behízelegnéd magad Dodónak, a gazdámnak. Aztán még több ételt adna neked, mint nekem.

– Nem, nem. Elbújtam a gondozómtól.

– Jól van, mindegy – vakkantotta a kiskutya.

– Menjünk játszani!

Bogáncs körbevezetett. Megismerkedtem Malvinnal, az artistával, Lojzival, a lovárnóvel, Oszkárrel, az idomárral, és Dodóval, a bohóccal. Elérkeztünk a ketrecekhez. Megtekinttem Edét, a medvét, Dzsint, a leopárdot, Bubit, a pónilovat, és Szultánt, az oroszlánt. Amikor megpillantottam az „állatok királyát”, úgy éreztem, erősebb vagyok nála.

– Na, mi a helyzet, oroszlánka? Rossz ott a ketrecben?

– Ne piszkáld, mert baj lesz! – figyelmeztetett Bogáncs.

Nem hallgattam rá, ezét történt az, hogy Szultán mérgében kitört a ketrecéből, és kergetni kezdett minket. Futottunk, ahogy csak bírtunk.

– Nem megmondtam, hogy ne kukkold? – lihegett a puli.

Elbújtunk Malvinék kocsija mögé.

– Hol vagytok, ti kis korcok? – vicsorgott Szultán.

Visszarohantunk a zárkához, de a vadállat már pár méterre volt tőlünk, amikor... csattant az ostor, és csak az oroszlán nyöszörgését hallottuk.

– Mit képzelsz magadról, te szörnyeteg? Úgy elagyabugyállak, hogy nem ismeresz magadra! Bogáncs, Zeusz, jól vagytok? – csendesedett el Oszkár.

Visszaballagtunk Dodóhoz, ő enni adott nekünk, és lefeküdtünk.

– Ma nagy kalandot éltünk át – sóhajtott Bogáncs.

– Hát nem volt semmi – válaszoltam.

– Jó éjt, Zeusz! – mondta a társam.

Elcsendesedett minden körülöttünk, a cirkuszra is ráborult az este.

**Antalovics Krisztián, 6. osztály,
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Varga Róbert szabadkai tanuló rajza

Kedves Pajtások!

Ismét eltelt egy tanév tanulással, izgalmakkal, szurkolással, sikerekkel fűszerezve. S ha ez utóbbi a bizonyítványban is nyomot hagy, a jól megérdemelt kikapcsolódás, pihenés következik. Ezt kívánom tanítóitoknak, tanáraitoknak és nektek is. Legyen szép nyaratok jó barátok és jó olvasmányok társaságában!

Tomán Mária

Ui.: A tanév végén küldött írásokat a szeptemberi számban nyugtázom majd.

Az én mobiltelefonom

Amikor megkaptam az első mobilomat, napon-tá játszottam rajta, és ezt ő nagyon szerette, mert törődtem vele.

Később számítógépet kaptam, s a mobiltelefonnal már nem nagyon foglalkoztam. Ez fájt neki, de én észre sem vettem. Ezért ő elment játszótársat keresni. Ment, mendegélt, hát találkozott egy varázslóval, akinek egy kacsalábon forgó palotája volt. A telefonom megkérte a varázslót, hogy változtassa emberré. A varázsló ezt mondta:

– Kiöregedtem már ebből, de megpróbálom!

Hát így történt. Először birka lett, azután macska, egér, végül ember. A varázsló odaszólt neki, hogy csak éjfélig tart a varázslat, de a telefon, vagyis az ember rá se figyelt, csak felült a lovára, és elment a bálba. Rá is talált leendő arájára, de mire megcsókolta volna, éjfél ütött az óra, és visszaváltott telefonná. Az ara börtönbe csukatta, de a telefon kiszökött és hazajött.

Mikor megláttam, nagyon megörültem, és nagy bulit csaptam a tiszteletére. Azóta is boldogan élünk a telefonnal, és addig játszunk együtt, míg rá nem ununk.

**Solti Kyra, 5. osztály,
Október 18. iskola, Zentagunaras**

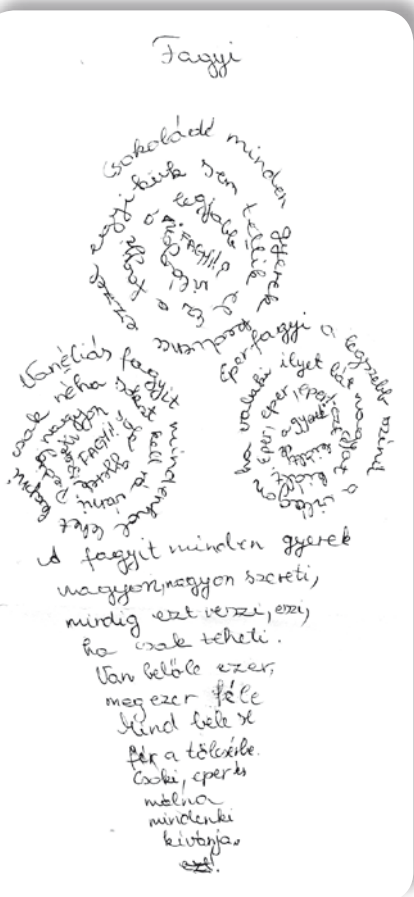
Erich Kästner: A két Lotti

Egy esős délután a nappaliban üldögéltem. Unatkoztam. Aztán anyu könyveire esett a tekintetem. Ő imád olvasni. Odamentem a könyvespolc-hoz. Elkezdtem nézegetni a könyveket, ekkor akadt a kezembe egy kis könyv, aminek a fedőlapján két kislány volt.

Kíváncsiságból elkezdtem olvasni, és annyira magával ragadott a történet, hogy alig tudtam lenni. A regény két velem egykorú kislányról szól, akiket kicsi korunkban elszakítottak egymástól. Az egyik kislány az anyukájához került, a másik az apukájához. Egy táborban találkoznak évek múlva, ahol rájönnek, hogy ők ikrek. Cselhez folyamodnak, elhatározzák, hogy szerepet cserélnek. Ezzel elkezdődnek a bonyodalmak, de a történet boldog véget ér, mert a szétszakadt család újra egymásra talál. Ez a könyv rövid, de izgalomban bővelkedik. Olyan, ami leköti az olvasó figyelmét, és odaláncolja a foteleba. Együtt izgulja végig a lányokkal a csínytevéseiket. A két fiatal kamasz minden turpisságot bevet annak érdekében, hogy újra együtt legyen a család. Lehet egy délutáni olvasmány, amit mindenkinek ajánlok. Én is enny idő alatt olvastam el.

Az unalmas esős délután egész jól elmúlt. A két Lotti elűzte az unalmat és izgalmassá tette a napom.

**Gondis Ágota, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Juhász Tünde csantavéri tanuló munkája

Érdekes álomom volt

Álalom a következőképpen történt...

Tünde és én szerepeltünk benne. Tündét pucsnak hívták, engemet meg zokninak. Nagyon szerettük a virágokat, és szeretünk énekelni. Nagyon sok virágunk volt. Az erdőben laktunk egy kis házikóban, amit kislyuknak hívtak, mert nagyon pici volt. Egész életünkben lekváros kenyeret ettünk. Egyszer elhatároztuk, hogy eladjuk a virágainkat, hogy teljen még több finomságra.

A faluban sokan azt mondták, hogy vigyázzunk magunkra, mert egy gyilkos garázdálkodik a környéken, de mint később kiderült, csupán egy lopóról volt szó. A falu neve Kis Betyár volt.

A falu melletti mezőn találtunk két kis aranyos kutyust, és hazavittük őket. Az egyiket Egérnek, a másikat Bogárnak neveztük el. Egérnek hosszú fülei és rövid farka volt, Bogárnak pedig hosszú szakállja, a lábán pedig aranyos kis zoknik voltak. Bogár az enyém lett, Egér pedig Tündéé.

Szerencsére épségben értünk vissza a faluba kutyáinkkal együtt. A közelben volt egy kocsmá, ahol a tulajdonos énekeseket keresett. Odamentünk, és azt mondtuk, hogy majd mi énekelünk, cserébe pedig adjon enni nekünk és a kutyáinknak. Megegyeztünk. Virágainkat sikerült eladnunk ötven aranyért, amiből csak lekváros kenyérré futotta.

Egy nap eljött hozzánk egy királyné, aki ugyan nagyon gazdag volt, de rettenetesen csúnya, annyira, hogy még tükörbe sem mert nézni. Hosszú és nagy orra volt, nagyon csúnyák voltak a fogai is, de volt sok-sok pénze. Megtudta, hogy mi szépen énekelünk, és megkért bennünket, hogy énekeljünk neki valamit. Énekelünk a rút királynénak, akinek csak a neve volt szép, Jácintnak hívták. Azt mondta, hogy közeleg a halála, és szeretné, ha a vagyonát ránk hagyhatná, mert mi megérdemeljük. Neki nincs utódja, akire hagyhatná, és ránk gondolt.

Ezzel megváltozott az életünk, egyszerre gazdagok lettünk. A pénzünkből adtunk Kis Betyár lakóinak is, segítettünk sok rászoruló, sok beteg gyereknek, és akin csak tudtunk.

Kár, hogy csak álom volt.

**Pozsár Ivana, 6. osztály,
Móra Károly iskola, Szaján**

Tudósítás Eger várából

A törökök hajnalban ismét elkezdték ostromolni a várat. Mi a bosszú izgalmától nagyon türelmetlenek vagyunk. Mindenki felkészülten várja az ellenséget. Végre a törökök ordítva özönlének fel a létrákon. Gergely eszességének köszönhetően ezen az ostromon új fegyverek feltáráásával büszkélkedhetünk.

Nyüzsőg a török had, kezükben lándzsával, kopjával felfelé a létrán. Dobó tűzparancsára fejükre tüzet pökdösve, gurulnak le a fekete hordok. A törökök hanyatt-homlok menekülnek, de már nem kerülhetik el a robbanást. Kb. négyszáz halott török és kétszázötven a sebesültek száma.

**Bicskei Dániel, 7. osztály,
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

Hogyan lettem Mátyás király lovagja

Történt egyszer, hogy Mátyás király a Bakonyban vadászott.

Éppen annak a malomnak a közelében járt, ahol én, Kinizsi Pál dolgoztam. Erősen megszomjazott, és beszólt a barátoknak. Azok hozták is a bort az aranykorsóban, de Mátyás így szólt:

– Ilyen melegben nem iszom bort!

Meghallottam ezt a malomajtóból, és vittem a korszó hideg vizet. Így szólt az egyik barát:

– Ejnye, a tálca!

Felkaptam a malomkövet és azon nyújtottam át az italt. Megtetszettem a királynak, és azonnal nekem adta Nagyvázsont, és bevett a seregébe.

Ettől a naptól hűségesen szolgáltam őt.

**Pap Imre, 4. osztály,
Kókai Imre iskola, Temerin**

Viszonyatlan szerelem

*A szünetben nehéz dolgom akad,
a ruhám a székbe akad.
Nem is a ruha a lényeg,
hanem az, akitől félek.*

*Félek tőle, nem tagadom,
csak azért, mert őt akarom.
Hiába tudom, hogy nem szeret,
vele lenni érdemes.*

*Szemében látom magamat,
gyorsan elfordítom arcomat,
Nem érti, hogy miért teszem,
gondolataimban elveszem.*

*Neki ez csak egy pillanat,
de nekem, mint hangos vonat,
ami nagyban zakatol,
és a szívemen áthatol.*

*Miért van ez, nem tudom,
de gondolataimat titkolom.
Talán a szívem feledi,
és szépen, lassan elengedi.*

**Mészáros Réka, 5. osztály,
Emlékiskola, Zenta**

Emlékezetes színházi élményem

Néhány évvel ezelőtt láttam Vörösmarty Csongor és Tünde című mesedramáját.

Nagyon tetszett, de akkor még igazán nem is értettem. A családommal néztük a topolyai színházban. Először a színpadon lévő díszítés nyerte el a tetszésemet, majd a színészek jelmeze és sminkje tetszett meg, mai teljesen kifejezte a jellemüket. A két főszereplő fáradhatatlanul kereste a szerelmet, a boldogságot és az élet értelmét. Az előadás öt felvonásból állt. Két helyszíne volt, Tündérország és a valóság. Az éjjeltől éjjelig tartó időben monológok és párbeszéd váltakoztak. Így ismertük meg a szereplőket. A zene és a fényeffektusok is találóak voltak. A végén hatalmas taps hangzott fel. Minden színész mosolyogva, boldogan jött ki újra a színpadra, mert fő céljuk: tetszeni a nézőknek. Együtt hajolt meg az egész csapat.

Szeretem a színházat, a színészkedést. Minden mű megtekintése maradandó élmény számomra. Tudom, néha nehéz, de csodás dolog azzá válni, annak a bőrre bújni, annak tetteit cselekedni, akinek jellemét el kell játszaniunk.

**Drobina Norbert, 7. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya**

JANCSI ÖLTÖZETE

A ZUHÁSI BŐJTÁR:
kalap, sába, bőgetye,
csizma, pasztoóbat

JÁNOS VITÉZ:
paripa, kard, szablya
vörös nadrág, sarkantyús csizma
mente (rövid, díszes kalap, vállt-
vetre) prémes, bélelt
dalmány (testhez álló, díszes
huszárkabát) csipőig

Kitli Sándor adai tanuló munkája

Sziveri Dani szabadkai tanuló rajza

Nemzeti évfordulóink:

Erkel Ferenc

(Gyula, 1810. november 7. – Budapest, 1893. június 15.)

Erkel Ferenc a 19. században szinte mindvégig jelen volt sokoldalú, sok műfajú alkotóként, a 20. században az alkotásaival és teremtő példájával. Kodály Zoltán, akihez alakját oly sok szál fűzte, joggal mondhatta róla születésének százötvenedik évfordulóján, hogy Erkel „nem kell exhumálni”, hogy „máig él”, mert akadt olyan műve, amely nélkül nem teljes a Pesti Opera műsora. Hunyadi 1844 óta, Bánkot 1861 óta játsszák állandóan. Ha nem volt jó tenorista, átírták a Bánk főszerepét baritonra, csakhogy játszani lehessen. Úgy is hatott, talán még jobban. Most felnövekedő új közönségünk érdeklődése még tovább, beláthatatlan időre meghosszabbíthatja e művek életét.

Erkel Ferenc 200 évvel ezelőtt született Gyulán, e többnyelvű alföldi mezővárosban. A család gyökerei a 16. századi Németalföldre követhetők; 1540 táján Pozsonyban és környékén telepedtek le. Kézműves, borász, tanító, muzsikusként akadt közöttük. A zeneszerző nagypapját, idősebb Erkel Józsefet, a pozsonyi palotával és gyulai kastéllyal rendelkező gazdag földbirtokos, Wenckheim Ferenc gróf hívta Gyulára. Idősebb Erkel a kastélyban lakott gondnokként, ahol a gróf engedélyével nyilvános zeneiskolát is működtetett. Fia, ifjabb Erkel József, Németgyula tanítója és Magyargyula belvárosi templomának karnagyja, utóbb a Wenckheim-uradalom számtartója lett. Tíz gyermeke közül Ferenc volt a másodszületett és a legidősebb fiú. Középiszkolai és zenei tanulmányait a pozsonyi bencéseknel, illetve Heinrich Klein ottani zeneszerzőnél végezte. Klein professzor személyes kapcsolatban állt Beethovennel; egyik művében, elbűjtatva, felidézte a francia forradalom egyik indulóját, a Marseillaise-t is. Beethoven zenéjét és Beethoven szabadságvágyát tehát szinte a közvetlen forrásnál ismerte meg az ifjú Erkel, aki Pozsony után, grófi zenemesterként, Kolozsvárra került; a klasszikus bécsi zeneművészet remekei után itt az 1820 táján kibontakozó magyar történelmi opera úttörő alkotásaival találkozott.

1835 tavaszától élt Pest-Budán, hányatott sorsú magyarszínházalkalmazottként. 1836-ban a német nyelven játszó, korszerű technikai berendezéssel és korszerű repertoárral rendelkező Városi Színház szerződött másodkarnagyának. Amikor azonban 1837 augusztusában, nagy küzdelmek után megnyílt a Pesti Magyar Színház, tagjai között már az első naptól kezdve ott volt Erkel Ferenc. Kezdetben mint ügyelő, 1838 januárjától azonban mint a színház első karmestere. Ez utóbbi minőségében már közvetlen hatással lehetett a város zenei fejlődésére. Első nagy tette a színház operaegyüttesének megerősítése és modernizálása volt. Növelte a zenekar és a kórus létszámát, műsorában lépést tartott a korabeli nemzetközi operaművészet fejlődésével. Donizetti, Bellini, Rossini több műve az ő betanításában és vezényletével érte meg első magyar nyelvű előadását – de Beethoven Fideliója, Weber Bűvös vadásza is. Ő maga 1840-ben jelentkezett először operaszerzőként, Batori Mária című két felvonásos művével; e mű bemutatójának napjától hívják a teátrumot Nemzeti Színháznak. Már ezzel felhívta magára a közönség figyelmét, egy úton járva a

történelmi múltja iránt a művészet és tudomány minden műfajában erőteljesen érdeklődő közvéleménnyel. Szenvedélyes történelmi környezetben, virtuóz áriák és együttesek, az olasz mintát egyéni módon színező magyar zenei jelenetek: csírájában fellelhető már itt későbbi remekműveinek minden titka. Magyarország, a török hódoltság és pusztítás, a kuruc háború és a labanc megtorlás miatt, három évszázadra elmaradt a muzsika nemzetközi fejlődésében. Erkel zseniális felfedezése volt, hogy kora közönségét nem a legfejlettebb európai technika mesterfogásai csábítják egy-egy történelmi operatéma megismerésére, épp ellenkezőleg: önnön történelmi érdeklődése hozhatja közel az opera műfajához. E felismerés jegyében születtek legtökéletesebb remekei: a Hunyadi László (1844) és a Bánk bán (1861). De ezen az úton haladt többi operájával is (Sarolta, 1862; Dózsa György, 1867; Brankovics György, 1874; Névtelen hősök, 1880; István király, 1885). Stílusban egyre távolabb jutott fiatalkori műveitől: tanult Verditől (a hazai Verdi-kultusz története elválaszthatatlan Erkel nevével), a színmagyar népies operát kultiváló Mosonyitól, az

A Himnusz eredeti kottája

A pesti Operaház

1870 táján népszerűvé vált orientalizmustól (Saint-Saëns, Goldmark), kései műveiben Wagnertól is (bár itt nem hagyható figyelmen kívül négy muzsikusi fiának, Gyulának, Eleknek, Lászlónak és Sándornak zeneszerzői asszisztenciája és stílusmódosító hatása sem).

Erkel, a zeneszerző, nem csak az opera műfaját gazdagította. Kodály hívta fel rá a figyelmet, hogy „már Erkel Ferenc elindult azon az úton, amelyen a zenét a nép felé, a népet a zene felé közelíteni lehet. Egész sor népszínmű zenéjét írta meg, népdalok felhasználásával.” Majd hozzátette: „Kár, hogy nem ment tovább. Talán túlságosan nagyra látta a távolságot a népdal és az opera között, hogysem áthidalására döntő

kísérletet tett volna.” Ez az „áthidalás” a 20. század magyar zeneszerzőire maradt, de tény, hogy Erkel népszínmű-zenéi sokban hozzájárultak Pest-Buda és Budapest magyárosodásához.

Kiváló, virtuóz képességű zongoraművész volt. Ő mutatta be Magyarországon Chopin f-moll zongoraversenyét, Beethoven Esz-dúr koncertjét (a zongora mellől vezényelve). Nyolcvanadik születésnapján Mozart d-moll zongoraversenyének tökéletes előadásával ejtette ámulatba a filharmonikus közönséget. Olyan kitűnő zongorista volt, hogy 1875-ben, a Zeneakadémia alapításakor Liszt Ferenc mellett ő lehetett az intézet másik zongoratanára.

1853-ban ő alapította a Filharmóniai Társaságot, melynek élén ötvennél több koncertet adott, polgárjogot szerezve a fővárosban a rendszeres zenekari koncert műfajának. Műsorrendjét a mindenkinél jobban tisztelt Beethoven műveire alapozta, de ő volt a kezdeményezője hazai kortársai – Liszt, Mosonyi, Volkmann – kultuszának is. Ő vezényelte 1865-ben Beethoven IX. szimfóniájának első magyarországi előadását.

A zenén kívül a hazai sakkélet fejlesztésének jeles képviselője. Elnöke volt a Pesti

Sakk Körnek; játszmái iránt a nemzeti szak-sajtó is érdeklődött.

A Hunyadi László és a legnépszerűbb népszínművek évében, 1844-ben komponálta a magyar Himnusz zenéjét. E műve pályázatra készült, és elnyerte annak első díját – néphimnusszá azonban, a szó igazi értelmében, maga a nép tette. Az 1903-as törvény már csak a nép korábbi döntését erősítette meg. Ezen 1949-ben változtatni akart az államvezetés. Kodály volt megint az, aki ismerve a nép ragaszkodását jelképeihez, biztosította a mű életének folyamatosságát. Történelmi szimbólumként idézte a Himnusz Liszt Ferenc, Dohnányi Ernő és Lajtha László egy-egy műve. Az elmúlt években, egy évszázaddal a zeneszerző halála után, megkezdődött Erkel műveinek kritikai kiadása. Kottáinak megjelenése minden bizonnyal új fejezetet nyit e kompozíciók recepció-történetében. Mert meg-
lepetés, felfedeznivaló a harmadik évezred muzikusainak és zenekarainak is maradt e páratlanul gazdag életműben.

Szirányi János

Bartók Béla Emlékház

(A Nemzeti évfordulóink 2010 c. kötetből)

Az Erkel-szobor Szegeden

Homokváron egy ideje megcsappant a gyermekáldás. Annyira, hogy eleinte csak tagozatokat, később már egész iskolákat kellett összevonni. Holmi „foltozgatásokra” is sor került. Egyik-másik iskola például „kölcson adott” egy másik helybéli iskolának néhány tanulót, hogy meglegyen a törvénnyel előírt létszám, s ne szűnjön meg még egy iskola. Így került egy szép napon a Sárvég utcai iskolából a Platánsoriba Lakatos Pancsa és Mester Palkó is. Mielőtt útnak indultak volna a belvárosba, Mária néni, a tanítónőjük azt tanácsolta nekik, hogy háromszor kerüljék meg az öreg katedrát, és közben mindannyiszor mondják hangosan: „Kalamóna, tarts velünk!”

– Hülyeség! – mondta Palkó.

– Meglehet – bólintott rá Mária néni. – Tudjátok, ez az asztal olyan régi, hogy még a nagyapám nagyapjának a tanítóját is kiszolgált, és az a hír járja róla, hogy benne lakik a Hely Szelleme, aki nem más, mint maga a Nagy Kalamóna. Látjátok, most lepöccintek róla egy-egy szálkányi fadarabot. Tegyétek el jól, ez lesz az itthonról vitt útravalótok. Ha bajba kerülnétek, csak dörzsöljétek meg, és sutogjátok el magatokban a varázsigét: „Kalamóna, segíts!”

Az elkövetkező napokban Pancsa és Palkó valósággal itta a látnivalókat az új iskolában. A tágas, világos tantermek, a nyílegyenes, hosszú folyosók, a (szak)tantermek és a tornaterem maga volt a csoda. Ám ezt a sok csodát nem is volt olyan könnyű birtokba venni. Az első „próbatétel” a fürdőszobában várta őket kicsöngetéskor.

Kezet szerettek volna mosni, de a furcsa csapból, amelynek fogantyúja, „karja” sem volt, sehogy sem akart megindulni a víz. Pancsa egyre tanácstalanabban csavargatta, nyomkodta, húzgálta. Palkó feldühödött, és ököllel rávágott a tetejére. No, erre vastag su-

gárban csakugyan ömleni kezdett a víz. Már mindketten megmosták a kezüket, s a markukból jóízűen ittak is, ám utána a csapot sehogy sem tudták elzárni. Homlokuk kigyöngyözött a rémületől. A közben betoppanó „öslakosok” kőrcsallal figyelték a kínlásukat. Palkót elfogta a pulykaméreg, ismét rácsapott a csapra. A víz erre megtálsodott, s már valóságos zuhatagként kezdett a mosdókagylóba záporozni.

– Juci néni, jöjjön már gyorsan, nézze, ezek a jöttment sárvégiek mindjárt szétverik a mosdónkat! – árulkodtak a báméskodók a váratlanul betoppanó takarítónőnek.

Pancsa megsimította a zsebében lapuló varázsforgácsot. „Kalamóna, most segíts!” – suttozta magában.

– Hagyni kell, gyerekeim, magától eláll. Ez ilyen cifra, újmódi fajta – mondta a takarítónő, majd felemelte az ujját. – Indításkor pedig csak meg kell nyomni a tetejét. Így a közepén.

– Tudom! – mondta Palkó.

A tanteremben természetesen leghátra ültették őket, mert senki sem akart melléjük ülni.

– Valahogy olyan pállott szaguk van, ti nem érzitek? – fintorgott már első nap Zsannet.

Palkó meghallotta. – Az azért van, mert mi odahaza fenyőfával tüzelünk. Aj, de jó szaga van annak! Mintha mindennap karácsony lenne. Na meg szárízikkal. Mikor mi adódik.

– Mindennap karácsony... Mondd: nektek otthon kandallótok van? – Zsannet először pillantott rá érdeklődve.

– Lehet, hogy nálatok úgy hívják. Nálunk inkább kemencének becézik. Hogy annak mekkora szája van! Ha akarja, édesanyám egyszerre meg tud benne sütni több tepsi tökös görhét, túrós meg almás rétest.

– Micsoda piknikeket lehet ott szervezni! – ábrándozott el Klaudia.

Aztán csak beléjük kötöttek. Először a nevük miatt.

– Milyen parasztos név az, hogy – Palkó? – fintorgott Diana. – Ilyen csak a népmesében van. Emlékeztek? Kolontos Palkó! – és felnevetett.

A többiek vele nevettek, és rálicitáltak: – Meg az, hogy: Pancsa. Ancsa, Pancsa, Marcsa... Harcsa! – zúgott, hömpölygött végig az osztályon a röhögés.

– Mennyivel más ugye az olyasmi, mint tesztem azt: Loretta, Zsannet, Bernadett, Diana, Cintia, Alen, Dominik, Vanessza...

– ... meg Klaudia, Trisztán, Alex, Szabaszián, Izolda... Beatrix! Mátyás király feleségét is úgy hívták. Egy királynét! – és megvetően végigmérték a két „jöttmentet”.

Pancsa arca kigyúlt. – Volt egy íróbácsi... Valami Móra. Ő még a könyvébe is betette azt, hogy megyen Panka a búzamezőre. A tanító néni olvasta föl, igen.

Az osztálytársak meghökkentek. Hát ha már egy író is... Cintia találta fel magát legelőször.

– Akkor is. Az Panka volt, nem Pancsa... És mi van a fejeden?

– Hogyhogy a fejemen?

– A hajad közt az a sok fehér. Mutasd!

Megrohanták Pancsát, turkálni kezdtek a szép fekete, dús hajában. Sikoltozva menekült. Körbe-körbe üldözték, a padok között cikáztak.

– Tetves! Te tetves! – kiabálták. – Majd szólok a mamámnak, ültessenek messzebbre tőlem. – Biztos sörke. Hallottam, az olyan

fehér. Ez képes, és mindenkit összetetvez. Lehet, hogy rühes is. Nézzük csak meg a...

A tanítónő vetett véget Pancsa gyötrésének. Kicsit utálkozva, de megvizsgálta a kislány fejbőrét. – Nem tetű és nem sörke – jelentette ki végül. Csak korpás a haja. Mondd meg anyádnak, szerezzon be korpásodás elleni hajsamponot.

– Sampont? Az sok pénzbe kerül. Mi otthon háziszappannal mosunk a hajunkat.

– Há-zi-szap-pan-nal?! – szörnyedtek el az osztálytársak.

– Az én apukám vegyész – hengegett Loretta. Tőle hallottam, hogy... hogy a háziszappanban van valami ká...ká... szóval olyan lúgféle, ja és hogy döglött disznókból kotyvasztják, és én egyszer megszagoltam, amikor... jaj, hát az olyan büdös volt, de olyan büdös, hogy...

A társaság jobbra-balra dőlt a kacagástól. A fiúk körülfogták Pancsát, hogy majd megszagolják, csakugyan disznószagú-e. Elvira tanítónő egyre a jegyzetei között matatott. Pancsa visított, és dulakodás közben körmével végigszántott a legközelebb álló Trisztán tejfehér arcán, amelyből kibuggyant a vér. Odakapott, s amikor ujjbegyén megpillantotta a piros cseppeket, a hosszúra nyúlt fiú – elájult. Egyszerre morajlott fel mindenki és fenyegetően kapott a kislány felé. Palkó fölugrott a pad tetejére és feje fölött meglóbálta a táskáját. – Ha nem hagyjátok békén, én... én istenuccse szétcsapok köztetek!

Elvira tanítónő lecsapta a naplót. – Mi úgy öleltünk benneteket a keblünkre, mint a saját édes testvéreinket. Ugye? – Szigorúan körülnézett. Lesunyit fejjel mindenki bólogatott. – Ti meg így háláljátok meg a jóságunkat? Ma nagyon, de nagyon elszomorítottatok. Sajnálom, de ezt nem úszhatjátok meg rová nélkül! – süvítette.

*

Közben telt, múlt az idő. Pancsa esténként sokat sírdogált, és úgy szorította markában a varázsfácskát, hogy az – kettétörött. A kislányban szinte megállt az ütő. „Lehet, hogy ettől... megkétszereződik az ereje” vigasztalta magát.

Hogy volt, mint volt, ki tudja? Tény, hogy Palkó, akit pedig elégszer „vallattak” az osztálytársai, hogy van-e saját komputere, DVD-lejátszója, mekkorák a hangfalai, milyen márkájú a kamerája, a korcsolyája, a sífelszerelése stb., s ő mindannyiszor csak a vállát vonogatta, és a fejét rázta, váratlanul – „sztár” lett! Addig járt be – egyre gyakrabban – az iskola komputerein gyakorolni, míg valószínű mestere nem lett a „szerszámának”. Olyan animációs rajzokat, fényképeket, miegyebeket sikerített a gépen, hogy a szakkörvezető tanárok nem győztek álmélkodni. El is küldték őket különböző versenyekre, pályázatokra – még Japánba is – és Palkó művei egyre több sikert: díszoklevelet és díjat szereztek az iskolájának. Nem is csúfolta már senki Kolontos Palkónak, hanem átölelték a vállát, szeretettel meglapogatták a hátát, úgy dicsekedtek az egyre-másra interjúkat kérő újságíróknak, tévéoperatőröknek: „Ő a mi Palkó, a mi büszkeségünk!” Hát még amikor az első pénzjutalmat is a kezébe nyomták! Azt már hazavitte és az édesapja nagy, munkától megnyomorodott lapátenyerébe tette. „Tessék, édesapám. Az első keresményem. A munkámmal kerestem, amelyről azt hittem – játék. Mert hogy olyan erősen szeretem.”

Pancsáról közben kiderült, hogy nemcsak kivételesen jó a hallása, de gyönyörű a hangja is. Irén néni, a zenetanárnő szerzett neki egy furulyát, s ő azon mindent – hallás után – eljátszott. Még az Örömódát is, amellyel az énekkar éppen fellépésre készült. A tanárnőnek leesett az álla. – Te kis zseni! – mondta, és megpuszította. Azon-

túl különórákat adott neki, a zeneiskolába is beíratta, s amikor be lehetett nevezni a **Csillag születik** elnevezésű versenyre – ő bizony Pancsát is benevezte.

– Ugyan! Majd éppen ő nyer. Azzal az incifinci kis kopott furulyájával, ami nem is valódi Hohner! – mondta fitymálva Zsanett. – A mi zongoránk Steinway.

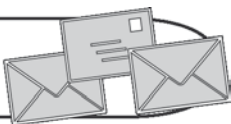
Aztán, sok gyakorlás, álmatlanul töltött „éj, s nap után” végre eljött a fellépések ideje. Sok értékes, szép szám hangzott el, sokan arattak, megérdemelten, sikert. Hanem amikor Pancsa lépett a dobogóra, és nemcsak a „nem is valódi Hohner” furulyáján játszotta el Beethoven Örömódáját, hanem kristálytisza, szárnyaló szopránján el is énekelte, a közönség felállt, úgy ünnepelte. Újránia kellett, s amikor másodszor fogott bele, az, aki tudta, vele énekelte:

*„Lángolj fel lelkünkben, szép égi szikra, szent öröm!
Térj be hozzánk, drága vendég, tündökölj ránk,
fényözőn!
Egyesítsed szellemeddel, mit zord erkölcs szétszakít!
Testvér lésszen minden ember, merre lengnek
szárnyaid.”*

Az első díjat Pancsa meghatottságában Irén néninek adta át, aki azonban, a szokáshoz híven, Elvira osztálytanítónőhöz továbbította. A díjjal együtt járó pénzjutalomból viszont Pancsáék olyan kicsi, de takaros házacskát vásárolhattak a városszéli Sárvégen, hogy ha mások nem is, de ők maguk még nagyon sokáig a csodájára jártak. Sokévi küszködés, keserves albérletben lakás után végre a magukéban élhettek.

Hogy mindehhez a sok földi jóhoz volt-e a Nagy Kalamónának valami köze, nem derült ki. A kedves Mária néniüktől egykor kapott, s azóta már egyre kisebb darabokra törött, morzsálódott faforgácsot azonban Palkó és Pancsa nyilván még mindig nagy becsben tartja, s nyilván megőrzi, míg csak meg nem hal.

MIZUJS?

A díjazottak: Attila, Tóth Johanna, Diána és Tihamér

Április 27-én tancsink megtartotta a negyedik osztály utolsó szülői értekezletét, melynek vendége iskolánk pedagógusa, Pap Dragica

volt. Arról tartott tájékoztatót, hogy mi vár ránk és szüleinkre az ötödik osztályban. – **Imamóvić Inesz és Pap Iván**

A díjjal

Zentán 2. díjas lettem a Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny képzőművészeti pályázatán. A Félig nyüzött bakkecske című népmesét illusztráltam. A szombati díjkiosztóra nem sikerült eljutnom, de a díjamat már megkaptam. Nagyon tetszik az oklevél, melyre a saját rajzomat nyomtatták, és a könyvek. – **Besnyi Botond**

A budapesti székhelyű Batthyány Ilona Általános Iskola által meghirdetett Add a kezed témájú képzőművészeti pályázatunk osztályunk igen sikeresen szerepelt. Három oklevél és egy különdíj került hozzánk. Golić Attila, Gyórfi Tihamér és jómagam oklevelet, valamint palettát és ecseteket kaptunk, míg Darazsac Diána különdíjban részesült. Ő az oklevél mellé könyvet, irattartót és labdát kapott. – **Tóth Johanna**

A gyakorló tanító nénivel a legutóbbi rajzórán maszkot készítettünk. A laptopján először megmutatott pár törzsi maszkot, majd munkához láttunk. Kartonpapírt, fonalat, kócot, raffiát, ruhaanyagot, kupakokat, temperát használtunk. Sok ijesztő, rémes és mosolygós árarc született. A tancsink le is fényképezte valamennyit. Nekünk nagyon tetszett az óra. – **Vukov Johanna, Bencun Mia és Pivártsik Nikol**

Anyanyelvi verseny

Nemesmiliticsen tartották meg a helyi általános iskolában a nyugat-bácskai körzet anyanyelvi versenyét, amelyen szilágyi, bácskerteszi, doroszlói, kúlai, gombosi, nemesmiliticsi, telecskai, bezdáni és zombori magyar anyanyelvű diákok vettek részt (Zombor, Apatin, Kúla és Hódáság körzetéből). Az ötödikesek 7-en, a hatodikosok 7-en, a hetedikesek 6-an, a nyolcadikosok pedig 8-an versenyeztek egymással. A diákoknak 20 feladatból álló tesztet kellett kitölteniük. A doroszlói Petőfi Sándor Általános Iskolát a következő gyerekek képviselték: Diósi Vivien, 6. osztály; Gellér Éva, 6. osztály; Brindza Beatrix, 7. osztály, és Hegedűs Tímea, 8. osztály. Minden korcsoportból 3-3 tanuló jutott tovább a köztársasági versenyre, amelyet májusban tartanak Szabadkán. Az eredmény a következőképpen alakult.

5. osztályosok:

- I. hely: Major József, Bezdán
- II. hely: Toldi Valentina, Szilágyi
- III. hely: Greccs Adrianna, Nemesmilitics.

6. osztályosok:

- I. hely: Antalovics Krisztián, Szilágyi
- II. hely: Mészáros Mónika, Zombor
- III. hely: Diósi Vivien, Doroszló.

7. osztályosok:

- I. hely: Molnár Valentin, Zombor
- II. hely: Péty Bertalan, Gombos
- III. hely: Magyarics Krisztina, Kúla.

8. osztályosok:

- I. hely: Hegedűs Tímea, Doroszló
- II. hely: Borsos Dóra, Telecska
- III. hely: Tompa Melitta, Szilágyi.

B. I.

A budapesti Haypál Alapítvány és a Budai Református Egyházközség Amásodsor hírdette meg a a Kárpát-medencei bibliai témájú gyermekrajz pályázatát. Az ideai felhívásra 1200 munka érkezett. A zsűri több kategóriában több egyenrangú díjat osztott ki. Szerbiából két szabadkai tanuló volt a legeredményesebb: Torma Teréz (4. osztály, Đuro Salaj iskola) és Rác Gyöngyi (7. osztály, EmArt műhely). A zsűri magas szintű pedagógiai munkájáért díjazásban részesítette a két díjazott tanuló felkészítőit is: Soós Hedviget és Grubanov Martinek Emiliát

A képen Gyöngyi látható a díjazott linómetszetével.

Tavaszi gondolatok a kanálisparton

Dániel és én kimentünk a kanális partjára, leültünk és néztük a vizet.

– Nézd, milyen piszkos a víz! – mondtam Dánielnek.

– Igen, mert a kikindai gyarak mérget engednek a folyókba. Az emberek is szennyezik a vizet, mert beledobálják vízbe a szemetet. Vagy a határba kiöntik, és a szél beleviszi a vízbe.

– Nézd, ott egy traktor, permetezőzt visz.

– Most van az ideje a búza permetezésének. A permetlé, amit kipermetez a földre, az is mind beleszivárog a talajvízbe. Később az ivóvízbe jut, és az emberek megisszák – elmélkedett a barátom.

Mivel pecabotot nem vittünk, elindultunk haza. A fák már zöldek voltak a kanálisparton. Néhol fűzfákat láttunk, már selymes volt a barkája.

Détári Dániel és Mészáros Valentin, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

A Zlatiboron voltunk

2010. május 1-jétől 8-ig iskolánk második és negyedik osztályosai a Zlatiboron voltak a természetiskolában.

Mivel anyukám a negyedikesek osztálytanítója, én is mehettem velük. Sok érdekes kalandban volt részünk: napközben hosszú séták és sport volt a program, esténként pedig részt vehettünk maszkabálon, frizuraversenyen, kvízzjátékokon és pizsama-

partin. A sok aktivitás mellett jutott még időnk a barátkozásra és ismerkedésre is, mivel a nyaralóban még két iskola tanulója is ott voltak.

Nagyon gyorsan elmúlt a hét. Nem csak mi voltunk szomorúak, amikor indulni kellett haza. Az idő is sírásra fakadt és esővel kísért ki bennünket.

Berta Márta, 5. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Versenyek

Nagy örömmre ötödik osztályban már négy versenyen vettem részt.

Az első kettő magyar nyelvből volt, a másik kettő pedig matekból. Először matek iskolaversenyen voltam még egy osztálytársammal, akit Talpai Szidarellának hívnak. Nem jutottunk tovább. Megbeszéltük, hogy nem búslakodunk, hanem majd jövőre jobban felkészülünk rá. Aztán készülődtem a magyarversenyre. A községről továbbjutottam a körzetire. Onnan sajnos nem sikerült továbbjutnom, de még van időm, hiszen ötödikes vagyok. Utána jött a második matematikaverseny, aminek a neve Kenguru volt. Mind logikai feladatokat kaptunk. Elég nehézek voltak. A teszteket még nem javították ki. Nehéz kívánni, hogy megtudjam az eredményt, mivel beledtam minden tudásomat. Még emléket is kaptunk. Ami egy szép kulcstartó és golyóstoll volt.

Remélem, hogy a jövőben még több versenyre eljutok, és így a tudásom is bővülni fog.

Berta Márta, 5. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Együtt Hugh Grant és Sarah Jessica Parker

„Nagyon korlátozott azoknak a karaktereknek a száma, amelyeket hitelesen életre tudok kelteni, ezért aztán ritkán forgatok, de ez egyáltalán nem baj” – magyarázta Hugh Grant (48) a Hova lettek Morganék? című új romantikus vígjáték londoni premierjén.

„Ez a film például annak köszönhető, hogy Marc Lawrence, akivel korábban a Két hét múlva örökké és a Zene és szöveg című romantikus komédiákat csináltam, engem szemelt ki a főszerepre, és a forgatókönyv valóban elnyerte a tetszésemet.”

A sztori tényleg rendhagyó. Egy felső középosztálybeli New York-i házaspár véletlenül szemtanúja lesz egy gyilkosságnak, és mivel a bérnyilkos vadászik rájuk, az FBI a tanúvédelmi programmal menti meg az életüket. Egy vidéki házban találják magukat, ahol csend van és nyugalom, feltéve, ha épp nem jön arra egy medve. A profi gyilkos természetesen kideríti, hogy hol vannak, és odautazik.

„Még sosem játszottam valódi készülő, házastárs feleséget” – vélte Sarah Jessica Parker (44), aki 13 évvel a Halálos terápia című kórházkrimi után ismét Hugh Granttal forgatott. „Tetszett, hogy ez a sztori nem egy kapcsolat kezdetéről, hanem egy tízéves, tönkrement házasság furcsa próbatételéről szól.”

Milyen medve? (Hugh Grant)

A 29 éves amerikai R&B sztár Swizz Beatz producerrel él együtt, és a hírek szerint magánceremónia keretében még az idén össze is házasodnak. Beatz többek között Beyoncé és Jay-Z számára írt

Ben Kingsley: 16 évet fiatalodtam Perzsia hercegéhez

A Perzsia hercege: Az idő homokja című szupermozi londoni premierjén beszélt az újságíró a legendás és roppant kedélyes brit filmsztárral, Ben Kingsleyvel (66).

Visszafordítaná az időt, ha tehetné? Visszamenne, hogy valamin változtasson?

Kingsley: Igen, két héttel korábban, és ráördítanék magamra, hogy „Tedd le azt a fogót, és hívj egy vízvezeték-szerelőt!” Ez az ezermester akcióm ugyanis 250 fontba (kb. 75 ezer Ft) került, és egy hétig nem volt otthon vizünk.

Miért mondott igent a videojáték alapján készült Perzsia hercege főgonoszának szerepére?

Kingsley: Mert shakespeare-i negatív hősökre emlékeztetett, azaz tudtam, mit forgat a fejében, és a producer, Jerry Bruckheimer biztosított, hogy ez egy olyan effektparádés akciófilm lesz, amelyet a karakterek visznek a hátukon. Persze az is imponált, hogy Nizam szerepében kardozhattam, lovagolhattam, és legalább 16 évet fiatalodtam, mert ő nem lehetett több, mint ötven.

A Ház a ködben című filmben is perzsa, azaz iráni volt. A Gandhiban indiai, a Schindler listájában pedig zsidó, a számtalan angol karakterról nem is beszélve. Nemzetközinek tartja magát?

Kingsley: Angolnak tartom magam, ami a nemzetköziséggel egyenlő, hiszen nem is olyan régen a világ háromnegyedében a mi zászlónk lobogott, és ebben az olvasztótégelyben minden keveredett, többek között jómagam. Apám indiai származású, édesanyámban zsidó, ereiben német és orosz vér is folyt, tehát angol vagyok, a feleségem pedig brazil.

Sz. Z. J.

Lovasok: Toby Kebbell (balra) mellett Ben Kingsley, aki a főgonosz Nizam szerepében látható

Első gyermekét várja Alicia Keys Grammy-díjas énekesnő

sikerdarabokat. A férfi már volt házas, abból a kapcsolatból két fia született. Alicia Keys egyike a labdarúgó-világ bajnokság nyitányán, június 10-én fellépő előadóknak.

Minden iskolás már májusban tükön ülve számlálja vissza a heteket, napokat, órákat, perceket, másodperceket, századmásodperceket... míg végre el nem jön a várva várt nyári szünet, sok kalanddal, nevetéssel, játékkal, pihenéssel.

Egy felejthetetlen élmény lehet mindenki számára az idén nyáron is megrendezésre kerülő Sziget fesztivál, mely immár 18. alkalommal fogadja be a világot minden tájáról érkező fesztiválózókat. A minden évben egyre tömegesebbé váló Sziget rengeteg világsztárt vonultat fel, de ezenkívül még sok csodát tartogat. Helyszíne Budapest. A Dunán, a Hajógyári szigeten augusztus 11-től 16-ig mindenki előtt megnyílik egy mesebeli világ. Aki ide belép, garantáltan belekavarodik, belehabarodik, beleveszik, és soha többet haza nem akar menni, azt kívánva, miért nem lehet örökké ilyen az egész világ! Kicsiknek, nagyoknak, egyedül, sokan, kevesen, barátokkal, családdal... mindegy! Ha már beléptél, nincs kiút! Beleveszhetsz a fesztivál gyönyörű hangulatába, ahol akármerre nézel, akár merre indulsz, mindig belebotlasz valami érdekeségbe, legyen az koncert, tánc, dinnyeárus, kézművesség, színház, cirkusz, finom ételek, múzeumnegyed, könyvsarok, 5 perces kiselőadás, nemezelés, gyöngyfűzés, pólófestés, beszélgetés, tudományos műsor, különleges hangszerek, emberek, akik szétszednek majd összeraknak egy öreg autót, hatalmas falakra festenek, fűben fekszenek... mindenféle furcsaságok, melyekkel nem találkozhatasz mindennap, főleg nem egy helyen! Sőt mindent ki is próbálhatsz, amihez csak kedved van.

Mínusz egy és nulladik nappal indít a fesztivál. **A Sziget szervezői korábban már bejelentették, hogy egy majd' három órás Kispál és a borz búcsúkoncerttel kezdődik a mínusz egyik napon, azaz augusztus**

SZIGET 2010

Zene, játék, cirkusz, színház, boldogság

9-én. A nulladik nap kétharmada is publikus már: a Nagyszínpadra várják a hazai és nemzetközi reggae/ska élet sűrejét a Reggae és Ska Nagy Ünnepe, lesz egyebek mellett Skatalites-, Wailers- és UB40-koncert, míg a Világzenei nagyszínpadon különféle zenészek, Cseh Tamás emléke előtt tisztelegnek egy ötórás koncerttel.

Nagyszínpadon láthatóak lesznek majd az olyan sztárok, mint a Muse, Iron Maiden, a Faithless, a Thirty Seconds to Mars, Kasabian, Gentleman, akik már visszajáró vendégek. Ezenkívül még a Madness, illetve Johnny Rotten Sex Pistols utáni formációja, a Public Image Limited, valamint Papa roach, Ska-P, The Toy Dolls, Young Punx...

Már a Világzenei nagyszínpad programja is százsázalékos, ahol a legnagyobb nevek közt szerepel például az Orquesta Buena Vista Social Club® featuring Omara Portuondo, az O'Va-Voi, Tony Allen vagy a Shantel & Bucovina Club Orkestar. A magyar sztárok közül a Csik zenekar. Az új csillagok közt Amparo Sanchez, 08001, a Jaune Toujours lép fel – mások mellett.

A metálrajongók kedvenc helye lesz a Rock-Metál sátor. Készüljenek fel testben és lélekben, egy Ill Niño-koncertre, a The 69 Eyes, a Paradise Lost, a Monster Magnet, az Enter Shikari, a Skindred vagy a Fear Factory, valamint minden idők egyik legenergiusabb

metalegyüttese, a Children Of Bodom fellépésére is.

Érdekes lehet még az MR2 színpad, ahol magyar sztárok sorakoznak majd: Quimby, Péterfy Bori, a Kiscsillag, a Pannonia All-Stars Ska Orchestra, a 30Y, az Irie Maffia, a Barabás Lőrinc Eklektric vagy a Heaven Street Seven, és még sokan mások.

Látogatott helyszín a Hungarikum Falu, amely egy több mint egyhektáros területen megvalósuló, a népművészetet, kézművességet, gasztronómiát egyaránt átfogóan bemutató helyszín. Az idén az aratás és a kenyér tematikáját járja körül. Rengeteg szokás, hiedelem és speciális eszköz kapcsolódik az aratáshoz, aminek végét mindenhol nagy aratóbálokkal ünnepelték. A Sziget öt napján bebarangoljuk képzeletben a magyar vidék búzatábláit, és amit reggel learattunk, azt napközben feldolgozzuk, és a nagy munka végét minden este bállal ünnepeljük meg. A sátrakban kiállítások, kézműves és táncműhelyek várják az érdeklődőket. Végigkövethetjük a búza életét a magtól a kenyérig, kipróbálva a learatott búza körüli munkafázisokat, a cséplést, a szelelést és az őrlést. A lisztből lehet kenyeret, kalácsot, perccet dagasztani, sütni, de lesz szalmafonás, aratókoszorú-készítés is. Kora délután táncokat, népi játékokat, népdalokat tanulhatunk Mezőföldtől a Rábaközön, Gyimesen, Moldván keresztül egészen a Palóc-

A rádióautó

Pihenő

A Kispál és a borz

földig. A nap legfontosabb, legszínesebb eseménye a táncgyűttesek délutáni felvonulása lesz. A gyönyörűen ünneplőbe öltözött táncosok saját tájegységük dalait, táncait, viseleteit mutatják be, végigvonulva az egész szigeten. Az impozáns menet időről időre megáll, hogy táncba húzza az útja mentén bábáskodókat, kedvet csinálva az esti bálhoz.

A Nagy Utcaszínháznál furcsa gólyalábásokat, zsonglőröket és pimasz akrobatákat, habhullámokat és pirotechnikát **láthatsz**, valamint kihagyhatatlan vízi élményt is vár.

Vándor Vurstli

2010-ben a Vándor Vurstli átugorja a dombot, és új helyszínén birtokba veszi újdonsült szabadtéri színpadát, ahol a korábbi években megszokott fantasztikus cirkuszi produkciók váltják majd egymást.

Az idei év kiemelt vendége a spanyol Albulake Társulat. Az Európa számos fesztiválján

Zsonglőr

díjat nyert kortárs cirkuszi csoport produkciója valójában egy flamencocirkusz, ahol az élő flamencozene kirobbanó energiája váltakozik, keveredik a cirkuszi attrakciókkal, akrobatikával. A produkció mindennap 7 órai kezdettel lesz megtekinthető.

A tavaly utcai akrobata műsorával már bemutatkozott dél-olasz Five Quartet Trio most az új, 2010 áprilisában debütáló, már cirkusz-színházi alapokon nyugvó darabjával tér vissza. Belgiumból a Kírkas Gaya légiakrobatika-társulat várható, szintén idei alkotásukkal. Ausztriából a Circus Meer látványos kötél-tánc és kézenálló műsora is sorra kerül, valamint a belga elsőfokú cirkusziskola (ESAC) két végzős hallgatójának alkotása is látható lesz.

A magyar élvonal is fellép idei alkotásával, láthatjuk a Cirkusz Társulat új műsorát, a Taurin Cirkusz legújabb etűdjait és a Kalap-kabát Bohócszínház is bemutatkozik: őszinte és sebezhető lelkünk, bohócsoldalunk történeteivel. A színpad mellett varázslatos ligetté változik a tér, hangulatos vendéglő, a Karzat Színház által megálmodott Mullen Rúzs minden este megnyitja kapuit, és franciás hangulatú vidám mulatót varázsol a fák közé. Ugyanitt napközben ügyességet és észbeli erőt próbáló játékok várják a játékos lelkűeket korhatár nélkül. A helyszín programjából továbbra sem hiányzik a délutáni aktivitás: a Magyar Zsonglőr Egyesület ingyenes játékkölcsönzője várja a zsonglőrkedéshez, ügyességi játékhöz kedvet érőket.

A Vándor Vurstli új játékerét időről időre utcai mutatványosok lepik el, akik egész Európa utcaművészeit képviselik a Szigeten. Felbukkanásuk nemcsak a Vándor Vurstlinál, de szinte bárhol várható. A magyarországi színeket a Szárnyas Sárkányok alkalmmalag felduzzasztott csapata képviseli mindennap vidám gólyalábás, zenés menetekkel, de itt

lesz az Ágoston Béla vezette újdonsült Saplin, Olaszországból Carolina Houry és a Pepita Baguette, Hollandiából a Radio Barkas örült retro zenejárgánya vagy Portugáliából a Cot-tas Club temperamentumos menetenekara. Ausztráliából örült bűvárokat várunk a Kinetic Theatre színeiben.

Digital Fun Fair – Digitális Vidámpark

Az Egyesült Királyságból érkező Digitális Vidámpark nem egy egyszerű videojáték-sátor. Az örült tudós, Gavin Morris és a Boredbrands csapat agyament találmányaival és magukkal az alkotókkal is találkozhat a közönség. Az interaktív formában működő helyszín tökéletes szórakozás lesz napközben, koncertek előtt vagy akár éjjel, kikapcsolódásképpen. A csapat olyan játékokat gyártott le, melyek eredetije ismerős lesz mindenki számára, hiszen a klasszikus játékkermi videojátékok, a puzzle, a karaoke mind más, gyakran analóg formában jelenik itt meg. Lesz Pacbike, ami a legendás Pacman játék biciklis formája, leülhetünk az Audiovizuális asztalhoz, melyen videókat keverhetünk ritmusra, vagy kirakhatjuk az ütem puzzle-t, és még rengeteg más elborult, de rettentően szórakoztató dolgot csinálhatunk egész héten a Digitális Vidámparkban.

Ezenkívül még pár helyszín, mely felsorolhatatlan érdekes programokat tartogat: **Octopus Összművészeti Helyszín**, Színház és Tánc Színpad, Labirintus, **Reggae Színpad & Világfalu**, **Múzeumi Negyed**, Ability Park, **Roma Sátor**, Civil Sziget...

A legjobb hír, hogy a 11. életévüket be nem töltött gyerekek a rendezvényt ingyenesen látogathatják! 14 éves korig kísérettel tartózkodhatsz a Szigeten, úgyhogy fogd meg anyut, aput, kis testvért, nagy testvért, nagymamát, nagytatát és nyomás a Sziget! Itt senki nem unatkozhat!

Folyamatosan bővülő információkat itt találhatsz: <http://sziget.hu/fesztival>

Kanyó Júlia

Papa Roach

A folyadékbevitel fontossága

Kevesen tudják, hogy az egészséges életvitelhez elengedhetetlen a megfelelő folyadékbevitel. A szervezetnek naponta kb. 2-3 liter folyadékra van szüksége.

Az emberek többsége nem iszik elegendő mennyiségű folyadékot. Pedig, ha a szervezet folyadékot veszít, a vízzel együtt ásványi sók is távoznak a szervezetből, amit pótolni kell. Amit csak vitaminokkal, ásványi sókkal, nyomelemekkel, és vizet egyaránt tartalmazó változatos étrenddel és folyadékfogyasztással biztosíthatunk.

Miért szükséges!

A szervezet működésében a víznek szer-teagázó szerepe van. Biztosítja a megfelelő vérnyomást és vérkeringést. Részt vesz az emésztési és felszívódási folyamatokban, tápanyagok szállításában, salakanyagok ki-választásában. Segít az egészséges sav-bá-zis egyensúly megtartásában. Szabályozza a testhőmérsékletet.

Ha megbillen a mérleg

A folyadékfelvétel és -leadás az egész-séges szervezetben egyensúlyban van. Az egyensúlyi állapotot számtalan tényező be-

folyásolja, mint például nehéz fizikai meg-terhelés, életkor, sporttevékenység, izzadás, éghajlat, külső hőmérséklet és bizonyos egészségügyi állapotok.

Az emberi test hatvan százaléka víz. Pá-rolgással és kiválasztással naponta kb. 2,5 liter folyadékot veszít a szervezet. Ahhoz, hogy egészségesek maradjunk, ezt a meny-niséget pótolni kell.

Ha a vízháztartás egyensúlya megbillen, a szervezet kiszárad. Kevesen tudják, hogy már 2%-os folyadékvesztés esetén is csök-ken a fizikai, és a szellemi teljesítőképesség, és megjelennek az első tünetek: fejfájás, koncentrációképeség csökkenése, szomjú-ság.

Kutatások kimutatták, hogy ha testtö-megünkből 5%-nyi folyadékot veszünk, akkor a munkaképességünk akár 30%-kal is csökkenhet. Mint láthatjuk nem minden esetben tudható be a fejfájás a fárasztó fel-adatnak.

Vízhánytünetek: fáradékonyság, gyen-geség, kimerültség, koncentrációképeség csökkenése, szédülés, fejfájás, nyugtalanság, zavartság, szapora légzés, szívdobogásérzés, izomgörcsök, a szervezet kiszáradása.

Nem mindegy, hogy mit iszol!

Minden vizet tartalmazó ital hozzájárul a folyadékszükségletünkhöz, beleértve a gyümölcsleveket, az üdítőket, a teát, a kávé-t. Kutatások bizonyították, hogy az italok sok-színűsége nagyon fontos szerepet játszik a folyadékigény kielégítésében. Hiszen kevés ember képes 2-3 l vizet vagy ásványvizet inni, és semmi mást. Egy idő után nagyon unalmasá válhat, és vágyunk más ízekre is. A szomjúságot sokféle üdítővel csökkent-heted, de nem minden egészséges a szerve-zetedre. Kerülni kell a kalóriadús, magas cu-kortartalmú, koffeint és alkoholt tartalmazó üdítőket. A legjobb a csapvíz, az ásványvíz, gyümölcs- vagy gyógyteák, vagy a hígított gyümölcslé. A folyékony ételek (pl. levesek, gyümölcslé) kevésbé jók, mert megemész-tésükhöz újra csak vízre van szükség.

Az ajánlott folyadékfogyasztás egész-séges embereknek napi 2-3 liter, amit még növelhet a testmozgás vízvesztése is.

Mindegy, hogy randira készülsz, vagy csak egy laza esté-re a baráti társasá-gal, légy kreatív, próbáld ki valami új köröm-festést.

Talán a legegyszerűbb egy alapszínű festés. Ha nyitott orrú cipőt húzol, a láb-körmeid legyenek ugyanolyan színűek, mint a kezeden, olyan színű, ami jól megy a ruhádhoz, amitől divatosnak érzed ma-gad. Ha jó „első benyomást” akarsz kelteni, visszafogott színt válassz. Ha mintás ruhát veszel fel, olyan árnyalatúra kend a körmöd, amely a ruha színeiben is megjelenik, de mondjuk nem az a fő szín. Körmöd színe így azt a színt erősíti majd. Ha még divatosabb akarsz lenni, fessd ki a körmöd egy színnel, és hagyd alaposan megszáradni. Aztán egy picit ecsettel vagy akár fogpiszkálóval húzz egy másik színnel átlós vonalakat, egyfor-mán, minden körmöd-re. Próbáld meg úgy csinálni, hogy a vonalak a lehető legegy-

Gyors és egyszerű körömdíszítés

formábbak legyenek. Sok gyakorlás után más-milyen mintákkal is próbálkozhatsz. Kelts egy kis figyelmet örült körmeid-del – legyen az zebrecsikos vagy fé-mes... Tökéletes megoldás bulizáshoz. Nyomj egy gyors francia-manikűrt, mond-juk lazac alapszínnel. A fehérrel, ha meg-száradt az alapozás, fessd ki a körmök élét, olyan egyformára, amennyire csak lehet. Ez akkor megy a legjobban, ha egy ki-csit hagyod a körmödöt túlnőni az ujjad

végén, így a körmöd természetes for-máját követve könnyebb lesz a dolgod. Válassz olyan alapszínt, amely megy a ru-hádhoz. Hagyd azt a réteget megszáradni. Ha már nem kenődik el, fogj egy csillogó fedőfestéket, és azzal rajzolj bele mintá-kat. A sötétkék vagy fekete alap remekül néz ki ezüstös csillámmal, a mélyvörös arannyal, de végtelenek a variációk. Ilyen csillogót, ha jól választod meg a színe-ket, ünnepélyes alkalmakra is viselhetsz. Ha még több időt akarsz megtakarítani, kenj legfelső réteggént szintelen védőlak-kot, így nem fog betöredezni a lakkozás széle, és nem kell állandóan újrafesteni. Kísérletezz új színekkel és mintákkal, legyél kreatív. Ha úgy érzed, nem vagy elég ügyes, használj vásárolható matricát. De sose csüg-gedj, egyre ügyesebb leszel.

Vajon hogyan vigyorg az, akit egy fakutyához hasonlítanak? És valóban irul-pirul, aki olyan piros, mint a cseppentett tökmag?

A magyar nyelv rendkívül gazdag, ám nemcsak szókincsét, hanem kifejezés-, szó-lás- és közmondástárát tekintve is.

Utóbbiakat szinte mindennap használjuk, ám előfordulhat, hogy nem is abban az értelmükben, amit valóban jelentenek. Íme három érdekes szólás, melynek szinte biztos, hogy rosszul ismered a jelentését!

Vigyorg, mint a fakutya

Első hallásra a fakutyából sokan a folytonosan nevető, vigyorgó emberre gondolnak, ám a szólás jelentése több ennél: a bután, feltűnően csúnyán, ok nélkül is sokat nevető emberre szokás mondani, hogy vigyorg, mint a fakutya – nem kis rosszallással.

A különösnek számító szóláshasonlat eredetét illetően sokat vitakoztak már a nyelvtudósok, de végleges megállapodásra máig nem jutottak a szólás keletkezéséről. Egyes magyarázatok szerint a szólás

Három közmondás, melyeknek rosszul tudod a jelentését

fakutya szaván valamely fából készült tárgyat értenek, csak hogy a fakutya is több jelentéssel bír. Jelenti a cölöpöt, mely a kocsi nekiütődésétől a ház oldalát védi, valamint a bognárok cégéret, mely cifrára van festve és faragva – ehhez hasonlítják azt is, aki sokat nevet.

Hosszabb a péntek, mint a szombat

Kevés olyan szólást találni a magyar nyelvben, mely jobb példa lenne a fenténél arra, hogy a szólások jelentéséhez csakis a keletkezésük megfigyeltével juthatunk el.

Ezt a népies szólást rendszerint tréfás figyelmeztetésként használják, és annak a nőnek mondják, akinek kilátszik az alsószoknyája – tehát az időhöz például semmi köze sincs. A szólásra a múlt század legeleje óta vannak adataink.

Erdélyi János, a múlt század közepén élt jeles kritikus és népköltési gyűjtő szerint a közmondást péntek és pendely, a szombat és szoknya szavak előírme, rokonhangja szülte. Első látásra mindez egészen valószínűnek is látszik, ráadásul a finomabb kifejezésre való törekvésnek és a nyelvi tréfának egyáltalán nem ritka esete az olyan szófelcserélés, mely a felcserélt szavak kezdetének az azonosságán vagy a hasonlóságán alapszik.

A dolog további érdekessége, hogy a hosszabb a péntek, mint a szombat szólásnak megvannak a pontos megfelelői az északi szláv nyelvekben is, olyan nyelvekben, melyekben nem hasonlít egymáshoz sem a pénteket és a pendelyt, sem pedig a szombatot és a szoknyát jelentő szó. A legvalószínűbb magyarázat szerint tehát a szó-

lás egyszerűen fordítás útján került a nyelvünkbe, és honosodott meg nálunk.

Piros, mint a cseppentett tökmag

Ha azt gondolnád, hogy a közmondás valóban a színre, esetleg az elpirulásra utal, nagyot tévednél. Tudvalevő egyrészt, hogy

a tökmag nem piros, és cseppenteni sem lehet. Ami pedig a piros színt illeti, arra vonatkozólag a szólás számos változata is magyarázatot ad. A piros jelző például itt olyan gúnyos-tréfás használatban fordul elő, mint a jó jelző a jómadár kifejezésben.

A cseppentett szó a cseppentett vér szókapcsolatból következett, ami azt jelenti, hogy olyan vérről van szó, mely friss, és még nem alvadt meg, így élénkpiros színnel rendelkezik. Másodlagos jelentése a tiszta, ha ugyanis éppen most cseppen ki a testből, még nem keveredhetett össze semmi más anyaggal.

Minden jel arra mutat tehát, hogy a cseppentett tökmag csak játékos-tréfás változata az eredetibb – piros, mint a cseppentett vér – szólásnak, és arra szokás mondani, aki beteges, sápadt külsővel rendelkezik – csak úgy, mint a sápadt, sárgás tökmag.

Játék

Repül a közmondás

Játékszabály: A játékosok körbeállnak vagy ülnek, a vezető kezében labda (kendő) van. Valakinek odadobja a labdát, közben valamelyik közmondásunk első felét mondja. Akinek a labdát dobták, el kell kapnia, s közben be kell fejeznie a közmondást is. Ezután ő dobja a labdát, és kezd újabb közmondást. Aki nem tudja elkapni a labdát vagy nem tudja befejezni a közmondást, zálogot ad, vagy valamilyen más büntetést kell csinálnia.

Elferdített közmondások

Kicsi a bors, de nagyot tüsszentesz tőle.

A kivétel erősíti a vakbelet.

Aki másnak vermet ás... az a sírásó.

Szegény embernek a macska is visszaugat.

Ki korán kel, nem bír sokáig fennmaradni.

Nem esik messze a vak a botjától.

Kicsi a bors, de vannak barátai.

Addig jár a korsó a kútra, amíg el nem lopják.

Könnyebb utolérni a hazug embert, ha sánta.

Közmondás programnyelven:

/* Addig jar a korsó a kútra... */

```
while( state(Korso) != _BROKEN ) go( Korsó, &Kut);
```


Útravaló finomságok

Akár autóval, akár busszal vagy vonattal utazol, egy praktikusan összeállított ételcsomag kellemesebbé teheti az utazást. Készülj tudatosan, és állíts össze indulás előtt egy egészséges ételpakkot. Így a legváratlanabb helyzetekben sem ér majd meglepetés!

Mivel és mennyit utazol?

Az ételmiszer-csomag összeállításánál a két legfontosabb szempont, hogy mivel utazolunk és mennyi ideig tart az út.

Ha busszal vagy vonattal utazol, az ételeket semmiképp ne abba a táskába vagy bőröndbe csomagold, amelybe a ruhák kerülnek. Legjobb, ha kisméretű, hőszigetelő anyagból készült táskába teszed az ételt, így elkerülheted, hogy megromoljon a zsúfolt és fülledt utastérben vagy a könnyen átmelegedő csomagtartóban.

Pár órás útra: gyümölcs

Az utazás unalmát ne falatozással üzd el, így rengeteg felesleges kalóriát megspórolhatsz, és megelőzheted, hogy a nem megfelelő higiéniai körülmények között valamilyen fertőzést kapij. A rövid, egy-két órás utat nem érdemes étkezés miatt megszakítani, persze

néhány egyszerűbb ételt lehet csomagolni, és az úti cél elérésekor elfogyasztani. Válogass például a hőszigetelést nem igénylő gyümölcsök közül: ideális lehet az alma, a körte vagy a szilva. Ne felejtse el a csomagolás előtt alaposan megmosni őket. Chipset, ropit egyáltalán ne vigyél az útra, hiszen ezek nemcsak az alakodnak nem kedveznek, de rengeteg só is tartalmaznak, amitől hamar megszomjazol.

Félnapos útra: szendvics

Több óráig tartó utazásra mindenképp érdemes csomagolni. Készíts indulás előtt szendvicset, de ne kerüljön több a csomagba, mint amennyi 1-2 étkezéskor elfogy, mert a melegben könnyen megromolhat.

A zsemle vagy kifli a legideálisabb választás szendvicsalapnak.

Válassz friss és kemény zöldségeket, olyanokat, amelyek egyszerűen szeletelhetők, nem engednek levet: ilyenek például a retek, a paprika, az uborka vagy a saláta. Ne úgy csomagold a zöldségeket, hogy külön kelljen harapni a szendvicshöz, különösen, ha nem tudsz étkezés előtt kezet mosni. Inkább apríts fel előre mindent, és tedd bele a szendvicsbe.

Ha tudod, hogy nagy melege számíthat, a tojást és a tejtermékeket inkább hagyd ki a zsömléből, vagy ha nem szeretnél lemondani rólok, a kemény sajtok közül válogass. Majonézzel semmiképp ne ízesítsd a szendvicset!

Csavard a szendvicseket folpackba, így elkerülheted, hogy átázzon a szalvéta, vagy elszakadjon az alufólia.

Sajtos szendvics

Friss szendvicskenyeréből vágjunk vékony szeleteket. Kenjük meg vajjal, és fektessünk rá egy szelet kb. 2 mm vastag friss edámi vagy trappista sajtot. Utána borítsuk be szeletekre vágott kemény tojással. Még ízletesebbé tehetjük, ha zöldpaprikát, savanyított uborkát vagy csalamádét adunk hozzá. Ennek a fajta szendvicznek előnye, hogy hosszabb útra is magunkkal vihetjük. Ebben az esetben két szelet vajjas kenyér közé rakjuk a tölteléket, valamint a felszeletelt paprikát, illetve uborkát, és szalvétába csomagolva fogyasszuk.

Szendvics az útra

Arisztid, Indiából hazatérve szeretné hazahozni kedvenc elefántját, de a törvények tiltják. Álcázásul egy-egy szelet kenyeret ragaszt az elefánt füleire. A határon persze megállítják:

- Hová viszi azt az elefántot?
- Miféle elefántot? Ez csak egy szendvics az útra.

Szendvicsevő

Két rendőr beszélget:

- Mit eszel?
- Szendvicset.
- Mivel?
- Mivel éhes vagyok.

A homok aranya: homoktövis

A homoktövis – népies nevén homokfa vagy ezüsttövis – sűrű bozótokat alkotó, ágas-bogas, 1,5–3 méter magas, lombhullató, tövises cserje. Szereti a napfényt, alkalmazkodik a tápanyagban legszegényebb száraz vagy sós talajokhoz, megtalálható mészkövön, márgán, gipszes, márgás-agyagos homokkő talajon. Gyökérzete a jól levegőző talajokon, többnyire homokon fejlődik zavartalanul.

Elsősorban a Föld északi féltekéjének mérsékelt égövében elterjedt, de megtalálható hazánkban is, ritka előfordulása miatt védelemmel élve.

Termése sárga-narancssárga, vékony héjú, tojás formájú. Termése szeptember végén érik be, ilyenkor még kesernyés, savanykás, de dércsipetten édessé válik. Az

élelmiszeriparban rostos ivólevet, szörpöt, dzsemet, lekvárt, kompótot, zselét, bort és likőrt készítenek a homoktövisből. Termését keleten már több mint ezer éve alkalmazzák gyógyászati célokra is.

Sokoldalú gyógyhatás

A nálunk élő növények közül a homoktövis bogyója tartalmazza a legtöbb C-vitamint (500–900 mg/100 g). Ez a mennyiség a citrom és a narancs C-vitamin-tartalmának tízszerese. A homoktövis gyümölcse több C-vitamint tartalmaz, mint az eper, a kivi, a paradicsom, a sárgarépa és a galagonya.

Gyógyászati célra a hideg sajtolással nyert olajat használják. Elsősorban immunerősítő, de kiváló hámosító és gyulladáscsökkentő is. Magas C-vitamin-tartalma révén jól bevált kiegészítő meghűléses betegségeknel. E-vitamin- és esszenciális zsírsavtartalmá-

nak köszönhetően jótékony hatással van a száraz, berepedezett bőrre, és természetes védelmet nyújt a káros UV-sugárzás ellen!

A szépség őrzője

A növény sokoldalú jótékony hatásait a szépségápolásban is kamatoztathatjuk. A homoktövis gátolja a hajhullást, lassítja a ráncok kialakulását, erősíti a kötőszövetet, ezáltal csökkenti a narancsbőr kialakulását. Segítségét nyújt égési sérülések, sebek, akne-problémák esetén.

Napolajok alapanyagaként is hasznosítják, olaja ugyanis véd a napsugárzás okozta károsodástól. A homoktövis hatóanyagai elraktározódnak a bőrben, védik a hámréteget, elősegítik a pigmentképződést, tehát növelik barnulási képességünket, és ezzel mérséklik a leégést is.

Mi a homok?

letesek, ritka esetben pedig apró, többé-kevésbé tökéletes kristályok. A közönséges homoktól, mely mindig összetett kristályos kőzetek, esetleg homokkővek elporlásának eredménye, megkülönböztetendő a vulkáni homok, mely csupa apró látatörmelék vagy a látat összetevő kristályok törmelékeiből áll, és rendszerint csak működő vulkánok közelében található, gyakran hatalmas lerakódásokban. A vulkán kitörése alkalmával a kráterből szóródik ki, és a levegőből rakódik le a szomszédos területre. A legfinomabb vulkáni homok a vulkáni hamu.

A homok különféle kőzetek és ásványi anyagok apró szemű törmeléke, melyet a víz, jég vagy szél elhordott eredeti képződési helyétől, és alkalmas helyen lerakott.

Szemnagyság szerinti talajmegnevezéskor homoknak nevezzük a 2 mm és 0,063 mm közti szemnagyságú talajt. Van durva szemű és finom szemű homok. Egyik legfinomabb szemű és a magyar Alföldön igen fontos szerepet játszó homok a futóhomok. A homok anyaga igen sokféle lehet, de mivel a kvarc az összetett kőzetek ásványi elegyrészei között a legfontosabb szerepet játssza, és legerősebben áll ellen a mállásnak, a törmelékek között a leggyakoribb, így a homoknak is legközönségesebb anyaga a kvarc. A homokszemek általában gömbölyűek, néha szög-

Alkotások a homokszobor-fesztiválról

Az idén is megnyílt a világ talán legismertebb homokszobor-fesztiválja a belgiumi Blankenberge város tengerpartján. Több mint 170 homokszobrot állítottak ki, köztük például a Tadzs Mahalt vagy a Hollywood feliratot. De II. János Pál pápa szobrát is elkészítették. Negyven ország negyven szobrára egy hónapig dolgozott, 2400 tonna homokot használtak fel.

Benedek Elek

Az aranytulipán

Bálint Mariann illusztrációja

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, még az Óperenciás-tengeren is túl, volt egyszer egy király, annak egy fia. Mikor ez a királyfi nagy legénnyé serdült, azt mondta az apjának:

–Édesapám,énelmegyek,saddig vissza nem térek, míg a világot a legszebb leányt meg nem találom; az lesz az én feleségem.

– Jól van, fiam – mondotta a király -, csak eredj isten hírével, szerencse kísérjen utadban.

Elindult a királyfi, ment, mendegélt hegyeken, völgyeken át, egyszer csak beért egy rengeteg erdőbe, s rengeteg erdő között amint mendegélné, látja, hogy egy ökörnyomban kínlódik, vergődik egy kicsi halacska. Megszólal a halacska, mondja a királyfinak:

– Szabadíts meg innét, te jó legény, vígy a folyóba, mert itt meghalok.

A királyfi kivette a halacskát az ökörnyomból, s vitte, míg egy folyóhoz nem ért. Ott azt mondta a halacska:

– Végy le egy pikkelyt rólam, tedd el, s ha valahol valami bajod léssen, ezt a pikkelyt csak vedd a folyóvízbe, én mindjárt ott leszek, és segítek rajtad.

A királyfi levesz egy pikkelyt a halacskáról, azzal a halacskát beledobja a vízbe, s továbbmegy. Amint menne, mendegélné, látja, hogy egy fekete holló egy fának ága-boga közé szorult, vergődik a szárnyával, rángatja a lábát, de nem tud kiszabadulni. Leszólott a királyfinak nagy búsán:

– Szabadíts meg, te jó legény, bizony nem bánod meg.

Felmászik a királyfi a fára, kiszabadítja a hollót, az meg a csőrével kihúzza a szárnyából egy tollat, odaadja a királyfinak, s mondja neki:

– Jótétel helyébe jót várj, te legény. Ha nagy bajba kerülsz, csak rázintsd meg ezt a tollat, én mindjárt ott leszek.

Elbúcsúzik a királyfi a hollótól, továbbmegy, mendegél. Egyszerre csak látja, hogy egy ősz öregember ott áll a forrás mellett, szeretne lehajolni, hogy igyék, de nem tudott lehajolni.

Megszólítja a királyfit:

– Te jó legény, segíts rajtam, majd elpepedek a szomjúságtól, s nem tudok lehajolni.

A királyfi lekapta a sisakját, telemerítette vízzel, megitta az öregembert.

– No, te legény – mondotta az öregember -, nagy jót tettél velem. Nesze, adok neked két hajszálat, s ha valahol bajba kerülsz, csak ereszd szélnek. Majd rám talál ez a két hajszál, s én a világ végéről is eljövök, hogy segítsek rajtad.

A királyfi eltette a két hajszálat, elbúcsúzott az öregembertől. Aztán továbbment, nemsokára kiért az erdőből, s túl az erdőn elért egy nagy városba.

Szeme-szája elállott a csodálkozástól: gyászfeketébe volt vonva az egész város.

Találkozik az utcán egy kicsi emberkével, akinek földig ért a szakála, kérdi tőle:

– Ugyan bizony, bácsikám, kit s mit gyászol ez a város, hogy így gyászfeketébe borult?

– Hej, öcsém – mondja a kicsi ember –, nagy oka van annak. Van a királynak egy leánya, akihez hasonlatos szép nincs kerek e világon. S ez a lány a fejébe vette, hogy csak ahhoz megy feleségül, aki úgy el tud bújni előle, hogy ő meg ne találja. Háromszor lehet próbát tenni. Ha kétszer megtalálja, az még nem baj, de ha harmadszor is megtalálja, karóba kerül annak a feje, aki szerencsét próbál. Eddig kilencvenkilencen próbáltak szerencsét, karóba is került a feje mind a kilencvenkilencnek. Próbálj te is, öcsém, hadd legyen a te fejed a századik.

Mondja a királyfi:

– Már vagy lesz századik, vagy nem lesz, ha csakugyan olyan szép az a lány, szerencsét próbálok.

Éppen abban a pillanatban jött arra hatlovas hintón egy szépséges szép leány, amelyet még a királyfi sohasem látott. De olyan szép volt, hogy a szeme is káprázott, amikor ránézett.

Kérdi a királyfi a törpe embert:

– Ki ez a leány, bácsikám?

– Ez a királykisasszony – mondotta a törpe ember.

Hízen több sem kellett a királyfinak, ment egyenest a király palotájába, a király színe elé.

Mondotta a királynak:

– Felséges királyom, hallottam, hogy kilencvenkilenc legény próbált szerencsét. Egy életem, egy halálom, a szerencsét én is megpróbálok.

– No, fiam – mondotta a király –, szívből sajnállak, mert jóképű, derék szál legénynek látszol. De hiába, a leányomnak kedvében kell járnom. Nincs több gyermekem. Hát csak próbálj szerencsét, bújj el, ha tudsz, de úgy, hogy meg ne találjon.

Eközben hazajött a királykisasszony, és bejött a szobába, s mondta a királyfinak:

– Jobb lesz, ha nem is próbálsz szerencsét, királyfi, eredj haza, mert a te fejed is odakerül, ahova a többié.

– Nem bánom én – mondta a királyfi –, hadd kerüljön. Nálad nélkül úgyis pipadohányt sem ér az életem.

Azzal kiment a királyfi nagy búsan, s végigsétált a városon, aztán ki a mezőre, mezőről az erdőbe, egész úton azon tűnődött, hová tudjon elbújni, hogy a királykisasszony meg ne találja. Egyszerre csak eszébe jutott a halacska, hátha az tudna rajta segíteni. Megy a folyó partjára, ott előveszi a pikkelyt, s hát csakugyan jön a halacska, s kérdi:

– Mi bajod, királyfi?

Mondja a királyfi, hogy mi baja van.

– Ó, azért egyet se búsulj – mondotta a halacska –, mindjárt ideszólítom a legnagyobb halat, azzal elnyeletlek, ott ugyan meg nem talál a királykisasszony, míg a világ s még két nap.

Csak térült-fordult a halacska, s mindjárt jött utána egy rettentő nagy hal, kitátotta a száját, s abba beléugrott a királyfi. Szépen leballagott a halnak a hasába, s ott úgy sétált fel s alá, akár egy palotában.

Eközben elindult a királykisasszony, utána az udvarbeliek. Kereste a királykisasszony mindenfelé a királyfit, s mikor egy fél napig járt-kelt volna mindenfelé, egyszerre csak a folyóvíz partjára ért, s megparancsolta, hogy fogják ki a vízből a legnagyobb halat, mert annak a hasában van a királyfi. Egyszeribe odarendelik az udvari halászokat, kifogják a nagy halat, felhasítják a hasát, s hát csakugyan kifordul belőle a királyfi.

Na, az első próbával szerencsétlen volt a királyfi, próbált másodszor is. Továbbment nagy búsan, s amint mendegélné az erdőben, eszébe jut a holló, megrázintja a tollát, s hát repül is az egyszeribe, s kérdezi:

– Mi baj, édes gazdám?

Mondja a királyfi, hogy mi nagy baja van. A holló erre elkezdett károgni, s ím, egyszeribe repültek a hollók mindenfelől, fekete lett tőlük az erdő, s kérdezték mind egyszerre:

– Mi baj, mi baj?

– Tudtok-e valami jó búvóhelyet? – kérdezte a királyfi hollója.

– Hogyne tudnánk, hogyne tudnánk – károgott a többi holló.

Azzal felszállott valamennyi, repültek az erdőn keresztül. A királyfi mindenütt utánuk, s felvezették egy olyan magas hegyre, hogy a teteje az eget verte.

Annak a hegynek a tetején volt egy mély gödör, abba beléállították a királyfit.

De hiába állították, a királykisasszony ott is megtalálta.

Búsult a szegény királyfi, majd felvetette a búbanat. Na, bizonyosan karóba kerül az ő feje is! De gondolta magában, egy élete, egy halála, már csak harmadszor is szerencsét próbál. Elővette azt a két hajszálat, amit az öregember adott, s szélnek eresztette. Hát alighogy eleresztette a hajszálat, jön az öregember, s kérdi:

– Mi bajod van, édes fiam?

– Jaj, ne is kérdezze, bátyámuram, el kellene bújnom olyan helyre, ahol senki meg nem talál, máskülönben karóba kerül a fejem.

– Hízen ha csak ez a baj, azon én könnyen segíthetek. Ki elől akarsz elbújni?

– A királykisasszony elől, bátyámuram.

– Nohát majd én megmutatom – mondotta az öregember –, hogy a szeme elé viszlek, s mégsem lát téged. – Azzal megfogta a királyfi nyakát, csavarintott rajta, s abban a pillanatban aranytulipán lett a királyfiból. Aztán felfűzte a tulipánt a kalapjára, s bement a király városába.

Éppen jött vele szemben a királykisasszony, akkor indult volt el, hogy megkeresse a királyfit, meglátja a ragyogó fényes tulipánt, s mondja az öregembernek szépen, nyájasan:

– Jaj de szép tulipán! Adja nekem.

– Nem adom én! – mondotta az öregember.

– Annyi aranyat adok érte, hogy úrrá lesz maga is s minden nemzetsége.

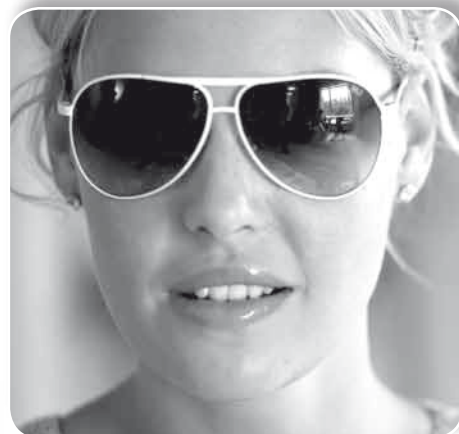
– Dehogyan adom – mondotta az öregember –, a világ minden sűrű kincséért sem adom. Hiába kérte a királykisasszony, az öregember nem adta oda a tulipánt. Mit volt, mit nem tenni, továbbment nagy búsan a királykisasszony, s kereste a királyfit. De azt ugyan nem találta meg. Kereste másodnap, kereste harmadnap, akkor sem találta meg. Harmadnap letelt a keresés ideje, s akkor a király kihirdette, hogy előállhat a királyfi bátran, most már övé a királykisasszony.

Meghallotta ezt az öregember, egyet csavarintott a tulipánon, királyfi lett ismét. Azzal a királyfi felment a palotába. Mindjárt nagy lakodalmat csaptak, lakodalom után felkerekedtek, a királyfi hazájába mentek. Ott volt csak igazi hejehuja, dínomdánom.

Még tán ma is táncolnak, ha meg nem haltak.

Hogyan kerüljük el az UV-sugárzás hatásait?

szögletes, se nem kerek. Ilyenkor célszerű megőrizni az arcforma harmóniáját, és olyan keretet választani, mely teljes természetességében megőrzi az arcot. A keret legyen olyan széles, vagy egy kicsit szélesebb, mint az arc legszélesebb része. A mandula vagy dió formájú szemüvegkeretek, melyek se nem túl szélesek, se nem túl keskenyek, nem borítják fel az arc egyensúlyát.

A legegyszerűbb módja, hogy szemünket ne károsítsa UV-sugárzás, ha csak mérsékelten tesszük ki annak. Erre a három legjobb módszer:

1. Kerüljük a napot. Nyáron a szabadban töltött idő háromnegyede alatt – délelőtt 10 és délután 4 óra közt –, ha kerüljük a napfényt, jelentősen rövidebb időre tesszük ki magunkat az UV-sugárzásnak.

2. Hordjunk kalapot. Egy széles karimájú kalap nemcsak a fejünket védi meg a leégéstől, de a szemünket érő UV-sugárzást legalább a felére csökkenti.

3. Viseljünk napszemüveget. Egy jó napszemüveg csökkenti a szemet érő UV-mennyiséget és a túlzott ragyogást.

Milyen szempontok alapján válassz szemüvegkeretet?

A háromszög formájú arc keskeny homlokkal indul és szélesedik, ahogy halad az orca, illetve az áll irányába. Ez esetben az arc felső harmadának szélesítését kell célként kitűzni, a szemüvegkeret vásárlása során. Olyan keretet keress, amelynek harsány színe van, felső felén díszített. Jó választás ilyen esetben a hízelgő macskaszem formájú szemüvegkeret.

A fordított háromszög formájú arcnak a felső harmada nagyon széles, és az áll irányába keskenyedik. Ilyenkor a felső rész keskenyítését kell elérni. Olyan keret a célszerű, amely-

nek az alja szélesebb, nagyon halvány színe van. Ilyenkor a természetesség, esetleg a keret nélküli szemüveg jelent jó választást.

A gyémánt formájú arc a szem vonalában és az állkapocsnál keskenyebb. Az arccsontok itt nagyon hangsúlyosak. A gyémánt formájú arc a legritkábban előforduló arcforma. Aki ilyen az arca, annak a szeméit kell hangsúlyoznia, és arccsontjához igazítania. Olyan szemüvegkeretet válassz, amelynek szépen kidolgozott, díszes szemöldökvonala van. Ha az arc ilyen formájú, akkor választható keret nélküli, ovális vagy akár macskaszem alakú szemüveget is, mind kiválóan fog állni.

A téglalap formájú arca a jellemző, hogy hosszabb, mint a szélessége. Hosszú, egyenes orca és néha nagyobb orr jellemzi. Ilyenkor a szemüvegkerettel az arcot igyekszünk rövidebbé és harmonikusabbá tenni. Ajánlott a fentről lefelé mélyülő forma, hangsúlyos és dekoratív halántékvonallal, mely szélesíti az arcot és rövidíti az orrot is.

Az ovális arc kiegyensúlyozott arányai miatt a legideálisabb. Ez a fajta arcforma se nem

A kör alakú arcot kerek vonalak jellemzik, és kb. ugyanolyan hosszú, mint amilyen széles. A kerek archoz olyan keretet érdemes választani, mely egy kicsit keskenyíti vagy hosszabbítja az arc formáját. A szögletes, keskeny keretek, segítenek az arc megnyújtásában. Az ornyergén átívelő rész legyen semleges, mely szélesíti a szemeket. A színes halántékvonal szintén szélesíti. Az olyan keretek a megfelelőek, melyek inkább szélesek, mint pl. a nyolcszög formájú.

A négyzet alakú arcot erős, karakteres alak, és széles homlok jellemzi. Ugyanolyan arányban széles, mint amilyen arányban hosszú. Ilyenkor az arcélet lágyítani, az arcformát megnyújtani jó. A keskeny, kerek formájú szemüvegek lágyítják az arc szögletességét, a keret legyen az arcnál szélesebb. A legjobb választás ez esetben a keskeny, ovális szemüvegkeret.

DIVAT

Napozz okosan!

Olyan sápadtnak lenni, amennyire az csak lehetséges, kívánatos néhány országban, mivel a barnaság a fizikai munka a szegénység jele. A gazdag ember megengedheti magának, hogy másokat dolgoztasson a napon, így, aki sápadt, azt gazdagnak titulálják. Az 1920-as években a híres tervező Coco Chanel leburnultán tért vissza a nyaralásáról, a francia rivieráról, és a gazdagok közt egyből divatnak számított a bronzos bőr.

– Kend be magad olyan naptejjel, amelynek minimum 15 az SPF-száma mindennap, még ha az ég felhős is, vagy nem töltesz sok időt a napon. Fontos, hogy mindennap kend be magad. Ha nem akarsz naptejet tenni magadra, használhatsz fényvédő faktoros testápolót is, csak legyél benne biztos, hogy eleget kensz fel.

– Használj magas faktorú naptejet, amely blokkolja az UVA- és UVB-sugarakat

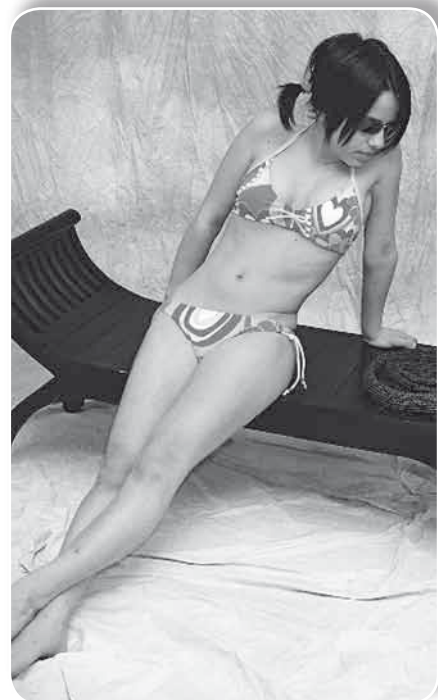
is. Ideális, mivel hypoallergén, így nem okoz kiütést, és nem tömi el a pórusaidat pattanásokat okozva.

– Kend be magad naptejekkel gyakran és vastagon. A széles hatásspektrumú krémek hatékonyabban blokkolják az UVB-sugarakat, mint az UVA-sugarakat. Így ha nem is égsz le, az UVA-sugarak nem látható sérüléseket okozhatnak a bőrödnek.

– Kend be magad másfél-kétóránként izzadás vagy úszás után. Közvetlen napozásnál tégy fel magasabb faktorú naptejet, mint a 30-as SPF-számú. Ha sportolsz, használj izzadás- és vízállót.

– Gyakran tarts szüneteket. A Nap sugarai erősebbek délelőtt 10 és délután 4 között. Közben tarts szüneteket, hogy lehűlj az árnyékban, mielőtt újra elkezdenél napozni.

– Viselj kalapot vagy sapkát napellenzővel és napszemüveget. Ez megvéd az ultra-violet sugárzás majdnem 100 százalékától.

A naptól eltakarva élni lenne a logikus döntés. De ki akar remeteként élni? A kulcs megtalálni az egyensúlyt a biztonság és a nagyszerű nyári időtöltések között, mint például standröplabda és az úszás.

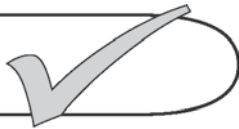
A naptej, ami blokkolja vagy megváltoztatja a nap ártalmas sugarait az egyik legjobb választás, mivel véd, kényelmes, és nem zavar a szabad időtöltésedben.

Az SPF-szám (faktorszám) a naptejen megmutatja, hogy milyen fokozatú UVB-védelmet ad. Az olyan naptejek, amelyeknek magasabb az SPF-számuk, nagyobb biztonságot nyújtanak a napsugaraktól.

Mit hoz a nyár?

Az idei szezon trendszínei az élénk tüzpiros és sáfránysárga lesznek – legalábbis a legnagyobb divattervezők szerint, akik inspirációikat ezúttal a káprázatos víz alatti élővilágból merítették. A tengerészcsikósoknak sem kell búcsút intenünk, ismét trendi lesz ugyanis a klasszikus, kék-fehér összeállítás, akárcsak a különböző geometrikus minták.

Mennyire vagy HP-rajongó?

Teszt lányoknak

A HP-ből melyik lányszereplőre hasonlítasz?

1. Ron mitől fél a legjobban?

- a) A magasságtól.
- b) A lányoktól.
- c) A pókoktól.
- d) Piton professzortól.

2. Neville melyik tantárgyból a legjobb?

- a) Bájitaltanból.
- b) Gyógynövénytanból.
- c) Átváltoztatástanból.
- d) Jólástanból.

3. Ki a Hollóhát ház vezetője?

- a) Filius Flitwick
- b) Ponomá Bimba
- c) Perselus Piton
- d) Minerva McGalagony

4. Ki a Legendás Lények Gondozása tanár?

- a) Pomona Bimba
- b) Rubeus Hagrid
- c) Filius Flitwick
- d) Albus Dumbledore

5. Ki a Gyengélkedő vezetője?

- a) Argus Flich
- b) Madame Cvikker
- c) Rubeus Hagrid
- d) Madame Pomfrey

6. Harrynek milyen seprűje van az első részben?

- a) NIMBUSZ 2001
- b) TÚZVILLÁM
- c) NIMBUSZ 2000
- d) NIMBUSZ 1000

7. Az első részben hogy hívják azt a kocsmát, ahol Harryék átmennek az Abszol úthoz?

- a) Foltozott Üst
- b) Foltozott Macska
- c) Zsebpiszok köz kocsmája
- d) Ollivander kocsmája

8. Hol veszi meg Harry az első varázspálcáját?

- a) Mr. Ollivander varázspálcaboltja
- b) Gringotts
- c) Czikornyai és Patza
- d) Madam Malkin varázspálcá-üzlete

9. Harrynek és Voldemortnak miben hasonlít a pálcája?

- a) Ugyanúgy néznek ki.
- b) Mind a kettőben ugyanannak a fénymadárnak a tolla van.
- c) Mind a kettő 11 hüvelyk hosszú.
- d) Mind a kettő tölgyfából van.

10. Kivel csókolózik először Harry?

- a) Ginny Weasley
- b) Hermione Granger
- c) Cho Chang
- d) Fleur Delacour

Helyes válaszok:

- 1. c
- 2. b
- 3. a
- 4. b
- 5. d
- 6. c
- 7. a
- 8. a
- 9. b
- 10. c

Értékelés

1–5 helyes válasz

Hát, te még nem vagy igazi Harry Potter-rajongó, de csak rajtad múlik, és te lehetsz a világ legnagyobb HP-fanja.

6–7 helyes válasz

Szép eredmény, de még nem tudsz mindent. Jó úton haladsz, hogy te is nagy rajongó legyél.

8–10 helyes válasz

Vérbeli Harry Potter-rajongó vagy. Már kívülről fújod az összes részét. Gratulálunk!

1. Mit szeretsz leginkább a szabad idődben csinálni?

- a) Könyveket olvasni.
- b) Barátokkal lógni.
- c) Keresni az izgalmat.

tudással kitűnök a tömegből.

- b) Nem.
- c) Igen.

2. Ha meglátod azt a fiút, akibe szerelmes vagy, mit teszel?

- a) Elpirulsz.
- b) Meg sem tudsz szólalni és bénázol.
- c) Semmit, úgy viselkedsz, ahogy szoktál.

9. Milyen a fiúdeádod?

- a) Erős jellemű, jóképű, a tettek embere.
- b) Bátor, kitartó, kedves.
- c) Feketés hajú, sármos.

10. Milyen versenyt nyernél meg legszívesebben?

- a) Tanulmányit.
- b) Nem szeretek vesengeni.
- c) Trimágus tusa szerűt.

3. Kikkel vagy legtöbbet?

- a) Fiú barátaiddal.
- b) Barátnőiddel.
- c) Fiúkkal is, lányokkal is.

4. Ha a barátaid bajban vannak, mit teszel?

- a) Rögtön próbálok nekik segíteni.
- b) Hát valahogy rászánom magam, és segítek nekik.
- c) Ha ráérek segítek, ha nem, akkor nem.

5. Órákon mit szoktál csinálni?

- a) Figyelek a tanárra.
- b) Néha csacsogok.
- c) Megpróbálok kitűnni az osztálytársaim közül.

6. Milyen ruhát vennél fel egy bábra?

- a) Rózsaszín, gyönyörű, kicsit fodros.
- b) Amilyet anyukámtól kapok.
- c) Fehéret, enyhén díszítettet.

7. Mennyire vagy félős?

- a) Ha a barátaimról van szó, egyáltalán nem.
- b) Nagyon.
- c) Kicsit sem.

8. Szereted, ha a figyelem középpontjában vagy?

- a) Az sosem baj, ha a

Értékelés

Ha a legtöbb választad a, akkor: Te olyan vagy mint Hermione: okos, szorgalmas. Ha a barátaidról van szó nem ismeresz határt. Barátkozó vagy. Nagyon szeretsz kimagaslani a tudásoddal. Tipp: Legyél kicsit kedvesebb a barátaidhoz. Szórakozni is kell tudni.

Ha a legtöbb választad b, akkor: Tisztára olyan vagy, mint Ginny: szerény és kedves. Ha viszont fiúkról van szó te teljesen el vagy veszve. Néha pedig talán túlságosan is visszafogott vagy. Tipp: Nem mindig az a divatos cucc, amit anyu ad rád. Alakítsd ki a saját ízlésed! Ha tetszik valamelyik fiú, menj oda és beszéljess vele, érd el, hogy te is tetszelj neki.

Ha a legtöbb választad c, akkor: Te nagyon hasonlítasz Fleurra. Ugyanolyan céltudatos és erős személy vagy, mint ő. Szeretet fitogtatni a bátorságod. A barátaid csak vannak, neked fontosabb a siker. Bájjaid elvarázsolják a körülötted lévő fiúkat. Tipp: Ne becsüld le ennyire a barátaid. Legyél többet velük, és tedd félre az önkényes sikerhajszolásod. Valamint ne akard, hogy az összes fiú a lábaid előtt heverjen. Hagyj a barátnődnek is.

Úgy ismered Harry Potter kaladjait, hogy minden részletet pontosan fel tudsz idézni? Esetleg csak az első könyvnél tartasz, és most kezdesz bemelegedni a varázslók világába? A válasz a te válaszaid után következik. Akárcsak az is, hogy a fiúk esetében Harryhez, Ronhoz vagy Dracohoz hasonlítasz a legjobban, a lányok esetében pedig Hermioné, Ginny vagy Fleur és közted fedezhető fel a legnagyobb hasonlatosság. Mielőtt belevágasz, vegyél egy papírt és ceruzát, és írd le a válaszok betűjelét.

Teszt fiúknak

Kire hasonlítasz legjobban a filmből?

1. Mit szeretsz legjobban csinálni?

- a) A barátaimmal lenni.
- b) Kerülni a bajt.
- c) Viccelődni mások számlájára.

2. Melyik lányt választanád a felsoroltak közül?

- a) Fekete vagy sötétbarna hajú, kedves, szerény, barátkozó.
- b) Barna hajú, okos, kiáll magáért és a barátaiért, aranyos, kedves.
- c) Vicces, hasonló, mint én, magas, vékony.

3. Mitől félsz a legjobban?

- a) Magától a félelemtől.
- b) Bogaraktól.
- c) Mindentől, de ezt titkolom.

4. Melyik a kedvenc színed?

- a) Piros
- b) Kék
- c) Zöld

5. Mit teszel, ha az a lány, akibe bele vagy zúgva, oda megy hozzád, és csevegni akar veled?

- a) Sokat ügyletlenkedem, de azért próbálok jó benyomást kelteni.
- b) Elmegyek, nem akarom, hogy leégjek előtte.
- c) Mindenbe belekötök, amit mond.

6. Milyen állatot fogadnál el legszívesebben?

- a) Baglyot.
- b) Patkányt.
- c) Kígyót.

7. Mivel lepnéd meg a barátnődet a születésnapján?

- a) Egy csokor virággal és bonbonnal.
- b) Valami kis ékszerfélével.
- c) Viccből valami undorító dologgal, amitől fél.

8. Meglátod a szerelmed egy másik fiúval. Mit teszel?

- a) Egész nap bent kuksolok a szobámban és szomorkodom.
- b) Megtámadom a fiút.
- c) Nem érdekel...

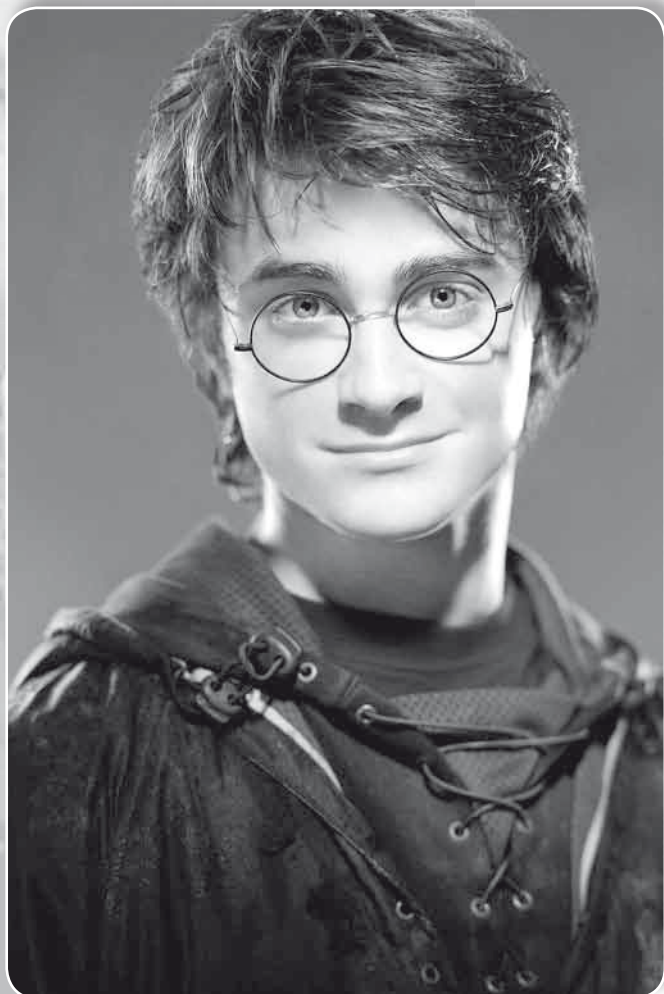
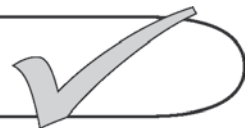
9. A tanórákon mit szoktál csinálni?

- a) Bohóckodom a padtársammal.
- b) Néha figyelek a tanóra is.
- c) Piszkálom az osztálytársaimat.

10. A legjobb barátod udvarolni kezd a szimpátiádnak. Mit teszel?

- a) Megmondom neki, hogy ezt azzonnal hagyja abba, mert ő az én barátnóm.
- b) Dobom a lányt, a barátság többet ér nekem, mint egy szimpátia.
- c) Verekszem a barátommal, megmutatom neki, hogy legközelebb ne merjen közeledni ahhoz a lányhoz, akinek én udvarolok.

TESZT

Értékelés

Ha a legtöbb válasz a, akkor:

Olyan vagy, mint Harry Potter: bátor és kitartó. Kicsit félsz a lányoktól, de azért elég jól bánasz velük. A baj sokszor megtalál téged, van, amikor még keresed is. Vicces és barátságos vagy.
Tipp: Lehetsz bátrabb a lányokkal. A balhét meg ne keresd, jön az magától.

Ha a legtöbb válasz b, akkor:

Igencsak hasonlítasz Ronra. Ugyanolyan félős vagy, mint ő. Sokszor a látszatnak hiszel, és nem mélyülsz el az igazság keresésében. Ami a lányokat illeti, van még mit tanulnod, viszont a barátság neked mindennél többet ér.

Tipp: Nem mindig az az igaz, amit a szemekkel látsz, jobb, ha a megérzéseidre hallgatsz. Ha lányt látsz, nem kell elszaladnod. Beszéljess vele.

Ha a legtöbb válasz c, akkor:

Te olyan vagy, mint Draco. Mindenkiel kötekedsz és mindenkiel bántón viccelődsz. A szimpátiád is inkább barátod. A körülötted lévő embereket lenézed.

Tipp: Legyél kedvesebb, ne akarj mindig kitolni másokkal. A szerelem és a barátság két különböző dolog, nem kezelheted úgy a lányt, mint egy havert.

A személyes év száma

A számítást az alábbiak szerint tudod elvégezni: Először csökkentsd a születésed hónapját és napját egyetlen számjegyre. Ha például február 8-án születted:

$$2+8=10; 1+0=1$$

A lecsökkentett számjegy az 1. Láthatjuk tehát, hogy egészen addig kell csökkenteni a számjegyeket, amíg az egyjegyű nem lesz.

A következő lépésben egyetlen számjegyre kell csökkenteni azt az évet, amellyel kapcsolatban a számítást készíted. Ha tehát az idei 2010. évre vagy kíváncsi, akkor a leredukált szám így jön ki:

$$2+0+1+0=3$$

A kapott szám tehát a 3.

Most a születésnapodat képviselő számjegyre add hozzá azt a leredukált számjegyet, amely a kérdéses évet képviseli.

Vegyük az előző példát:

Születésnapot képviselő szám: 1.

A kérdéses évet képviselő szám: 3.

$$1+3=4$$

Ha kétjegyű számot kapsz, tovább kell redukálni a számjegyet, hogy egyjegyű legyen, úgy, hogy összedod az azt képező számjegyeket, akár csak az év esetében.

A példa esetében a személyes év száma 4.

Ha elvégezted a számítást, akkor válaszd ki az alábbi számok közül azt, amelyiket végeredményként kaptál.

Az 1-es személyes év – valami újnak a kezdete az életedben

Az aktuális év egy új ciklus kezdete. Ez azt jelenti, hogy egy izgalmas év veszi kezdetét, új kihívásokkal találsz szembe magad. Ez az időszak az, amikor tisztáznod kell magadban céljaidat, konkrétan meg kell fogalmaznod azokat, és el kell indulnod azon az úton, amely a megvalósításukhoz vezet.

Tény, hogy nehéz hónapokat jelez, mert keményen kell dolgoznod, és életed nagyon mozgalmassá válik. A fizikai erőd viszont hatalmas, sokkal nagyobb, mint eddig volt. Extra energiákra bukkanasz magadban, de ezekre szükséged is lesz. Idáig valószínűleg bizonytalan voltál, vagy képtelen arra, hogy megtegyed a kellő lépéseket a változások felé. Most azonban elég önbizalommal, és erővel rendelkezelsz ahhoz, hogy véghez vidd azt, amit elterveztél. Ez az időszak nem alkalmas arra, hogy elidőzz a múlton, lépned kell. Viszont meglehetősen egyszerű lesz számodra, hiszen a múlt problémái, csalódásai komoly sérüléseket

Személyes éved megismerése segítséget nyújt egy év kiértékelésében. Megtudhatod, hogy mi jellemző az adott évre. Ha kíváncsi vagy, hogy mi vár rád, számítsd ki a személyes éved számát.

hagytak benned. Jelentős változás következik be az életedben, és az eddigi gondok is eltűnnek. Olyan időszak ez, amit mindenképpen ki kell használnod, mert ki tudja, mit hoz a következő ciklus.

A 2-es személyes év – együttműködés és várakozás

Ez az időszak két részből fog állni. Az első részt a várakozás jellemzi, ki kell várnod tehát a megfelelő időt ahhoz, hogy egy jobb és kellemesebb életet élhess. A második részben találsz meg önmagad igazán, és rohamos fejlődésnek indulsz.

Olyan kapcsolatokat alakíthatsz ki, amelyek a jövőben hihetlenül nagy segítségre lesznek. Ez az év a felhalmozás és a gyűjtögetés éve minden szempontból. Türelmesnek kell lenned. Idővel beérik munkád gyümölcse. Ez az év kellőképpen próbára teszi önuralmadat. Arra azonban kiválóan alkalmas, hogy megtanulj másokkal együttműködni. Valószínűleg nehéz lesz, főleg akkor, ha a múltban mindig egyedül dolgoztál. Maradj nyugodt minden helyzetben. Ez alatt az időszak alatt megtapasztalhatod a feszültség minden formáját. Aggodalomra azonban semmi ok, hiszen mindez csak átmeneti állapot. Nagyon mély kapcsolat alakulhat ki akár a jelenlegi szimpátiáddal, akár egy új személlyel. A meglévő kapcsolataid még jobban elmélyülnek.

A 3-as személyes év – kreatív sikerek

Egy boldog év, de ez inkább a magánéletre jellemző. Elérkezett az ideje, hogy szelektálj az ismerőseid, barátaid között. Gyakran azon veszed észre magad, hogy teszteled a körülötted élőket.

Inkább új emberek felé vonzódsz majd, és kellőképpen kiszélesíted baráti körödet, de csak a számodra megfelelő személyekkel fogod körülvenni magad. A romantika és a szerelem időszaka ez. Éled az életedet, habzsolod az élvezeteket még akkor is, ha később ezért nagy árat kell fizetned. Sokkal társaságkedvelőbb vagy, mint azelőtt, és a felelősségérzeted is csökken. A körülmények arra készítetnek, hogy erődön felül vállalj és teljesíts. Állandóan vágysz a szabadságra, kikapcsolódásra, szíved szerint tel-

jesen elengednéd magad, és csak a pillanatnak élnél. Ne engedj azonban önmagad csábításának, próbáld ellenállni a kísértésnek, és tartsd szem előtt a céljaidat. Ez az év nagyon kedvező időszak arra, hogy fejleszd kreatív tehetségedet, különösen a művészetekkel kapcsolatban.

Amíg a magánéleted kedvezően alakul, katasztrofális lehet a helyzet az iskolában. Egy komolytalan hozzáállás, egy hirtelen meghozott döntés végzetes lehet, és egy tollvonással áthúzhatja terveidet. Ez az év valószínűleg nem fog kedvezni ilyen szempontból, de a következő évek kárpótolnak majd a kellemetlenségekért.

A 4-es személyes év – szilárd haladás

Az előző évre a könnyelműség volt jellemző, ezt azonban most el kell felejtened. Ez a nehéz munka és erőfeszítés éve lesz. Nagy szükséged lesz tehát az önuralomra.

Sok szempontból egy nehéz év. Jelentős erőfeszítéseid ellenére is komoly akadályokba ütközhetsz. Úgy tűnhet, hogy egy lépést teszel előre és kettőt vissza. A nagy átgondolások időszaka, amikor alaposan meg kell vizsgálnod a múltadat és a jelenedet egyaránt. Elérkezett az idő, hogy észhez térítsd saját magadat. A felelőségek növekedni fognak, ami azt jelenti, hogy több feladatot és nagyobb erőfeszítéseket követelnek tőled.

Az egészségedre fokozottan figyelned kell, elképzelhető, hogy erősítened kell az immunrendszeredet. Ebben az időszakban ugyanis hajlamos lehetsz a fáradékonyságra és a gyengélkedésre. Egész életedet rendbe kell raknod, ha azt akarod, hogy a későbbiekben komoly sikereket érjess el.

Az 5-ös személyes év – lazának és szabadnak tűnni

Ez az év az életedben bekövetkező jelentős változások éve lehet. Nagy lehetőségek kínálóznak számodra, és kevesebb akadályba ütközöl, mint idáig. Sűrűszo-forogsz, mindenhol jelen vagy, ezért ebben az évben sok új baráttra tehetsz szert.

Számodra sokkal több kalandot és izgalmat rejt ez az időszak, és sokkal szabadabbnak érzed majd magad, mint az előző években. Elérkezett az ideje, hogy múltbéli dolgaidat felszámold, és új irányba tereld az életedet. Hajlamos vagy, hogy többfelé szétoszord az energiáidat, és ennek ellenére is korlátozottan érzed magad. Ez az év minden tekintetben jelentős változásokat hoz az életedbe.

A 6-os személyes év – szeretet, otthon és felelősség

Ezt az évet a növekvő felelőségek, a családdal történő mélyebb törődés, és a meghitt baráti kapcsolatok ápolása jellemzi. Családod és közeli barátaid megkérhetnek arra, hogy változtass a hozzáállásodon.

Ez nem igazán a jelentős teljesítmények éve, inkább arra van most szükséged, hogy vedd fontolóra azokat a lépéseket, amelyek

feltétlenül szükségesek azon terveid végrehajtásához, amelyekbe már korábban belekezdted. Gyakran fogod úgy érezni, hogy törekvéseid hiábavalónak tűnnek, hiszen az előrehaladás igen csak lassú. Ez az év a családról és a romantikáról fog szólni, nem pedig az anyagi előrejutásról. El kell fogadnod azt, hogy a sikerek helyett most a béke, és a harmónia kerül előtérbe. Figyelmedet tehát inkább azok felé fordítsd, akik nagyon közel állnak hozzád.

A 7-es személyes év – önelemzés, megértés

Ez az önelemzés éve. Egy kis szünet életed nagyon aktív éve között, amely alatt visszatekinthetsz az elmúlt időszakra is. Ennek az évnek kell ellátnia téged elegendő idővel ahhoz, hogy kellőképpen megismerd és megértsd magad.

Az lenne a legjobb, ha egyedül tölthetnél egy rövid időt, amikor igazán csendes tevékenységet folytatsz, és nincsenek a nyakadban különböző felelőségek.

Meg kellene próbálnod elmenekülni a nyomásoktól. Ez egy tökéletes időszak arra, hogy mérlegeld a múltat és a jövőt egyaránt. Hiszen nem az előremeneteled éve ez, inkább a várakozás fogja jellemezni.

Ahhoz, hogy a későbbi években jó döntéseket hozz, fontos, hogy most világosan gondolkodj, és megfelelően elemezd gondolataidat. Ezt az időt tehát fel kell használnod arra, hogy tehetségedet és szakértelmedet továbbfejleszd. Hasznos lehet számodra a visszaemlékezés a múltbéli dolgokra.

A 8-as személyes év – célok elérése és nyereségek

Ez a hatalom éve, amikor fontos és komoly lépéseket tehetsz meg előrelépésedet illetően. A lassú, önelemző időszak után végre egy ambiciózus időszak következik számodra. Ez tehát a nagy döntések és jelentős teljesítmények időszaka.

Állandó ténykedésben telnek napjaid, ezáltal nagyon elfoglaltnak érezheted magad. Múltbéli kitaró munkádnak végre megéri a gyümölcse. Érdemes lenne most egy új hobbiba is belekezdeni. Könnyen előfordulhat, hogy mások megpróbálnak irányítani téged. Hatalmad ebben az évben még töretlen, de a következő években már hanyatlani látszik.

A 9-es személyes év – visszatekintés, kapcsolatteremtés

Ez a befejezések éve. Az az időszak, amikor kénytelen vagy feltárni, melyek azok a tényezők az életedben, amelyekre büszke vagy, és melyek azok, amelyeken változtatni szeretnél.

Valószínűleg régi ötleteidet is felül kell vizsgálnod, amelyek egykor fontosak voltak, mára azonban új értékeket kaptak. Egyre lényegesebb lesz a szemedben, hogy ne csak magaddal törődj, hanem végre valaki mással is. Rájössz, hogy jobb adni, mint kapni. Megerősödhetnek vágyaid az iránt, hogy körültekintőbben nézz a világra, mint a múltban. Nagyon sok dolog, amiért az elmúlt években dolgoztál, most a végéhez ér. Lehetőséget kínál számodra, hogy rendbe rakj magad körül mindent egy új és tiszta kezdet érdekében.

Májusi Játékok

A gyermek és ifjúsági színjátszók seregszemléje

Öbecsén hagyománnyá vált, hogy május 25-étől minden évben megtartják a gyermek és ifjúsági színjátszók szemléjét, versenyét. Valamikor egy héti gyönyörködhettünk a szebbnél szebb színdarabokban.

A Májusi Játékok megnyitója most is szín pompás volt: fölvonultak az óvodások, iskolások, mégpedig jelmezben. Volt ott Hófehérke, tündér, leopárd, nyuszi... Az időjárás is kedvezett. Igazi nyári melegben, napsütésben vonultak föl a közönség előtt. A főtér megtelt nézővel: ott voltak a város kicsinyei és nagyjai. Szólt a zene, igazi népünnepély részesei voltunk. A fölvonulás után szebbnél szebb műsorszámokkal szórakoztatták a közönséget. Ott táncoltak az óvodások, a Samu Mihály, a Petőfi Sándor iskola tanulói, föllépett a Sever Đurkić iskola szavalója, a Zdravko Gložanski iskola énekkara, valamint a Petar Konjović Zeneiskola tamburazenekara.

Végezetül Knézi Péter polgármester beszédével, az ünnepélyes kulcsátadással kezdetét vette a sorrendben 53. Májusi Játékok, amely tavalytól nemzetközivé vált.

Az idén a gyermek- és ifjúsági kategóriában összesen 7 előadással mutatkoztak be a résztvevők. A kis óvodások, akik nem szerepeltek, képzőművészeti alkotásokkal vettek részt e rendezvényen, melyeket a színház előcsarnokában állítottak ki. Szépek voltak a pecesoriak díjazott művei.

A háromnapos rendezvényen mindössze két magyar nyelvű előadást láthatott Óbe-

A Hófehérkék

cse közönsége, mégpedig a csongrádi Futrinka Színjátszó csoport Ferentzi Katalin: Két éjszaka az ezeregyből című színdarabját, valamint az óbecsei Városi Színház gyermekcsoportja Janikovszky Éva: A mi világunk c. előadását Ferenc Judit rendezésében.

Ezenkívül fölléptek még: Petrovac na Mlavról, a Bata Balić Színház színjátszói, akik bemutatták Tode Nikoletić: Hét Hófehérke és a törpe című színdarabot Vesna Stanković rendezésében. Ők igazi, profi színészek módján szerepeltek. S a történet. Hét Hófehérke versengett a herceg kegyeiért! S szegény törpe! Hét Hófehérkét kellett kiszolgáltatnia. Nagyon tetszett a közönségnek is, meg hát a zsűrinek is.

A Mrkonjić Grad-i Városi Színház bemutatta Rade Pavelkić: A Piroška és a megszeppent farkas c. előadást, melyet Dubravka Nikolić rendezett.

A brčkói Arlekinó Drámai Stúdió Ismet Bekrić: Amikor éjjel a felhőkarcolók sétálnak című darabbal mutatkozott be Rubina Saraljić rendezésében.

A cservenkai Stevan Sremac Színház színjátszói előadták Ljudmila Razumovska: A kis szirén c. darabot. Rendezők: Cvijeta Jovanović és Zoran Radulović.

Az óbecsei Városi Színház gyermekszínjátszói Milivoje Mladenović: Baš Čelik című előadással mutatkoztak be. Rendezőjük: Igor Pavlović.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre május 27-én 18 órai kezdettel került sor, s az Aleksandar S. Janković, Ivana Nedeljković és Pesitz Mónica összetételű zsűri a következő döntést hozta: 1. A kis szirén, 2. A Hét Hófehérke és a törpe, 3. A mi világunk. A diákzsűri is egy véleményen volt a bírálóbizottság döntésével.

Erről a Májusi Játékokról szinte senki sem ment el üres kézzel. Sok-sok különféle díjat osztottak ki, csak egyet említenék meg: Rajšli Tünde különdíjat kapott alakításáért.

Gratulálunk az óbecseieknek!

Koncz Erzsébet

A Samu Mihály iskola ritmikai csoportja

A pecesoriak munkái az előcsarnokban

„Biofűnyíró gyár”: törpekenguru-tenyésztés

Fűnyírókat tenyészt egy brit nő az ikerfivérével: törpekengurukat. Az 50 éves Mary Daviesnek 17 wallabyja van, és olyan élénk a kereslet utánuk, hogy várorlistát kellett bevezetnie. Davies szerint a törpekenguruk sokkal jobbak fűnyírónak, mint a gépek: napi 24 órán át dolgoznak akár esik, akár fúj, a gépek számára hozzáférhetetlen helyeken is megkurtítják a gyepet, önjáróak és sokkal csendesebbek. Bár különleges mintákat nem nyírnak a pázsitba, nem kell nekik sem benzin, sem villany, helyette fűvel működnek, mondhatni: kenyérkeresetük a kenyérük.

Genetikailag kimutatható, ki lesz kövér

Kutatók szerint genetikailag kimutatható, hogy ki lesz kövér, így pedig már kidolgozható az ellenszer is. Megfelelő mozgással ugyanis a gének hatását időben korrigálni lehet. A megoldáson magyar szakemberek is dolgoznak: a Szegei Tudományegyetem (SZTE) munkatársai nemzetközi partnereikkel együttműködve két-éves programba kezdtek, melynek során több tízezer adatot dolgoznak fel annak érdekében, hogy megfelelő receptet adjanak a fittség megőrzésére, az elhízás elkerülésére.

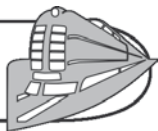
Autómentő elefánt

Autómentőnek csapott fel egy elefánt egy brit szafariparkban: önindítástól vezérelve betolt egy lerobbant te-repjárót. Előtte még meglepőbb dolgokat művelt: felnyitotta a motorháztetőt, kihúzta ormányával az olajsztintjelző pácát, és átadta gondozójának, az autó vezetőjének. Az elefántot milderre egyáltalán nem tanították, maga leste el a kocsi nem sokkal korábbi lerobbanásakor. Az autószerelés iránt érdeklődő ormányos 18 éves. Five – ez az elefánt neve – ráadásként még le is mosta a kocsit. Locsolótömlőként az ormányát használta, mellyel egy vödörből szívott fel vizet, aztán lespriccelte a kocsit, szivacsot fogott ormányába és tisztára törölte az ablakokat meg a karosszériát.

Bőfögésszegényebb birkákat tenyésztének Ausztráliában

Kevesebbet bőfögő birkák kitenyésztését tűzték ki célul Ausztrál tudósok a földi légkör védelmében, az általános felmelegedés fékezése végett. A juhok bőfögésükkel sokkal több gázt engednek szabadjára, mint emésztőrendszerük másik végén keresztül. Egyes birkák kevésbé bőfögősek, mint mások, és a „zöldkártyás” birkák kitenyésztésében résztvevő ausztrál tudósok első lépésben azt próbálják megfejteni, hogy milyen genetikai okokra vezethető vissza az eltérés. Ehhez bőfögésmérőkkel felszerelt karámkokat alakítottak ki, amelyekben eddig 200 juhot „szondáztattak”.

Tunézia: oázis a sivatag szélén

Az algériai születésű író, Camus szerint a déli gondolkodás lényege az élet feltétlen elfogadása, az életöröm, az elemek szeretete. S hogy a térség bölcselőjének igaza van, arról néhány, a Földközi-tenger könyékén töltött nap meggyőz! Évről évre turisták milliói látogatják a berberek, a punok földjét, Tunéziát.

Szeretünk olyan helyre utazni, ahol habzsolhatjuk a látnivalót, az életet, ahol kedvesen fogadnak. Örülünk, ha meleg, pezsgőn habos a tenger, de hideg a kóla; ha tűz a nap, de legyen egy pálma, és árnyat ad; ha egyik nap fölénk mered egy másfélezer méteres csúcs, de másnap már sík vidéken utazhatunk, és ránk vár a sivatag összes tevéje. Ez Tunézia. Izgalmas, érdekes, sokszínű és különleges, ami talán az előttünk ott kalandozó föníciai, pun, római, bizánci, török, spanyol, francia és arab embereknek is köszönhető.

Aki szemfüles, és két órán belül tudja, mit jelent: „sokrum, asláama, salem-al-ehom”, annak nyert ügye van. Sorrendben: „köszönöm, jó napot, viszontlátásra”, és ez már

nyerő szókincs. Aki ennyit tud: barát, mosolyt kap cserbe, a sokat meg- és átélt vendégszerető néptől. Mert itt nem csupán az ősi kultúrák nyomai, ereklyéi, vagy a hegyek, sivatag, sóstó, oázis az érdekesség, hanem az utca embere is. Az egykori berber, numida törzsi társadalmakra a jól szervezett föníciai származású kereskedő nép, a pun települt, amelyet Róma igazított le és semmisített meg. Az ókor végétől a kora középkorig vandálok, bizánciak, majd arabok követték egymást, és hozták az egyistenhívő vallást, az iszlámot. Aztán Velence és Genova versengett a térség partvonaláért, berendezkedtek a törökök, végül a 19. században jöttek a modern hódítók, a franciák. A második világháborúban németek, amerikaiak, angolok harcoltak itt, hogy aztán nagyjából az idő tájt, amikor mifelénk megindult a rendszeres tévéadás, Habib Bourguiba elnök létrehozta a modern Tunéziát.

No de haladjunk a látnivalók felé! Irány dél, a sivatag. Kétszáz kilométer buszozás sok, de a száraz, kietlen vidék is tud szép lenni, kü-

lönösen, ha ott áll előttünk a világ negyedik legnagyobb amfiteátruma, az El-Jem, ősi köveivel, hatalmas íveivel. Az olajfaligetek egyre ritkábbak, aztán nincs többé semmi, csak kő meg homok.

Matmata berber sziklalakásai megvédték az arab inváziótól az óslakosokat, akiknek manapság az a legfőbb kenyérkereseti forrásuk, hogy betekintethet intim szférájukba boldogboldogtalan. Ez a civilizált világ vége. Utána ott a sivatag, a mediterráneum hatása, ősi kultúrák keveredési helye, ahol trópusi, forró áramlatok alakítanak időjárást, tájat, embereket. Itt nemcsak a kő, az emberarc is megreped a hőségtől. Sorfal, tevék sorfala, mi válogatunk a sivatag hajói közt. Fertályóra, és ott ringunk a Szahara szélén, a horizont határán, mikor a lisztfinom homok a lenge szellőtől elindul dűnéket rajzolni.

A tevevelés izgalma után afféle Rejtő Jenő-i helyőrség: Kebili és Douz, a civilizáció két erődje a sivatag szélén. Itt délen még szebb a szálloda, készségesebb a személyzet, kiválóbb a kuszkus, hidegebb az ital. Na és a medence este, éjjel is igénybe vehető. Gondolatban feküdjetek a vízre, hunyjátok le a szemeteket! Látjátok a sivatagi égbolt feketéjét? Látjátok a csillagok ragyogását?

A hűvös, sivatagban töltött éjszaka után fáj a hajnali ébredés, de azt mondják, a Chott-el-Dzserid sókristályain megcsillanó első su-

Kairouan

Alkudni kötelező!

El Jem

Bulla Regia

garakat látni kell. És valóban, különös, hogy itt akad víz, ha sekély is, ha sós is, de víz. Mire teljesen éber a csapat, elérjük a homokbirodalom szélét, Touzeurt, a délnyugati országrész központját. Itt e nagy zöld sziget, mintha megálljt mutatna a sivatagnak. Aztán egyre több az oázis, Chebika, Tamerza, látunk sziklából fakadó vizet, megcsodálunk apró temetőt, kószolunk hamisítatlan mentateát – negyvenen egy pohárból –, és élőhelyükön nézünk föl a természetől roskadozó, karácsonyra beérő nourdatolya pálmákra (a „nour” szó fényt jelent). Érdekes, hogy a pálmák alatt szőlő, paprika, paradicsom uralja a terepet, jelezvén, hogy a víz, a nap erejét minden szinten kihasználják. A sivatagi Atlaszon, a kopár köveken dzsippel kelünk át, Tamerza hihetetlen vízesésig, ahol váratlanul nagy élet fogad. Ruhában állunk az ötvenfokos hőségben a parányi zuhatag alá, és arról beszélgetünk, milyen csodálatraméltó az itt is megélő ember.

Észrevettétek, hogy Észak-Afrika három országát is egy-egy városról nevezték el? Ez sokat elárul az itteni élet törzsi sokszínűségéről és a városok tiszteletéről. Tunézia döntően még most is mezőgazdasági ország, a fővárosban él a lakosság több mint egyhatoda, olyan nyüzsgő folt, amely a „helyi élet” ellentéte.

Zsúfolt utak, elképesztő forgalom, dinamikus fejlődés, mintha egy másik országban járnánk. A bazar embersűrűje sokkoló. Boltok, árusok ezrei, invitáló érintgetés, tessékelés. Az árak szemtelenül magasak, az alku kötelező, az árak minősége gyakran hagy kívánnivalót maga után.

Tunisz előkelő részén, romjaiban ott áll az ókor birodalmi fővárosa, Karthágó! Büszke oszlopai, az idővel dacoló, hatalmas római fürdője romjaiban is impozáns. Kicsit északabbra Sidi Bou Said, a görögösen kék-fehér városka ejt ámulatba, egy fok tetején, pazar rálátással a Tuniszi-öbölre. Ebben a városban minden ház egy mese. Órák kellene, hogy a kapuk szögecseit, a kilincseket, az asszonyokat elzáró íves ablakrácsokat mind észrevegyük. Hogy legyen idő egy fenyőmagos mentateára, a Gyékény teázóban, és bámulni a lila, vörös, sárga és fehér murvafürtözönyt, a kaktuszóriásokat.

A többnapos túra után édes a pihenés, de érdemes korán kelni és levonulni a partra. Afrikában alighogy kibukkan a tengerből a nap, máris ereje teljében van. Ekhnaton fáraó így énekelte meg Naphimnuszában: „Tündöklertes, ahogy fölragyogsz a horizonton eleven fényű korong...”

Közel a Ráktérítő, alig nyúlik az ember árnya. A fény súlyos, a fehér ruha és a meszelt házak védenek a hőségűtől, a nagy faktorok a leégéstől. És mindehhez ott a fakókék, de áttetsző ég, a szélén türkiz, beljebb mélyazúr tenger, és a csaknem sófehér, selymesen apró szemű homok. A part sétára invitáló, a bárkák ejtőernyőzhetnek, gyors járású csónakon száguldozhatnak, csobbanhatnak.

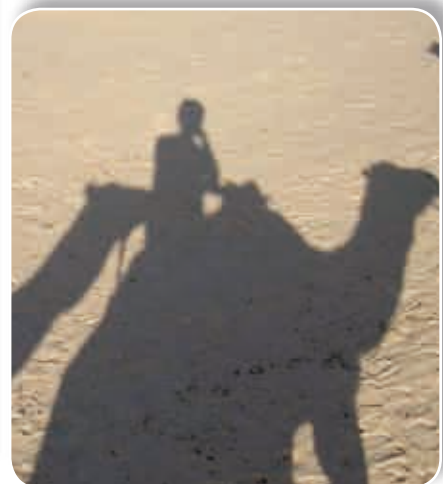
A szállodában animátorok csalogatnak tornára, vízbe és szőnyegre, programban nincs hiány, zenétől zeng hajnalig épület és kert. Az olívaolajjal főzött ételek, sült zöldségek, raguk, a tenger halai és a saláták mind fenségesek. A hal a legegészségesebb hús, Tunéziában valóságos halkultusz van. A hal szerencsét hozó talizmán, ajtók fölött, nyakban ezüstön, kerámiák motívumaként, ruhán, mindenütt. Az asztalon szinte kötelezően jelen van az étkezéseknél, a tonhalas harisszától a ráklevesen át a sült halig, a párolt rájáig minden. Az esti, éjszakába nyúló ücsörgés, a forgatag figyelmese, a szemlélődés, amely a nyugati kultúrából lassanként teljesen kikopik, itt az araboknál természetes és mindennapos.

A tunéziai élet olyan, mint az éber álmodás. Lelassult, kényelmes, nyugodt. Délen nincs stressz, a turistának, aki odatéved, akit épp a másság utáni vágy hajt ebbe a különös országba, ezt a szemléletet érdemes hazahozni és továbbadni.

Á. M.

Matmata-üreglakás

Utazás a sivatag hajójával

Június 21–26. Zöld tábor

Július 5–10. Kézműves tábor

Július 12–17. Firka tábor

Július 26–31. Angol tábor

Augusztus 9–14. Kézműves tábor

Augusztus 15–22. Versmondó tábor

Augusztus 23–28. Zöld tábor II.

Jelentkezni a 024/731-222-es telefonszámon.

Mobiltelefon: 062/ 629426

URL: <http://www.kataitanya.co.rs/>

e-mail: salas.katai@gmail.com

Szeretnél nyerni?

Akkor semmi más dolgod nincs, mint a nyár folyamán megbirkózni a Tarka oldalak rejtvényeivel. Lesz rá bőven időd. S ha megvagy, lapozz újra erre az oldalra, és írd be a megfelelő helyekre a megfejtéseket. Aztán a kivágott szelvényt tedd borítékba, címezd meg a Jó Pajtásnak, és add postára. Az augusztus végéig befutó megfejtéseket tartalmazó borítékok kalapba kerülnek. Öt szerencsés megfejtő Jó Pajtás-ajándéksomagot kap. Ahhoz, hogy valakinek a neve a szerencsére várakozók közé kerüljön, legalább nyolc kisebb rejtvényt, valamint a Skandináv rejtvényt és az Óriás skandit kell megfejtenie. Jó szórakozást fejtegetés közben, és sok szerencsét a húzásnál!

Megfejtések

- Keresztrejtvény
-
- Betűrejtvények.....
-
- Betűpótlás
-
- Kitöltőcske
- Körszámtan
- Szókihúzó.....
- Kitöltőcske.....
- Lóugrásban
-
- Keresztzavak
- (vízszintes)
- (függőleges)
- Mozaikrejtvény.....
-
- Vers, talány.....
-
-
- Kakukktojás.....
- Skandináv rejtvény (22–23.)
-
-
- Óriás skandi.....
-

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Út 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■